

ŽELEZAR

Jesenice, 6. aprila 1989

Številka 13 • XXXVIII

Proizvodnja in prodaja v številkah do 31. marca

Obrati	Skup. proiz.		Proizvodnja za prodajo			
	ind. mes.	ind. leto	količ. mes.	ind. mes.	količ. kum.	ind. kum.
Jeklarna 1	99,9	104				
Jeklarna 2	108,5	100				
Livarna	80,0	94	37,6	75,2	108,5	72
VBS	103,3	98	4.971,2	100,4	14.672,8	103
HVB	105,5	104	8.608,1	103,7	26.226,7	104
HVJ	107,2	101	2.204,8	116,0	5.991,7	105
PVT	100,3	101	1.854,6	100,7	5.266,4	104
VDP	69,9	72	4.227,9	72,2	14.023,8	80
Žičarna	100,8	101	2.634,2	97,5	7.429,7	101
Jeklovlek	100,4	99	2.375,2	98,9	7.233,3	104
Elektrode	103,0	95	1.715,5	109,2	4.386,8	91
Želbljarna	96,5	95	887,6	118,3	1.997,1	95
Žič. valj.	112,0	109	1.234,9	102,9	4.010,2	123
Železarna	102,1	99	30.751,6	97,5	91.347,0	99

Ker so do dneva pisanja te problematike minili šele trije aprilski dnevi, je bolje, da pregledamo doseženo proizvodnjo v marcu. In ker z mesečnim marcem zaključujemo tudi prvo tromesečje, so za usmeritve pomembne tudi značilnosti preteklega obdobja.

V skupni proizvodnji presegamo z gospodarskim načrtom predviden obseg proizvodnje za 3,3 %. TOZD Talilnice presega v 1. tromesečju načrtovan obseg za 3,9 %, TOZD Ploščati program za 3,1 % in TOZD Okrogli program za 2,3 %. Operativni programi za to obdobje so bili postavljeni nekoli višje od gospodarskega načrta.

TOZD Talilnice presega z gospodarskim načrtom predviden obseg proizvodnje za 4.100 ton, v primerjavi z letom 1988 pa je proizvodnja višja za 6.000 ton. Čeprav se ne brez težav, je narejen bistven napredek v Jeklarni 2, kjer smo predvsem bistveno povečali delež odlivanja na kontilivu.

Tak rezultat se je pozitivno odrazil tudi v Valjarni bluming štekel, kjer sicer nekoliko več zaostajamo za operativnim načrtom, presegamo pa načrtovan obseg proizvodnje po gospodarskem načrtu. Previsok delež zastojev in povečane potrebe (deloma zaradi višje proizvodnje jeklarne in deloma nabav polizdelkov) povzročajo določene operativne težave, ki jih skušamo razreševati z večjim obsegom obratovanja v podaljšanem času. Posledica takega povečanega obsega je tudi nekaj težav pri delu adjustaže. Potrebno je poudariti, da so bili vsi obrati kljub naštetim težavam v celotnem prvem tromesečju dobro oskrbljeni z vložkom, da pa bi bilo možno glede na razpoložljiv vložek ob velikih možnostih prodaje povečati direktno prodajo iz valjarne.

Največ proizvodnih problemov v TOZD Ploščati program je v Valjarni debele pločevine. Zaostanek v odpremi že znaša 2.200 ton, posledice so velik izpad v realizaciji, urgence in pritožbe kupcev, ki imajo specifična naročila za to obdobje in z dobavami kasnimo, ter dodatne motnje v celotnem proizvodnem procesu. Zato je potrebno prioriteto v tej valjarni razrešiti nekatera ključna vprašanja in to čimprej. HV Jesenice in PVT, predvsem pa HV Bela z zelo dobrimi rezultati izboljšujejo skupni rezultat TOZD Ploščati program. Primerjava z doseženimi rezultati v letu 1988 kaže, da je v letu 1989 odpremljeno 3.000 ton več končnih izdelkov.

Obrati v TOZD Okrogli program so presegli z gospodarskim načrtom predvideno proizvodnjo za 2,3 %. Dosežena odprema končnih izdelkov je v primerjavi z letom 1988 letos višja za 1.500 ton.

Če torej ocenjujemo izključno količine proizvodnje, lahko ugotovimo boljše rezultate od načrtovanih in tudi od doseženih v letu 1988. Da pa le ni vse tako dobro, se lahko prepričamo, če pogledamo še drugo plat medalje in se vprašamo, kjer so vzroki, da nismo dosegli več. Zastoji in izpadi proizvodnje zaradi različnih vzrokov kažejo na velike notranje rezerve, ki jih tudi v 1. tromesečju nismo uspeli razrešiti. Kvaliteta izdelkov in asortiment pa je posebno poglavje, ki zahteva bolj poglobljeno analizo.

Podpredsednik poslovnega odbora
za proces:
Božidar Bartelj

Vključimo se v delo podjetniškega inkubatorja

Železarna, podjetniki, vmes pa inkubator! Na prvi pogled kaj čudna kombinacija, ki gotovo zahteva vsaj kratko razlago. Če povemo, da mislimo z inkubatorjem valilnico novih enot v Železarni in novih podjetij, ki bi zrastle iz Železarne, postaja stvar že bolj razumljiva.

Koncept podjetniškega inkubatorja je bil obširneje predstavljen v 10. številki Železarja.

Projekt organizacije podjetniškega inkubatorja v Železarni Jesenice se je operativno začel izvajati pred štirinajstimi dnevi. V sodelovanju z YUGEO smo oblikovali manjšo skupino, ki se je angažirala pri organizaciji podjetniškega inkubatorja. Opravljen je bil prvi del intervjujev z vodilnimi in vodstvenimi delavci ter z nekaterimi zainteresiranimi nosilci podjetniških idej.

Ker vas je takih v Železarni Jesenice še mnogo, vas vabimo, da se vključite oziroma pridružite našim prizadevanjem.

Dobimo se v sredo, 12. aprila, 1989 ob 12. uri v dvorani samoupravljalcev (stari IBM), kjer se bomo pogovorili o poti za realizacijo vaših pobud. Hkrati boste dobili tudi nekaj dodatnih informacij o ciljih in načinih organizacije celotnega projekta.

Že v tem, po obsegu skromnem delu, smo našli nekaj posameznikov oziroma skupin, ki imajo poleg obetajočih idej tudi voljo, da jih uresničijo. Večina pobud se po pričakovanju veže na naš proizvodni proces, osnova je znanje iz področja metalurgije in kovinske predelave.

Svet se iz dneva v dan hitreje spreminja. Ko se z letošnjim letom tudi v naši domovini spet pojavlja dobiček, ko bomo dobili prve delnice, je čas, da obelodanimo tudi podjetnike — vse tiste, ki jim veljavne rešitve nikoli niso dovolj dobre in imajo hkrati neskončno energijo, da svoje predloge tudi uresničijo. Veliko vas je, ki dela v Železarni ne sprejemate le kot izvrševanje vsakodnevnih delovnih nalog. Predlagate izboljšave in posodobitve vseh vrst in velikosti jih tudi uresničimo. A zagotovo ne dovolj. Naša proizvodnja zahteva zapleteno organizacijo in veliko mero discipline, kar prav gotovo ne vzpodbuja iskanja novega. Žal so nas prav zato že zapuščali delavci, ki bi jih zelo radi obdržali, mnogi pa v prostem

(Nadaljevanje na 3. strani)

Plavžev na Jesenicah ni več

Že ob gradnji nove jeklarne se je poslovodni odbor jeseniške železarne odločil, da bomo plavža podrli, predvsem zato, ker ju s takimi zmogljivostmi glede na usmeritve razvoja jeklarstva na Jesenicah ne potrebujemo več. Do uresničitve odločitve pa je skladno z zamikom gradnje Jeklarne 2 prišlo šele letos. O demontaži plavžev smo se pogovarjali z direktorjem temeljne organizacije Tehnične dejavnosti Francem Brelihom.

Ko se je poslovodni odbor odločil, da se plavže poruši, smo začeli zbirati ponudbe za ta dela. Pri tem smo zahtevali, da je cena izvajalskih del taka, da bo kilogram odpadnega železa cenejši kot pa je na trgu. V sodelovanju s komercialnimi delavci smo dobili tri ugodne ponudbe za rušenje kovinskega dela in eno za ognjeodporni del. Za rušenje kovinskega dela so bile cene zelo različne, zato so komercialisti na razgovor povabili vse tri ponudnike, na koncu pa je bila najbolj ugodna ponudba delovne organizacije Alpetour iz Kranja. Poleg cene je bil ugoden tudi njihov način rušenja, saj uporabljajo samo gradbeno mehanizacijo, brez avtodvigal. Za primerjavo naj povemo, da je nameravala imeti Hidromontaža kot drugi najbolj ugodni ponudnik vsak dan na gradbišču dve avtodvigali z nosilnostjo sto in sto devetdeset ton. Tega stroška si res nismo mogli privoščiti.

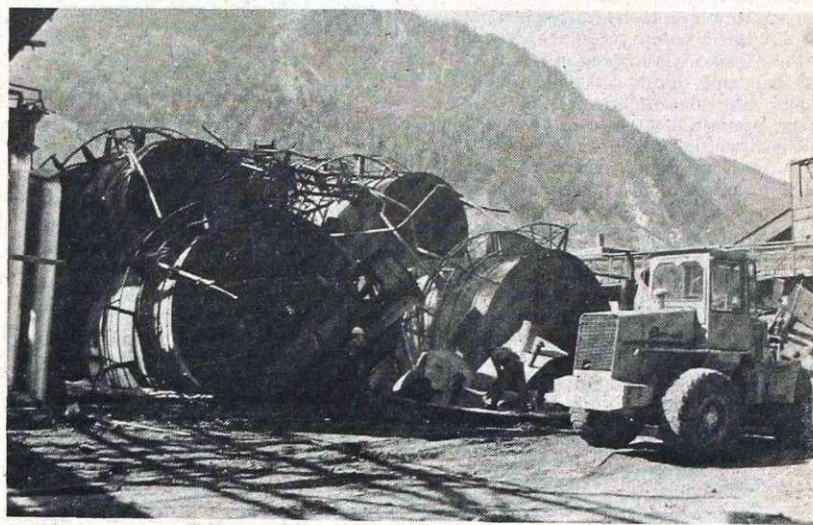
Tako smo z Alpetourjem sklenili pogodbo s fiksno ceno do tri tisoč ton odpadnega železa. Narejen je bil tudi elaborat o varstvu pri delu, z Vatrostalno pa smo se dogovorili za rušenje ognjeobstoynih obzidav. Ta firma je prevzela rušenje kavperske opeke in obzidave v dimniku brezplačno, zato smo se dogo-

vorili, da ji odstopimo odpadno opeko. Opeko smo ji odstopili, ker je podobne opeke v zadostnih količinah še dovolj v spodnjem ustroju SM peči in v notranji oblogi dimnikov teh peči. Vatrostalna je v posamezna dela pri rušenju

kavperjev vključila tudi nekatera društva in klube (ALC Lesce, nogometaši, alpinisti...), ki jim je tako omogočila, da zaslužijo kakšen dinar za svojo redno dejavnost. Takšna poteza je bila potrebna, ker je v naši železarni v tem času veliko remontov, pri katerih so zaposleni redni delavci Vatrostalne.

Demontaža oziroma rušenje plavžev je urejeno tudi formalno, saj so med pripravami zaprosili upravni organ

(Nadaljevanje na 3. strani)

Plavžev je vse manj (foto: Irena Kučina)

Projekt lužilnice v celoti zaključen

20. marca se je začel tretji in zadnji poskusni zagon regeneracijske naprave, ki je s stodesetimi urami trajanja že prešla v obratovanje. To zadnje dolgotrajno vroče testiranje je potekalo brez motenj v procesu, ki bi terjale predčasno ustavitev naprave. S tem je praktično zaključen celotni projekt izgradnje nove lužilnice, v sklop katere poleg lužilne linije in nevtralizacijske naprave, ki sta že vključeni v redno proizvodnjo, sedaj sodi tudi regeneracijska naprava. Potrebno je pridobiti samo še uporabno dovoljenje. S pričetkom rednega obratovanja nove regeneracijske naprave bo lužilnica lahko delovala kot celota, s tem pa bodo doseženi tudi cilji, ki so pravzaprav narekovali nabavo nove lužilnice. Ti cilji so: boljše kvaliteta luženega materiala in manjše onesnaževanje okolja in nenazadnje manjša specifična poraba energetskih medijev in kemikalij ter s tem manjši stroški proizvodnje.

Uspešna izvedba projekta regeneracija je nedvomno velik tehniški dosežek strokovnjakov iz Železarne, ki so se v okviru Sektorja inženiring organizirali v projektno skupino. Ta je štela deset rednih članov in petnajst občasnih, ki so se vključevali v delo, ko je bilo to potrebno.

Pogovor z nosilci nalog s posameznih strokovnih področij objavljamo v tej številki Železarja. Vsi zatrjujejo, da je timski način dela, v katerem skupaj delajo metalurgi, kemiki, energetiki, elektroniki in strokovnjaki z drugih področij, najbolj primeren način organiziranosti za izvedbo tako obsežnega projekta, kot je postavitve in zagon regeneracijske naprave.

Delo je bilo zaključeno v enem letu, kar je po vseh ocenah pravza-

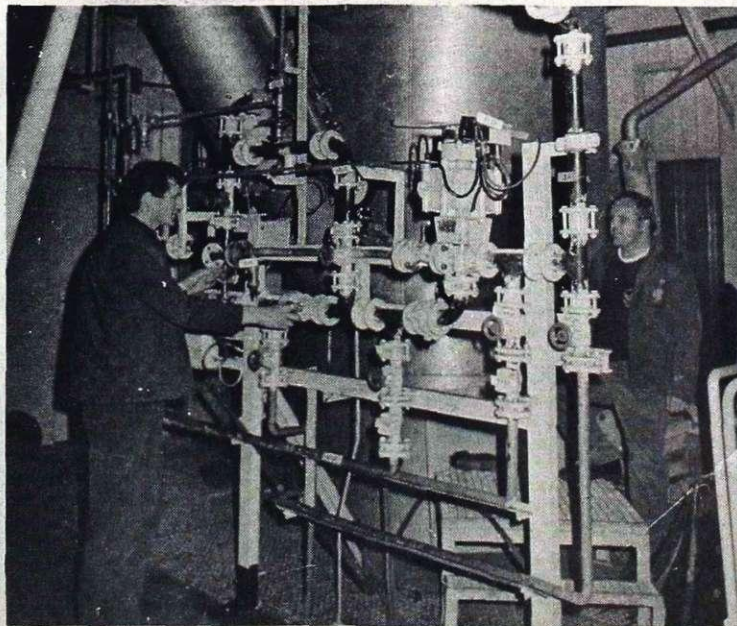
prav kratak čas. Upoštevati je namreč treba, poleg obsežnosti celotnega projekta, tudi to, da so se v tem času strokovnjaki iz projektne skupine usposobili za vzdrževanje naprave, posadka pa za delo na njej.

Ob uspešno zaključenem vročem testiranju regeneracijske naprave nam je Boris Bregant, predsednik PO Železarne Jesenice, dejal: »Tehnologija, kakršno imamo v Železarni, žal zahteva mokro obdelavo površin, ker kvaliteta, ki jih izdelujemo, ne moremo doseči s suho obdelavo. V Železarni že desetletja obstaja želja po napravi, ki bi omogočala ustrezno površinsko obdelavo, nevtralizacijo in nanos zaščitnih sredstev za širok proizvodni program, kakršen je naš, seveda ob tem, da taka naprava ustreza vsem

tehničkim, ekološkim in ekonomskim zahtevam. Zato je tudi pomembno, da se poleg osnovnega dela, luženja materiala, opravlja tudi nevtralizacija izpuštov in regeneracija že izrabljene kisline, da se čim večji del le-te vrača nazaj v proizvodnjo. Na svetu je nekaj proizvajalcev take opreme, vendar so cene za tako napravo povsod astronomsko visoke. V Železarni nismo mogli zbrati toliko sredstev, da bi se lahko odločili za novo investicijo, s starim načinom obdelave, ki je bil tudi ekološko problematičen, pa se ni dalo več dosežati zahtevanih kvalitete.

Ta naprava je bila ob postavitvi v Borovljah med najsodobnejšimi v Evropi. Predstavljala je nov koncept luženja z visokofrekvenčnimi vibratorji in procesnim vodenjem, ki omogoča izvedbo vsake faze površinske obdelave v poljubnem sestavu. Da je bila naprava, je pravzaprav posledica prestrukturiranja avstrijske žičarske proizvodnje. Ob nakupu je bila v sorazmerno dobrem stanju, dosegli pa smo tudi dokaj dobre komercialne pogoje nakupa. Investicija je bila sicer zaradi obsežnejših gradbenih del in potrebe po delni obnovi že nabavljene opreme preokračena, vendar še vedno nekajkrat cenejša kot nova naprava. Večji problem je predstavljal samo zagon regeneracijske naprave, vendar so ga strokovnjaki iz Železarne uspešno rešili, tako da danes razpolagamo z lužilno napravo, ki z dodelavami omogoča luženje žice in pločevine. Z usposobitvijo regeneracije so tudi stroški luženja oziroma površinske obdelave sprejemljivejši. V ekološkem smislu pa dograditev regeneracije in s tem dokončanje projekta lužilnice omogoča edino pravo rešitev — ustavitev stare lužilnice v HV Jesenice in v adjustaži Valjarne bluming štekel na Javorniku.

Regeneracija je tehnološko zahtevna naprava in brez timskega načina dela je prav gotovo ne bi mogli usposobiti za delovanje. Tudi problemi, ki so se pojavljali med testiranjem in njihovo odpravljanje so pokazali, da je tesno sodelovanje strokovnjakov z različnih področij skupaj z upravljalci linije edini način, ki lahko da nadpovprečne rezultate. Če bi se dela lotili drugače, tudi naprave ne bi spoznali tako, kot smo jo in ob najmanjšem problemu bi bili odvisni od serviserjev iz tujine. Zato usposobitev te naprave pomeni enega največjih tehnoloških dosežkov v Železarni, kljub temu, da je pred tem že obratovala.

Rektor in ciklon regeneracije z dozirnim sistemom za izrabljeno kislino (foto: Irena Kučina)

Nova regeneracija — ekološka naložba

Po končanem tretjem vročem testiranju, ki je bilo v celoti uspešno, je zaključen projekt postavitve in zagona regeneracije. S pridobitvijo obratovalnega dovoljenja bo naprava vključena v redni proizvodni proces lužilnice v obratu Žičarna. S tem bo zaključena tudi izgradnja nove lužilnice.

Uspešen tretji zagon regeneracije je nedvomno velik tehnološki dosežek in rezultat prizadevanj strokovnjakov iz Železarne zbranih v projektni skupini v okviru Sektorja inženiring. Objavljamo razgovor s nosilci nalog s posameznih strokovnih področij, ki so sodelovali in izvedli tega projekta.

Vinko Pogačnik: »Regeneracija je tako kot lužilna linija in nevtralizacija nepogrešljiv del vsake lužilnice. V regeneracijski napravi čistimo med luženjem izrabljeno kislino in jo vračamo v proces. Brez uporabe regeneracijske naprave je povprečna poraba 25–27 kg kisline na tona luženega materiala, z regeneriranjem kisline pa poraba pade na 5–6 kg na tona.

Poleg milijardnih prihrankov na račun stroškov za kislino odpade tudi poraba apna za nevtralizacijo lužine, zmanjša pa se tudi obremenjenost nevtralizacijske naprave.

Firma Austrija Draht iz Borovlj nam je ob nakupu njihove rabljenе lužilnice ponudila tudi regeneracijsko napravo. Ko smo se odločili za nakup, je bila naloga Sektorja inženiring, da jo v najkrajšem času usposobi za obratovanje, ker se je hala začela zaradi nekontroliranega odtoka kisline pod temelje posadati, grozila pa je tudi nevarnost hujšega onesnaževanja Save. Graditi je bilo treba pospešeno, najprej lužilnico, potem pa še nevtralizacijo. Po inšpekcijskem pregledu, pred letom dni, smo dobili dovoljenje za poskusno obratovanje. Projektna skupina se je potem lotila realizacije projekta regeneracije. Regeneracijska naprava je bila kupljena po sistemu videno-prodano, tako kot pred tem vsa lužilnica, zato ni bilo nobenih dodatnih stroškov za proizvodnjo in vzdrževanje v okviru projektnega tima je morala med gradnjo sprosti iskati najboljše rešitve za zagon regeneracije in jih tudi uresničiti.

Pred zagonom smo rešili vrsto tehniških in tehničnih problemov, kot sta denimo zamenjava pogonskega goriva (zemeljski plin namesto butana) in zamenjava procesnega računalnika. Na področju procesa regeneriranja smo morali spoznati in osvojiti vodenje kemijske reakcije v takojmenovani vesi; tega v Železarni doslej nismo poznali. Za usposobitev regeneracijske naprave, za zagon smo imeli na voljo tri možnosti: Zagon prepustiti firmi ŌSKO (KCH), ki je izdelovalec teh naprav, iskati pomoč tujih strokovnjakov, ki na takih napravah delajo, ali pa se opreti na lastne sile in sami izvesti zagon naprave. Pri izbiri najboljši poti smo izhajali iz primerjave stroškov na osnovi ponudb, ki so nam jih posredovale zunanje firme, in ocene lastnih sposobnosti. Značilno za tuje ponudbe je bilo, poleg visoke cene (okoli 12.000 šlingov na dan), da niso prevzeli odgovornosti, da bo naprava v času, ki smo ga navedli v ponudbi, tudi obratovala.

Vzrok je v tem, da smo kupili rabljeno opremo. Revizijo, demontažo in ponovno montažo je izvedlo domače podjetje Hidromontaža iz Maribora, kar bi se vedno lahko uporabilo kot izgovor za prelaganje začetka obratovanja. Predstavniki firme ŌSKO so za pripravo naprave za zagon predvidevali sedem tednov, s tem da predhodno izvedemo predelavo pogona reaktorja na zemeljski plin in izvedemo celotno montažo naprave.

Zaradi težkega finančnega položaja Železarne, posebno na področju deviznih sredstev, smo se v dogovoru z investitorjem TOZD Okrogli program in s poslovnim odborom odločili sprejeti izziv in sami pripraviti napravo za zagon. Delo, ki smo se ga lotili, je zahtevalo posebno kadrovsko zasedbo projektnih skupine. Določili smo tudi nosilce nalog s posameznih strokovnih področij. Za področje kemijske tehnologije je bil odgovoren Janez Kunstelj, za meritve in regulacijsko tehniko Marko Dolanc, za računalništvo in procesno opremo Silvo Bradašja. Od predstavnikov Sektorja inženiring pa sva v skupini sodelovala z Danilom Klinarjem.

Menimo, da leto dni priprave na zagon regeneracijske naprave ni predolgga doba glede na delo, ki ga je bilo treba opraviti. Napravo smo morali najprej spoznati, nabaviti manjkajočo opremo, jo testirati in vgraditi, usposobiti posadko, da bi pri zagonu bilo čim manj težav, ter jo na koncu še hladno in vroče testirati.

Janez Kunstelj: »Kemijska tehnologija vodenja procesa regeneracije lužnice je precej zahtevna. Odpadno lužnico, ki vsebuje okoli 120 gramov železa na liter in 3–5 % solne kisline, najprej cepimo na posamezne frakcije, ki jih potem ponovno združimo v koristne spojine. Zato je regeneracija podobna majhni zaključeni proizvodni enoti, v kateri se proces začne in zaključi. Sama tehnologija je novejšega datuma, v svetu so jo razvili po letu 1975, toda v zahodni Evropi je že krepko uveljavljena in je tako ekološko kot ekonomsko zanimiva. Ko smo sprejemali odločitve o zagonu z lastnimi kadri, nas je bilo nekoliko strah, saj je že ustaljena navada, da naprave zaganja in servisira proizvajalec. Ker smo se morali odločiti tudi za več novosti pri sami napravi, je bila tudi odločitev o lastnem zagonu nekoliko lažja.

Med vročim testiranjem smo opravili tri poskusne zagone. Prvi je trajal 31 ur in v tem času je naprava tri ure delovala učinkovito (proizvodnja kisline). Pri tem smo ugotovili nekaj napak, ki

smo jih naredili pri montaži opreme in jih tudi odpravili. Drugi zagon je ravno tako trajal 31 ur, s tem da smo sedaj opravili že 14 ur učinkovitega delovanja naprave. Oba zagona sta bila zaključena predčasno, zaradi prevelike količine železovih kloridov in pregretja 75 KW elektromotorja. Tretji zagon pa je že bil tak, kot smo hoteli. Trajal je 110 ur, od katerih je bilo kar 90 učinkovitih. Preizkušene se bile vse naprave in postopki, pa tudi ustavljanje je bilo kontrolirano.

Med temi poskusnimi zagoni smo proizvedli 100 m³ solne kisline (170 g/l HCl in okoli 1 g/l Fe) in 10 ton Fe₂O₃, ki ima nasipno težo 3,5 kg/l in okoli 69 % Fe.

Tako obsežnega dela ne bi mogli opraviti, če se problema ne bi lotili timsko. Timski način dela je v Železarni že uveljavljen, vendar mislim, da so rezultati, doseženi na tem projektu, res vzpodbudni. Organiziranost te projektna skupine bi nam lahko služila kot vzorec, kako v prihodnje organizirati podobne projekte.

Delo na zagonu naprave je končano, ostalo nam je še, da rešimo nekaj manjših problemov na ekološkem področju (hrup), najdemo najbolj ekonomično uporabo stranskega produkta pri regeneraciji HCl, železovega oksida in nabavimo rezervne dele, po možnosti čimveč na domačem trgu.

Silvo Bradašja: »Pri ocenjevanju stanja opreme smo ugotovili, da je tudi računalniška oprema na regeneracijski napravi zastarela in da računalnikov tega tipa ne izdelujejo več. Nobene možnosti sprememb programa ali testiranja nismo imeli, zato smo ocenili, da je najbolje vgrajeni računalnik zamenjati z novim domačim, za katerega lahko dobimo rezervne dele in ki se tudi vklaplja v obstoječi sistem računalnikov v Železarni. Odločili smo se za računalnik, kakršnega imamo vgrajene v naprave v Jeklarni 2 in v Jeklavleku. Ta tip računalnika dobro poznamo, zato bo tudi njegovo vzdrževanje lažje.

Ko smo se odločili za tip računalnika in ga tudi kupili, smo se lotili praktičnega dela. Določiti je bilo treba konfiguracijo sistema in ugotoviti, kako ga vključiti v obstoječi sistem. Vse delo na projektu s področja procesnega vodenja lahko razdelimo na dva dela, na ožičenje in na programiranje. Ožičenje smo izvedli po načrtu, izdelanem v oddelku VER, skupaj s sodelavci področnega vzdrževanja HVŽ in oddelka VMR. Računalniški program smo postavili na osnovi zahtev, izhajajočih iz delovnega procesa, s možnostjo dogajanja in prilagajanja novim spoznanjem med obratovanjem naprave. Delovanje računalnika smo preverili najprej ob hladnem, potem pa še ob vročem testiranju. Večjih težav pri tem nismo imeli in sedaj smo v fazi, ko računalniški program dokončno prilagajamo tehnologiji.

Z delom, ki smo ga opravili, smo pravzaprav omogočili zagon regeneracijske naprave, obenem pa smo pridobili znanje in izkušnje, ki jih bomo lahko uporabili kjerkoli drugje na podobnih projektih. Delali smo kolektivno, pri čemer sta sodelovala oddelka VER in VMR iz RTA in sodelavci področnega elektro vzdrževanja HVŽ. Tak način kolektivnega dela je za nas izkušnja, kako se je v prihodnje treba lotiti tako velikega projekta.

Ne glede na to, da nismo imeli ustreznih izkušenj, nam je investitor zaupal izvedbo projekta.

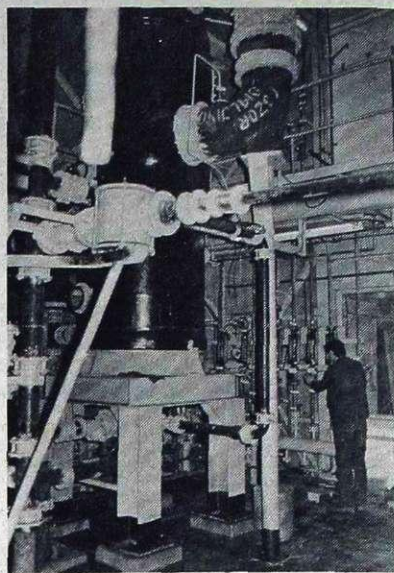
Marko Dolanc: »Ko smo pri firmi ŌSKO iskali opremo za predelavo kurjenja reaktorja z butana na zemeljski plin, se je pokazalo, da nas v resnici čaka še veliko dela, kljub pri firmi KCH že izdelanemu projektu. Po njihovem načrtu bi morali zamenjati vso opremo na liniji plina. Ta rešitev bi bila zelo draga, nanjo pa je imela naša skupina še dosti pripomb. Na osnovi kontrolnih izračunov smo ugotovili, da bo dovolj, če nabavimo regulacijski in reducični ventil, za vse ostalo pa lahko uporabimo obstoječo opremo. Naš predlog predelave pogona smo posredovali firmi KCH, kjer so ga zaradi izvirne in strokovne rešitve zelo pohvalili. Vso rabljeno opremo smo preizkusili, odpravili napake in po ponovnem preizkusu vgradili v napravo. Potem, ko smo vgradili tudi regulacijske parametre, pri zagonu nismo ugotovili nobenih večjih pomanjklivosti. Posebno trd oreh je za nas predstavljal vzdrževanje primernih pritiskov in podtlakov v vesi (lebdenje delcev železovega oksida v vesi), zaradi česar je bilo treba predelati tudi puhalnik oz. kompresor za zgorevni zrak.

Na koncu moram povedati, da sem izjemno zadovoljen s sodelovanjem med oddelki, zlasti z oddelkom VER. Pokazalo se je, da smo s takim načinom timskega dela kos še tako zahtevnim nalogam.

Danilo Klinar: »Kot sodelavec Sektorja inženiring, sem bil zadolžen za organizacijo izvedbe projekta. Naloge, ki sem jih pri tem imel, bi lahko razdelil v dva sklopa. V prvega bi sodilo zagotavljanje finančnih sredstev, preprčevanje odgovornih za odobritev dodatnih sredstev, v imenu investitorja, skrb za pravočasno nabavo potrebne opreme, za dostavo opreme na delovišče in s tem za zagotavljanje nemotene delovne sile, s čim manj zastoji.

Oprema, ki smo jo nabavljali, je k nam prihajala postopoma in posamično, zaradi česar je bilo treba večkrat ustaviti delo na projektu. Tudi zato je prav, da projekta ni izvajala kakšna zunanja firma. Z vodstvom TOZD Tehnične dejavnosti smo se dogovorili, da bomo na projektu delali le, ko bo oprema na razpolago. Istočasno je bilo treba skrbeti za koordinacijo dela med sodelavci s posameznih strokovnih področij, da je delo teklo čim bolj tekoče, s čim manj zastoji.

V drugi sklop bi uvrstili naloge, ki so se začele z vročim testiranjem naprave. V glavnem so se nanašale na organizacijo sprotnega odpravljanja napak. Ni se smelo zgoditi, da bi se zaradi teh napak ustavil proces regeneracije kisline. Pri tem so nam šli zelo na roko sodelavci področnega vzdrževanja HVŽ. Istočasno je bilo treba, kar je pomembno zlasti v ekonomskem smislu, odgovornim v Železarni predstavljati

Izločevalnik z venturijevo cevjo v regeneraciji Žičarne (foto: Kučina)

in pojasnjevati potek dela.

Ves čas smo delali tudi na dokumentiranju celotnega projekta. Vso dokumentacijo je bilo treba urediti in arhivirati. Potrebnovali jo bomo za pridobitev obratovalnega dovoljenja, pa tudi zato, da se pridobljeno znanje ne izgubi, kajti potrebovali ga bomo tudi drugje.

Poudaril bi tudi rad, da smo nalogo, ki nam jo je investitor zaupal, v celoti in uspešno realizirali.

Anton Kelvišar, vodja obrata Žičarna, v katerega spada tudi lužilnica: »Z zagonom regeneracije, ob že prej zgrajenih lužilni liniji in nevtralizaciji, je lužilnica praktično dograjena in lahko kot celota služi svojem namenu, pri čemer imam v mislih kvaliteto luženja, kvaliteto površinske obdelave ob čim nižjih obratovalnih stroških in kar najmanjših škodljivih vplivih na okolje. Ob skrbi za čim bolj funkcionalno delovanje lužilnice (luženje in obdelava površine žic, delno tudi pločevine in profilov), s čimer pravzaprav pridobivamo dohodek, moramo največ skrbeti posvetiti varstvu okolja. Za nas to pomeni predvsem zmanjšanje porabe solne kisline, zadostiti je treba vsem predpisom glede hrupa, onesnaževanja zraka in voda, zlasti zato, ker stoji objekt v neposredni bližini naselja, v KS Podmežakla. Ocenjujemo, da bomo vsem tem zahtevam v celoti zadostili.

Podoben kot pri poizkusnem zagonu lužilne linije in nevtralizacije se je tudi ob zaključku tega projekta izkazalo, da so bile povsem izkoriščene vse prednosti timskega dela. Pri tem je bila prvotna sestava tima ustrezno dopolnjena in razširjena z novimi sodelavci, strokovnjaki za posamezna področja.

Temu timu je v celoti uspešno dosegel s projektom zastavljene cilje. Poleg tega, da so pridobili nova znanja in dragocene izkušnje, so z izvedbo tega projekta potrdili tudi veliko strokovno usposobljenost in ne nazadnje utrdili zaupanje v lastne sposobnosti. To je tudi dobra osnova za nadaljnje delo na podobnih projektih. Vsekakor bi v Železarni morali v prihodnje še bolj spodbujati tak način timskega dela, pridobljeno znanje in izkušnje pa uporabljati v Železarni in ga prodajati drugim firmam. Prepričan sem, da bi bili na tržišču zelo iskani.

Rezultati, doseženi na tem projektu, so dobro izhodišče za uspešno izkoriščanje celotne nove lužilnice.

Tehniška dediščina — bogastvo ali breme? (21)

Energetski objekti (3)

Energetski objekti v celoti so med najbolj vzdrževanimi, kljub njihovi častitljivi starosti. Čeprav je nekaj najstarejših turbin s Save bilo demontiranih, pa v Vintgarju, Gorjah, Zasipu in Javornskem Rovtu še vedno brezhibno delajo, energetiki pa celo razmišljajo o njihovi avtomatizaciji.

S tem bi seveda turbine ostale v službi človeka in mu dajale dragoceno energijo, razmišljanja o dediščini pa bi bila nesmiselna. Seveda je nekaj izjem, od katerih smo opisali usodo obeh Peltonovih turbin in Javorniku, v skladišču na Blejski Dobravi pa je še dokaj kompletna Francisova turbina, ki je bila ustavljena s staro žično valjarno na Savi. Reševanje vseh treh naprav bi bilo smiselno v sodelovanju z energetskim oddelkom. Francisova turbina

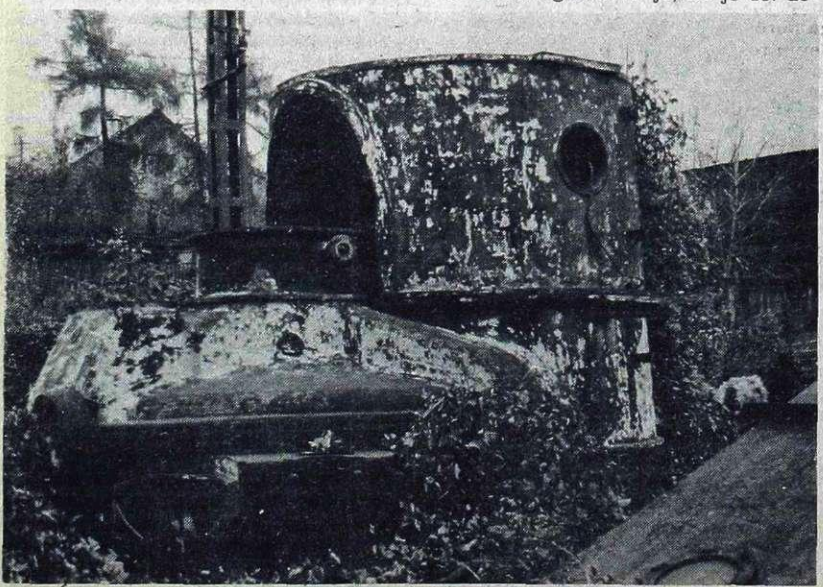
ima še ohranjeno ohišje, vendar leži na prostem in je zato dokaj ogrožena. Pred časom je bilo v skladišču moč videti tudi Litostroj redaktor z zanimivim zobnikom (premera 1,5 m), vendar Litostroj ni pokazal zanimanja zanj, zato je šel med odpadno železo.

Povsem svojevrsten energetski objekt oziroma naprava je kisikova kolona za proizvodnjo kisika v prvih povojnih letih, ko je poraba kisika iz leta v leto rasla. Zgodilo se je, da je 13. de-

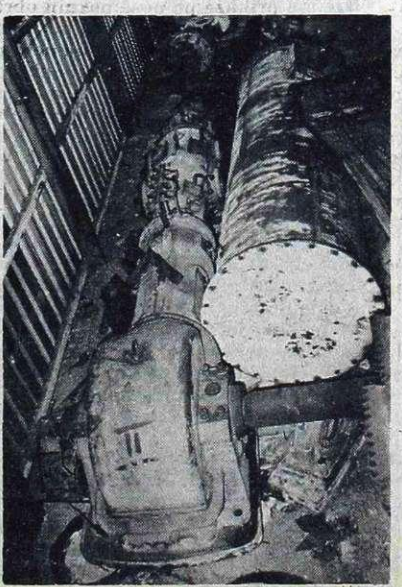
cembra 1948 obstoječa kisikova kolona eksplodirala. V veliki zadregi in nerazumevanju tujega proizvajalca se je skupina delavcev kisikarne kar sama lotila zahtevnega projekta obnove in jo v rekordnem času tudi obnovila. Po uspešnem začetku so v dobrih dveh letih začeli sami izdelovati naprave, ki so jih poimenovali Gorenjka 34. Bile so plod iznajdljivosti delavcev v kisikarni, ki so s tem privarčevali marsikateri dinar. S proizvodnjo novih lastnih naprav za proizvodnjo kisika, katerega poraba v proizvodnem procesu je progresivno rasla, so odpadli visoki transportni stroški za dovoz kupljene kisika. Večino kolon so kasneje celo prodali. Z razvojem so te kolone odstranili, vendar so delavci kisikarne uspeli v skladišču na Blejski Dobravi shraniti zračni kompresor tipa Markot, ki danes predstavlja pomembno tehniško dediščino.

(se nadaljuje)

Tone Konobelj

Zračni kompresor tipa VZK MARKOT na Blejski Dobravi (foto: Silvo Kokač)

Francisova turbina v skladišču na Blejski Dobravi (foto: Silvo Kokač)

Na osnovi 73. člena Statuta delovne organizacije Železarna Jesenice in 125. člena Samoupravnega sporazuma o združitvi TO v DO Železarna Jesenice objavlja razpisna komisija

javni razpis

prostih del in nalog
podpredsednik poslovnega odbora za razvoj

Kandidat mora poleg splošnih, z zakonom opredeljenih pogojev, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka šola tehnične usmeritve in
- pet let dela v gospodarstvu.

Mandatna doba traja 4 leta.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v osmih dneh po objavi tega razpisa na naslov: Kadrovski sektor Železarne Jesenice, Cesta železarjev 8, 64270 Jesenice, z oznako Za razpisno komisijo za podpredsednika PO za razvoj.

Preživite 1. maj v Crikvenici

Železarji bomo letos lahko 1. maj — praznik dela preživeli v počitniškem domu Železarne Jesenice v Crikvenici.

Cena znaša:

- za zaposlene v ŽJ, njihove nezaposlene svoje in otroke nad 10 let 55.000 din dnevno,
- za otroke delavcev ŽJ do 10 let 33.000 din dnevno,
- za zaposlene v drugih DO 77.000 din dnevno.

Petdnevni prvomajski paket se bo pričel 27. aprila s kosilom in bo trajal do 2. maja, ko se bo končal z zajtrkom.

Počitniški dom bo odprt, če bodo zmogljivosti v domu Železarne izpolnjene. Prevoz bo organiziran le v primeru, če bo najmanj 40 prijav za prevoz z avtobusom.

Interesenti se lahko prijavijo vsak dan, vendar najkasneje do ponedeljka, 17. aprila, na Oddelku za organizacijo prostega časa (pri tov. Jekovec Sonji), ali po telefonu 3211 ali 3209, kjer bodo prejeli tudi vse potrebne informacije.

Če ne bo dovolj prijav, bodo interesenti pravočasno obveščeni preko glasila Železar.

Vključimo se v delo podjetniškega inkubatorja

(Nadaljevanje s 1. strani)

Času opravljate aktivnosti, ki bi jih v kakem drugem podjetju v skupno korist opravljal kot delovno nalogo. Zato bomo poskusili tako vzpodbudno okolje ustvariti tudi pri nas.

Vidimo predvsem dve prednosti take usmeritve: nemirni ustvarjalci, ki jih nesporno potrebujemo, bodo prispevali mnogo več kot do sedaj. V dobrih pogojih za uresničitev lastnih zamisli bodo našli potreben mir za svoje delo. Po drugi strani pa pridobivamo vsi. Vse uspešne podjetniške pobude izboljšujejo poslovni rezultat Železarne, vodijo k boljšemu izkoriščanju naših virov, nekatere pa bodo vodile tudi k boljši izrabi našega delovnega potenciala. Ob prednostih pa moramo vedeti še nekaj — podjetnik ni le inovator, ki predlaga

novi rešitve. Podjetnik je tudi izvrševalec, ki za izboljšavo, ki jo predlaga, poskrbi, da se v celoti izpelje, za nov proizvod pa organizira tudi vso proizvodnjo.

Ker vse to zahteva veliko različnih znanj, bomo potrebno pomoč organizirali. To bo naloga podjetniškega inkubatorja. Ob pomoči pri tehnoloških, marketinških, finančnih in vseh ostalih poslovnih vprašanjih bo inkubator pomagal tudi pri zagotovitvi primernih prostorov in potrebnih finančnih sredstev. Prepričani smo, da ta pomoč ne sme biti vezana ne na velikost ne na vrsto podjetniške pobude. Če je donosna in jo uspešno organizirati tako, da ob nosilcih pobude pridobi tudi Železarna kot celota, jo moramo, podpreti in ji nuditi ustrezno pomoč.

Predlaganega načina vzpodbujanja podjetništva si nismo izmislili sami. V svetu obstaja mnogo podobnih oblik in zadnje pol leta smo jih v okviru možnosti načrtno proučevali. Pri tem nam je bila v veliko pomoč podpora skupine profesorjev Ekonomske fakultete iz Ljubljane, katere del, ki je sedaj organiziran v novem podjetju YUGEA, bomo pri organizaciji podjetniškega inkubatorja pritegnili za nadaljnje sodelovanje. Z njihovim posredovanjem smo se srečali tudi s predstavniki skupine inkubatorjev SPEDD iz Pittsburgha iz ZDA. Njihove izkušnje so bile še zlasti dragocene, saj so z delovanjem v obdobju krize železarske industrije v Pittsburghu ustvarili mnogo novih delovnih mest. Skupina za izvedbo projekta

Plavžev na Jesenicah ni več

(Nadaljevanje s 1. strani)

Skupščine občine Jesenice za gradbeno dovoljenje za rušenje in so ga tudi dobili. S posebno odločbo pa so imenovali skupino, ki koordinira delo glede na interese Železarne; v tej skupini so predstavniki bivšega vzdrževanja plavža ter energetiki in delavci Transporta. Osnovna naloga te skupine je prevzem in zaščita vseh uporabnih materialov razrušenih objektov.

Obseg rušenja predvideva demontažo celotnega postrojenja od hale legur in martinarne do železniške proge Jesenice - Bohinj in med glavno cesto in reko Savo. Ocenili so, da bo po rušenju na razpolago od tri do štiri tisoč ton odpadnega železa, ki ga bodo porabili kot vložek za obe jeklarni.

Rušenje plavžev je normalno steklo v drugi polovici februarja. V začetku je bilo nekaj težav, ker je republiški inšpektor za varstvo pri delu ugotovil, da ima firma Alpetour neustrezno registracijo za tovrstna dela. Zato so medtem, ko je firma pridobila popravek registracije, dela tekla v zmanjšanem obsegu, sedaj, ko so stvari urejene, pa zelo pospešeno in je demontiranih že 1800 ton. Alpetour ima tudi specializirano skupino s smučišča na Kravcu, katera od srede, 29. marca, sodeluje pri demontaži žičniških naprav na plavžu.

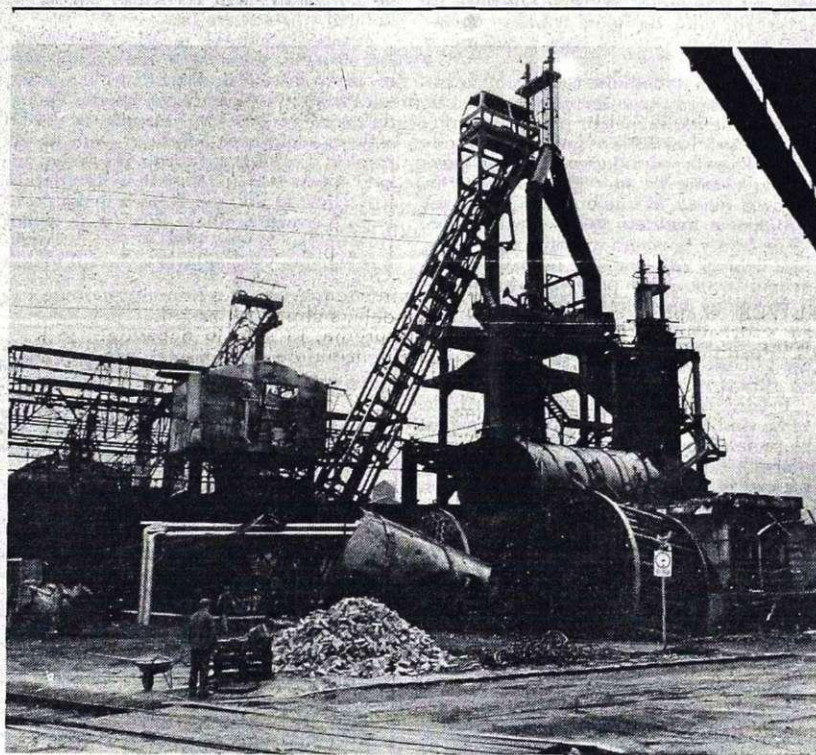
Med rušenjem plavžev je bilo potrebno prestaviti nekatere energetske vode in izvesti kabelske preklape, da bi delo potekalo čim bolj varno in nemo-teno. Tudi sicer rušenje plavžev okoli-

ce in delavcev ne moti, ker delavci Alpetoura in Vatrostalne v dopoldanskem času samo razrezujejo to, kar so popoldne podrli. Tako je varnost delavcev in obiskovalcev Železarne največja, pa tudi transport ni oviran.

Dela bodo predvidoma zaključena v maju in takrat bo videz naše železarne precej drugačen kot je sedaj; med rušenjem plavžev, kavprejev in dimnika bodo namreč očistili tudi ves okoliš in naredili nekatere druge ureditvene posege za lepši videz. Novi objekti pa zaenkrat na teh prostorih še niso predvideni.

In tako bodo v maju, mesecu pomladi in mladosti, naši orjaki, ki so jih sedaj spravili na kolena, dokončno izginili. Postali bodo zgodovinski spomin in kamenček v mozaiku bogate tisočletne tradicije železarstva na Jesenicah. Umaknili se bodo novemu, boljšemu, naprednejšemu, tako kot že mnoge stvari pred njimi. In mi, delavci železarne, ki že toliko let hodimo ali se vozimo mimo »naših« plavžev, bomo kmalu komaj še verjeli, da so kdaj bili.

Lilijana Kos

Pogled na plavža 1 in 2 tudi že brez čistilcev (foto: Irena Kučina)

Obvestila kolektivu

Razpored dežurnih Železarne

OD 10. DO 16. APRILA

10. aprila, Ernest PUŠNIK, TOZD Komerciala, Hrušica 138.
11. aprila, Bogdan RAVNIK, HV Bela, Jesenice, Tavčarjeva 3 b, ☎ 83-734.
12. aprila, Jože RAVNIK, Strojne delavnice, Blejska Dobrava 31 b, ☎ 83-865.
13. aprila, Karel RAVNIK, Jeklarna 1, Hrušica 195.
14. aprila, Vinko ROTAR, Transport, Jesenice, Cesta talcev 8 a, ☎ 82-972.
15. aprila, Janez ROZMAN, Valjarna debele pločevine, Bohinj, Ravne 3.
16. aprila, Roman SMOLEJ, FRS, Jesenice, Heroja Verdnika 36, ☎ 83-777.
Dežurstvo traja vsak dan od 14. do 6. ure naslednjega dne, in sicer tako, da je dežurni v tem času doma. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 6. ure do 6. ure naslednjega dne.
V času dežurstva je dežurni dolžan opraviti obhod po železarni, svoje pripombe vpisati v dežurno knjigo ter o tem ob predaji dežurstva poročati podpredsedniku poslovnega odbora.

Dežurni za vzdrževanje v Železarni

Datum:	Dnevni:	Nočni:
Ponedeljek — 10. 4.	Berti Krapež	Pavel Žmitek
Torek — 11. 4.	Zvonko Medja	Marjan Pintar
Sreda — 12. 4.	Stane Eržen	Anton Burja
Četrtek — 13. 4.	Milan Kambič	Janez Vehar
Petek — 14. 4.	Zdravko Smolej	Anton Kavčič
Sobota — 15. 4.	Branko Gerčar	Dušan Šmid
Nedelja — 16. 4.	Damjan Gasar	Franc Novak

Služba obratne ambulante

Od 10. do 15. aprila bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.
POPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Bernarda Benedik — Tili.
V soboto, 15. aprila, samo dopoldne: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Bernarda Benedik — Tili.
ZOBNE AMBULANTE:
DOPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar in II. zobna ambulanta — dr. stomat. Alojz Smolej.
POPOLDNE: Zobna ambulanta ne dela.
V soboto, 15. aprila, samo dopoldne: zobna ambulanta ne dela.
V kartoteki obratne ambulante sprejemamo knjižice dopoldan od 6. ure do 10.30, popoldan od 12. ure do 17.30.
Urgentna ambulanta sprejema nujne primere neprekinjeno od 6. do 20. ure.

Dežurni v Vatrostalni

8. in 9. aprila, Anton MOHORČ, Jesenice, Kurirska 1 a, ☎ v službi 83-281.
Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure na delovnem mestu, v prostem času do ponedeljka do 6. ure zjutraj pa je dežurni dosegljiv na domu.

V okviru programa izobraževanja Evropa 92 organizira Zveza strojnih inženirjev in tehnikov Slovenije za svoje člane

ekskurzijo v Iskro Kibernetiko Kranj na temo Robotika

z ogledom prototipov in demonstracijo delujočih robotiziranih oz. avtomatiziranih linij in delovnih postopkov.

Program:
— Uvodne informacije in predstavitev dejavnosti
— Ogled tovarne
— Predavanje o robotiki s predvajanjem filmov (direktor Milan Bavec, dipl. org., in mag. Janez Oberstar)
— Razgovor
Ekskurzija bo v soboto, 22. aprila, s pričetkom ob 10. uri. Ker je število udeležencev omejeno (50-60), prosimo društva, da nam takoj prijavijo svoje člane, najkasneje pa do 15. aprila 1989. Če bo prijavljenec bistveno več, bomo ekskurzijo ponovili.
Zbor udeležencev je v soboto, 2. aprila, ob 10. uri pred glavnim vhodom v Iskro Kibernetiko, Kranj, Savska loka 4.
Kotizacije ni. Potne stroške krijejo udeleženci sami, Zveza pa krije druge stroške.
Prijavite se v Tehničnem biroju Jesenice, ☎ 81-562.

Pregled sestankov SDS

Iz obrata Valjarna debele pločevine smo prejeli zapisnike SDS vodstva obrata + odprema, proga 2400-1 in 2, adjustaža 2400 1 in 2 ter OTOP. SDS proga 2400-1 je pod razno posebno pozornost nameni slabemu delu na progi. Delo na progi bo treba izboljšati. Za vse delavce velja, da je treba spremeniti odnos do dela in disciplino, da bi izpolnili obveznosti, ki jih imajo do drugih oddelkov oziroma do celotne Železarne. Tudi na sestanku SDS proga 2400-2 je bilo izrečeno podobno mnenje: treba je izboljšati tehnološko in delovno disciplino! Nekoliko drugačne ugotovitve pa so bile izrečene na skupnem sestanku SDS adjustaža 2400-1 in 2 ter OTOP. Le-te namreč menijo, da največji problem predstavlja pomanjkanje pločevine za rezanje in kvaliteta pločevine. Vzrok za tako stanje pa vidijo v dotrajanosti valjarjskega ograda in v kadrovanju za oddelke proga. Posebej opozarjajo na slabo stanje garderobe, ki je potrebna obnove.

Iz obrata Hladna valjarna Bela smo prejeli zapisnike SDS vodstva odprema, lužilnica 1,2, in 3, žarilnica 1,2,3 in 4, adjustaža 1,2 in 3 ter valjarna 1,2 in 4. SDS vodstvo obrata odprema izraža željo, da bi poslovno poročilo v prihodnje vsebovalo tudi podatke o tem, koliko nam dolgujejo druge delovne organizacije. Glede izgube pa menijo, da bi se ji lahko izognili tudi s točno kalkulacijo lastne cene za vsak posamezni izdelek. Pod razno pa vprašujejo, komu so namenjena in kam so šla v letu 1987 in v letu 1988 sredstva iz solidarnosti. Obenem naj bi »solidarnostno soboto« organizirali po potrebi (ob nesrečah...). SDS lužilnica 1 predlaga, naj se delovna mesta, na katerih se je povečal obseg dela, prevrednoti. V zvezi s tem konkretno omenjajo luženje uslug za HVJ oziroma dela žerjavovodje lužilnice, žerjavovodje CBL in skladiščnika priprave vložka. SDS lužilnica 2 opozarja, da je treba urediti ventilacijo in namestiti kalorifer za sušenje las tudi v njihovi garderobi (v zgornji garderobi ga imajo). Tudi SDS lužilnica 3 opozarja, da se stanje v garderobah še ni izboljšalo. Pričakujejo pa, da se bo sedaj, ko imajo novega gospodarja, tudi ta problem rešil. Pod točko razno so razčistili nekaj nejasnosti v zvezi s kolobarji. Le-ti so sedaj lažji, stroški predelave so večji, vendar se na koncu pokaže boljši rezultat (dober izplen). Od pristojne službe so zahtevali, da spremeni pravilnik o HTZ zaščiti, saj ocenjujejo, da so zaradi specifičnega dela, ki ga morajo opravljati v lužilnici, upravičeni tudi do sraj in nogavic. Na pripravi vložka je treba popraviti WC.

SDS žarilnica 2 je bilo v zvezi z njihovim predlogom, da bi prešli na sistem dela 12-24 oziroma 12-48, s strani vodstva HVB dano ustno pojasnilo o tem, katere so dobre oziroma slabe strani tega sistema, kar pa so delavci na SDS že sami ugotavljali. Še vedno ni-

so dobili nobenega odgovora, kaj se je doslej na tem naredilo. Pod razno so skušali poiskati odgovor na vprašanje, kaj storiti oziroma kako organizirati delo v žarilnici v primeru, da pride do pomanjkanja delavcev. Menili so, da bi bilo treba za ta namen usposobiti delavce RWL za delo na liniji CRNO. Delavca SAN sta za delo že usposobljena, tako da se na njihovi dnini premostitve že izvajajo. Povedano jim je bilo tudi, da se mora število nadur v žarilnici zmanjšati ter da »delo za drugega« ni dovoljeno. Tudi SDS žarilnica 3 je razpravljala o možnosti uvedbe dela po sistemu 12-24, vendar pa so tudi med samimi delavci v zvezi s tem mnenja precej različna. Delavci SAN (zvonaste peči) prosijo, da se popravi stranišče na CBL.

SDS adjustaža 1 odgovorov na vprašanja s prejšnjega sestanka še ni prejela. V zvezi s poslovanjem v letu 1988 pa jih je zanimalo, kako da TOZD Tehnične dejavnosti prikazuje izgubo, ko pa vse svoje storitve zaračunavajo, pa tudi, koliko izgube imajo posamezni obrati v TOZD Ploščati program. Zahtevo, da se tako vse probleme kot tudi realizacijo prikaže po posameznih obratih, je SDS postavila že ob obravnavanju devetmesečnega poslovnega poročila. Letno poslovno poročilo bi moralo biti po njenem mnenju resnični prikaz dela v vsakem obratu, kajti tako ne bi moglo biti nobenega skrivanja »enega za drugim«. V zvezi z obveznostmi za zadovoljevanje skupnih potreb v občini Jesenice v letu 1988 pa je od skupne delegacije v TOZD zahtevala, da pripravi kratko poročilo o njenem delovanju ter ga posreduje vsem SDS v obravnavo. Tako bi se videlo, v katerih primerih niso zadovoljni, ali so preglašani in katera stališča sploh podpirajo. Zahtevala je tudi, da se skliče zbor delavcev v Hladni valjarni Bela z naslednjim dnevnim redom: 1. OD v obratu, TOZD Ploščati program; 2. Kadrovska problematika — pomanjkanje delavcev; 3. Disciplinski ukrepi. Dodajajo še, da bi morala iz varnostnih razlogov na vsaki dnini delati po dva paletarja (sedaj dela na prvi in tretji izmeni le eden). Seznanila se je tudi z disciplinskimi ukrepi, vendar s poročilom ni zadovoljna. Moti jih, da morajo nekateri spoštovati vse predpise, drugi pa »se še vedno sprehajajo skozi obrat, kot da se v drugem tozdu, kaj šele v delovni organizaciji«. Če obratovalni čas velja za delavce v proizvodnji; pravijo, naj to velja tudi za tehnične dejavnosti (vzdrževanje).

SDS adjustaža 2 želi, da bi bili v poslovnem poročilu navedeni tudi podatki, koliko nam posamezni kupci dolgujejo in koliko mi dolgujemo posameznim kupcem. Zanima jih, ali bi bila likvidnost Železarne boljša, če bi bile vse terjatve do kupcev realizirane. Pod razno pa enoglasno ugotavljajo, da nagrajevanje po progresivni lestvici ni pravično. To velja, kot zatrjujejo, predvsem za SISL in SSSL linijo, kjer povezovalni liniji, ki sta sestavni del teh linij, nista upoštevani.

SDS adjustaža 3 kljub dobri razlagi — tako piše v zapisniku — vztraja, da naj se skliče zbor delavcev, na katerem bi poleg drugih

problemov obravnavali tudi poslovno poročilo. Več pripomb je imela tudi na poročilo o obveznostih za zadovoljevanje skupnih potreb v občini. Po njenem mnenju bi bilo treba najprej zagotoviti zdravstveno in socialno varnost delavcev. Natančneje bi kazalo preverjati tudi podatke tistih, ki prosijo za subvencioniranje stanarine (po njenem mnenju niti polovica tistih, ki se jim stanarina subvencionira, do tega ni upravičena). Moti jih tudi vrhunski šport, predvsem hokej, saj je »v sedanjem kritičnem času«, kot pravijo, »potratno plačevati in nabavljati tuje športnike«. Pod razno je bilo ob raznih drugih vprašanjih še posebej izpostavljeno vprašanje osebnih dohodkov. Vprašujejo se, kako je mogoče, da Talilnice, ki imajo prikazano tako veliko izgubo, dobivajo visoke osebne dohodke, HVB, ki dokaj dobro posluje, pa z osebnimi dohodki »stoji« tako nizko. Zanima jih, kdaj se bodo tudi v adjustažu povečale plačilne grupe ter kaj je z vsemi tistimi obljubami v zvezi z osebnimi dohodki, ki so jim bile dane v času, ko so se morali na referendumu odločiti za združitev v TOZD Ploščati program. Nadalje ugotavljajo, da nimajo pregleda nad normami, da je čas dvajsetih minut, ki je namenjen za umivanje glede na oddaljenost garderob prekratek, da je nočno delo preslabo vrednoteno. Razpravljali so tudi »o predčasnem izhodu pri nadurnem delu«. Po njihovem mnenju ne bi smelo biti nobene ovire, da ne bi smeli zapustiti dneve pol ure ali uro prej, če količinsko in kvalitetno dosežejo predpisane norme, kajti v nasprotnem primeru bo za nadurno delo težko dobiti ljudi. Če pa se že uvaža takšen red, potem naj bi to veljalo za celo železarno in ne samo zanje.

SDS valjarna 2 je pod razno razmišljala, kako doseči prihranke pri uporabi »medovojnega papirja«. Njihov predlog je takšen: »SDS predlaga, da se povečajo nategi navijalcev papirja, kar bi omogočalo, da bi se medovojni papir, ki je med kolobarji, lepše navijal, kar bi omogočalo nadaljnjo uporabo tega papirja. Sedaj gre ves papir, ki se enkrat vstavlja med ovoje, v reno. Prav tako SDS meni, da se v kolobarje nerjavnega jekla, ki se valjajo na vmesno dimenzijo, vstavlja ovojni papir le na začetku in koncu kolobarjev (približno 20 ovojjev). To velja tudi za lužilno linijo. SDS meni, da bi se s takim delom veliko prihranilo.«

Iz obrata Elektrode smo prejeli zapisnika dveh delnih zborov delavcev. Na prvem, ki se ga je udeležilo 136 delavcev, so se skupaj sestale SDS vodstvo obrata, rezalnica 2, oplaščevalnica 2, šamotna, transport in odprema. Obravnavali so poslovanje v letu 1988, gospodarski načrt za letošnje leto in pregled obveznosti za zadovoljevanje skupnih potreb v občini Jesenice za leto 1988. Na drugem, ki se ga je udeležilo 72 delavcev, članov SDS rezalnica 1 in oplaščevalnica 1, so obravnavali le zaključni račun. Pripomba, stališče ali predlogov ne na enem ne na drugem zboru ni bilo.

(se nadaljuje)

Kaj je novega v sindikatu

Občni zbori

Letošnje letne seje osnovnih organizacij sindikata oziroma občne zbornice, kot jih najraje imenujemo, sklicujemo v nekoliko daljšem časovnem obdobju kot smo to storili običajno. Za nekoliko svobodnejšo obliko termina smo se dogovorili tudi glede na usmeritve republiškega sindikata, ki je želel poudariti predvsem vsebino letnih zborov. V Železarni smo se posebej poudarili, da se ni smiselno sestajati zaradi sestajanja, ampak je take sestanke potrebno vsebinsko pripraviti in spregovoriti tudi o prihodnjih načrtih.

Dosedanje občne zbornice lahko pohvalimo, saj so mnogi precej podrobno in kritično ocenili opravljeno delo sindikata v preteklem letu, prav povsod pa so oblikovali tudi zaključke, ki bodo osnovno vodilo za naše nadaljnje delo.

Danes pričujemo z objavo krajsih povzetkov občnih zborov, v kateri želimo predstaviti nekaj značilnih problemov, ki so jih nakazali predsedniki osnovnih organizacij sindikata že v svojih poročilih in nato po običajno živahnih razpravah strnili tudi v ustrezne sklepe.

Osnovna organizacija sindikata TOZD Komerciala

Prvi so sklicali občni zbor sodelavci iz osnovne organizacije sindikata KOMERCIALA. Na zelo dobro obiskanem občnem zboru 9. decembra 1988 v Kazini je predsednik Janez Vilman že v svojem poročilu navedel tisto problematiko, ki je med letom najbolj izstopala in okrog katere se je najbolj angažiral tudi sindikat.

Predsednik izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata Janez Vilman je podal poročilo o delovanju izvršnega odbora v tem obdobju in poudaril predvsem nerešeno področje reorganizacije in v tej zvezi povezanega nagrajevanja. Poudaril je tudi vlogo sindikata, ki se je pravočasno odzval na potrebe delavcev in se vključil v razreševanje najbolj aktualne problematike. Kljub temu je prodornost in učinkovitost sindikata povezoval predvsem z odnosom drugih (vodilnih delavcev, strokovnih služb) do sindikata. Pri svojem delu bi kot predsednik potreboval več pomoči sodelavcev in članov sindikata. Zavzel se je za aktivno vlogo sindikata in ocenil, da je v celoti potrebno podpreti tudi aktivnosti, ki jih vodi sindikat Železarn in republiški sindikat, predvsem v smeri iskanja novih metod dela in boljše organizacijske povezanosti.

Ernest Pušnik, direktor TOZD Komerciala, je v razpravi dodal nekaj ocen o sedanjih vlogi, problematiki in nalogah Komerciala, ki se z novimi razmerami v poslovanju še zaostrejuje. Zavzel se je za dokončno oblikovanje in sprejetje organizacije ter izpeljavo nujnih popravkov na področju nagrajevanja. Ocenil je tudi položaj Železarn, ki se po njegovem mnenju postopoma krepi in izboljšuje, tako da bo že v naslednjem letu možno bistveno izboljšati tudi naš poslovni rezultat.

Stane Piciga, sekretar Občinskega sindikalnega sveta, je pozdravil vse navzoče in ocenil delovanje osnovne organizacije sindikata kot uspešno, saj je v zapletenih razmerah reagiral pravilno in je tako svojo vlogo prav gotovo opravila tudi v zadovoljstvo delavcev. Prav to pa je tisto, kar delavci pričakujejo, zato so siceršnja prizadevanja sindikata usmerjena v iskanje takih metod dela in povezovanja, ki nam bodo to vlogo tudi omogočala izvajati čim učinkoviteje.

Na poziv k razpravi, ki ga je predsedujoči naslavljal na prisotne, se je odzval le en razpravljalec. Ta se je osredotočil predvsem na novo metodologijo oziroma se je zavzemal za plačevanje dela in ne nagrajevanje. Tudi nova metodologija pri nas ne bo spremenila tega, saj je po njegovem razpon 1:4,58 prejemajen in nestimulativni! Zavzel se je za razpon 1:20, kot je slišal po televiziji, da ima SMELT.

Predsednik sindikata Železarn Jese-nice je najprej spregovoril o pomenu letnih oziroma članskih sestankov, ki morajo pridobiti na vsebini. Sklicevanje sestankov zaradi sestankov prav gotovo ne vodi nikamor. Letošnje seje naj bi podale korektno oceno o opravljenem delu tako v sindikatu kot v temeljnem okolju, kjer je naš vpliv lahko največji. Glavni poudarek bi morali dati načrtom in nalogam, ki so pred nami in ki jih bomo morali opraviti tudi v zvezi z vsemi drugimi spremembami in predvidenimi novostmi v naši zakonodaji. Te spremembe prinašajo toliko novega, da bo tudi vloga sindikata potrebno povsem na novo opredeliti. Letne seje so torej priložnost za opredeljevanje zahtev, pričakovanj in izdelavo usmeritev, s katerimi naj bi sindikat postal tisto, kar delavec od te organizacije pričakuje. Prav gotovo bo v novih razmerah prišlo do drugačne delitve dela med poslovođenjem oziroma vodenjem in samoupravljanjem, pa tudi do natančnejše opredelitve nalog, ki jih bo opravljal sindikat.

Sestanek je zaključil predsednik osnovne organizacije sindikata Komerciala, ki je poudaril, da nas pri delu sindikalne organizacije čakajo vedno večje samoupravne naloge in odgovornosti za spreminjanje razmer v težki gospodarski situaciji. Počasi spoznavamo, da nam le rezultati dela in gospodarjenja zagotavljajo boljši standard človeka. Naše delovanje bo moralo biti še naprej usmerjeno v doseganje ciljev poslovanja, boljšo organiziranost na vseh področjih, da se čimprej izklopljemo iz te težke gospodarske krize. Vse to pa bomo morali tudi vnaprej skupno reševati vsi sodelavci naše temeljne organizacije in Železarn kot celote.

Sindikalna konferenca TOZD Okrogli program

Vse osnovne organizacije sindikata iz TOZD Okrogli program so vključno s sindikalno konferenco TOZD že izpeljale letne seje, zato smo kratke vsebinske zapise pripravili iz njihovih sestankov.

Osnovna organizacija sindikata Elektrode

Dobro obiskan občni zbor pretežno ženskega kolektiva Elektrode je začel predsednik izvršnega odbora Josip Bajz. V svojem poročilu je poudaril težak položaj delavcev v tem obratu. Slabi delovni pogoji, intenziven ritem dela, prah in ropot ter izmorsko delo so vsakdanji spremljevalci njihovega dela. Kljub doseganju načrtovanih količin izdelkov ustrezne kvalitete je zaslužek v tem obratu med najnižjimi v Železarni. Delavke se počutijo zapostavljene, saj se jim zdi, da je njihovo delo zato tako nizko vrednoteno, ker ga opravljajo ženske. Sistemsko takih razlik v Železarni prav gotovo ni, res pa je, da so v obratih, kot je elektrodeni, dela ocenjena z zelo nizkimi kategorijami in da je zaslužek za to delo precej nižji. Prav gotovo bo položaj delavcev v elektrodenem obratu potrebno posvetiti več pozornosti in zahtevati od vodstva obrata in TOZD, da najde ustrezne rešitve. Ena boljših in zelo učinkovitih rešitev bi lahko bilo napredovanje na delovnem mestu, ki omogoča do 16 % večji zaslužek vestnim in uspešnim delavcem na istem delovnem mestu. Ob sprejemanju pravilnika o nagrajevanju bo na to treba še posebej opozoriti.

Za novo metodologijo se niso navduševali, kajti z dosedanjimi spremembami imajo slabe izkušnje. Zaupanje je omajano. Delavci bodo verjeli šele takrat, ko se bo to poznalo tudi v njihovih žepih.

Poudarili so tudi, da je socialni položaj delavcev težak, možnosti za pomoč iz skupnih sredstev pa so premajhne, da bi sindikat lahko učinkovito pomagal tistim, ki zaidejo v posebno težak položaj. Najboljša rešitev je dober osebni dohodek in ne socialna podpora, ko se poudarili.

Kot že običajno tudi tokrat ni šlo mimo razprave o čisto delovni problematiki, na katero je opozoril tudi namestnik obratovodje. Zavzeli so se za izboljševanje pogojev v proizvodnji, za večjo delovno in tehnološko disciplino, za kvaliteto in boljše izpolnjevanje sprejetih obveznosti. V lanskem letu zaostanek v proizvodnji sicer ni bil velik, kljub temu pa so se odločili, da bodo v letu 1989 naredili vse, da bi te rezultate še izboljšali. V letošnjem letu bodo praznovali 50 LET PROIZVODNJE DODAJNIH MATERIALOV V ŽELEZARNI. To je 50 let uspešnega dela in kvalitete dodajnih materialov, ki so poznani doma in v svetu. Tak ugled obrata in Železarn se trdno odločeni ohraniti tudi v prihodnje.

Sindikat bo še naprej podpiral stališča delavcev in se boril predvsem za izboljšanje pogojev dela in take osebne dohodke, s katerimi bo vsak zaposleni tudi dostojno živel, je ob koncu poudaril predsednik in se vsem zahvalil za zaupanje in sodelovanje.

Osnovna organizacija sindikata Žebljarna

Majhen žebljarski kolektiv se je dobro odzval povabilu predsednika osnovne organizacije sindikata Jožeta Hlebanja, saj je na letno sejo prišla skoraj polovica vseh zaposlenih. Predsednik je že v uvodnih besedah svojega poročila slikovito poudaril, da je bilo v sindikalnih aktivnostih »veliko grmenja — toda bolj malo dežja«. Ustajene aktivnosti potekajo v okviru možnosti, ki pa se v zadnjem času tudi ožijo. Bolj kot s tem so nezadovoljni z nerazrešenim vprašanjem beneficirane delovne dobe in z osebnimi dohodki. Za razreševanje beneficirane delovne dobe deluje posebna komisija z Mesaričem na čelu, ki pa do danes žal še ni dala pričakovanih rezultatov. Prišlo bo tudi do nekaterih zakonskih sprememb, ki bodo prav gotovo vplivale na potek in rešitev tega zelo aktualnega vprašanja v Žebljarni.

Nezadovoljni so tudi z osebnimi dohodki, ki po višini preveč zaostajajo za drugimi v Železarni. Svoje nezadovoljstvo so v preteklem letu večkrat izpostavili na zboru delavcev, grozila je celo prekinitev dela, saj je nezadovoljstvo prese-glo vse meje. Kljub vsemu so žebljarski lani presegli družbeni načrt za 6,9 %, načrt izvoza pa celo za 23,16 %. Zaskrbljeni so, kako bo v prihodnje, saj se trženje z njihovimi izdelki v zadnjem času močno spreminja, tako da je njihova skrb za prihodnost upravičena. Zato pričakujejo več pomoči s strani vodstva in poslovnega odbora, saj z njegovo dosedanjim učinkovitostjo niso zadovoljni.

V letu 1989 bo Žebljarna praznovala 100-LETNICO OBSTOJA. Ta lep jubilej želijo proslaviti s še boljšimi delovnimi rezultati in boljšo kvaliteto. Želijo si, da bi ob stoletnici Žebljarne začrtali novo perspektivo, ki bo zaposlene v tem obratu vzpodbudila k novim dosežkom. Kritično so ocenili tudi vse predvidene spremembe na področju urejanja osebnih dohodkov, saj še tako dobra metodologija ne more dati takih osebnih dohodkov, s katerimi bi bili kos podivjanim cenam.

Na koncu so se zavzeli za javnost vseh podatkov in predvidenimi spremembami in dopolnitvami Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe in Pravilnika o osebnem dohodku. Od sindikata pričakujejo, da se bo z vsemi silami boril za uveljavljanje zahtev delavcev, za pravičnejše odnose, za napredek in boljše življenje ter za hitrejšo razreševanje problemov, ki nas tarejo v Železarni.

Osnovna organizacija sindikata Valjarna žice in profilov

Predsednik osnovne organizacije sindikata Anton Jamar je v svojem poročilu več pozornosti namenil nalogam v prihodnosti kot pa dogodkom iz preteklega leta. Za prihodnost se velja potruditi in pripraviti tako, da bomo uspešno obvladali in razreševali vse tiste probleme, v katere smo zašli.

Z osebnimi dohodki tudi oni niso zadovoljni, čeprav so v Okroglem programu največkrat na najvišjem mestu. Ocenjujejo, da so v najslabšem položaju tisti delavci, katerih stimulacija sloni na povprečju obrata. To so v glavnem ključna delovna mesta, ki imajo največji vpliv na količino in kvaliteto proizvodnje. Najtežje je bilo v lanskem avgustu, zato so se tudi delavci Valjarne žice in profilov pridružili štrajkajočim pred valjarno na B. Rezultati pogajanj so bili sicer skromni, vendar se je potem le premaknilo na boljše. Za svoj položaj in dostojno življenje se bodo vedno borili, še posebno, ker so njihovi rezultati dobri.

Predsednik je še posebej opozoril, da se bo sindikat boril za boljše plače, ne pa za socialno podporo. Sindikat se je poleg običajne dejavnosti vključeval tudi v iskanje in oblikovanje novih metod dela, zato zahtevajo, da se vloga sindikata opredeli in uveljavi tudi v novih pogojih gospodarjenja. Področje dela mora sindikat določiti v svojem statutu, ne pa, da mu to predpisujejo drugi, so se poudarili nekateri razpravljalci. So tudi proti temu, da sindikat organizira razne volitve državnih funkcionarjev — to naj dela SZDL.

Glede na težke pogoje dela je bila postavljena zahteva za uveljavitev beneficirane delovne dobe. Zaenkrat na tem še ni nič narejenega, zato pričakujejo, da bo komisija čimprej pripravila odgovor na njihovo zahtevo.

Spregovorili so tudi o presežku delavcev in zahtevajo, da se rešujejo strpno in human, ne pa na hitro.

Zanima jih tudi, kakšna je strategija Železarn v prihodnje. Preveč je slišati o ukinitvi obratov, premalo pa o razvojnih možnostih.

Glede predvidenih sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma so bili mnenja, da je treba to področje sistemsko dopolniti in urediti. Sedanji zastareli sistem nagrajevanja vsak dan rojeva več problemov, zato vidijo rešitev v pravičnejši odmeri zahtevnosti del in nalog za vse delavce Železarn. Delajo v zelo tež-

kih pogojih, vendar načrtovane rezultate dosegajo in celo presejajo, zato pričakujejo, da se bo z novo metodologijo tudi pri njih kaj poznalo. Neuspešen referendum ocenjujejo kot dokaz splošnega nezaupanja v spremembe, ki do sedaj niso prinesle nobenega izboljšanja. Zavzeli so se tudi za prikaz delovanja nove metodologije v praksi. Do sedaj je prevladala ocena, da delavci do 16. kategorije nič ne pridobijo — to pa ni bilo sprejemljivo, so poudarjali razpravljalci.

Obratovodja Drago Finžgar je uspeh obrata v letu 1988 predstavil tudi v številkah. Kljub prehodu s štirih izmen na tri izmene so presegli načrtovane količine. Ob tem rezultatu so izboljšali tudi storilnost v celotni proizvodnji. Velik problem predstavljajo zastoji, ki so v primerjavi s predhodnim letom v porastu. Dosežen je tudi napredek v kvaliteti, ki bi ga v prihodnje morali omogočiti predvsem z modernizacijo in z zamenjavo zastarelih programov v proizvodnji. S tem ne bi smeli odlašati, saj so ponekod delovni pogoji zelo slabi, zato delavci upravičeno pričakujejo, da bodo njihove zahteve čimprej uvrščene v prednostne naloge Železarn. S svojo perspektivo hočejo biti na tekočem.

Med zaključke konference so uvrstili tudi zahtevo po večji angažiranosti sindikalnih aktivistov in vodstvenih delavcev za izboljšanje delovnih in materialnih pogojev vseh delavcev Železarn; pa tudi delavcev Valjarne žice in profilov. Upokojenim sodelavcem iz preteklega leta so izročili simbolično darilo in se jim zahvalili za njihov dolgoletni trud in sodelovanje.

Osnovna organizacija sindikata Žičarna

Predstavniki oziroma delegati osnovne organizacije sindikata Žičarne so se polnoštevilno zbrali na letni seji svoje organizacije pri Trebušniku. Predsednik Martin Komac je podal kratko, a zgoščeno poročilo o delu izvršnega odbora in komisij v preteklem letu.

Poseben poudarek je dal splošni kritični situaciji, v kateri se nahajamo, nato pa je na kratko predstavil problematiko obrata. Kruh žičarjev ni lahek. Večina delavcev, še posebno mlajših, je v zelo težkem socialnem položaju. Delo na žičarskih strojih je zahtevno, predvsem zaradi poostrenih količinskih in kvalitativnih kriterijev, ki jih novi delavci težko dosegajo. Največji problem Žičarne je velika fluktuacija. V letu 1988 se je zamenjala kar četrtnina vseh delavcev. Zaradi nizkih

osebnih dohodkov so imeli največ problemov. Te so poizkušali reševati na izrednih zbiorih, nato pa tudi s štrajkom. Ob teh priložnostih so sicer rešili nekaj notranjih problemov in norme, ostal pa je še vedno prenizek osebni dohodek. Žičarji so bili vedno za red in pošteno delitev osebnih dohodkov, zato novi metodologiji niso nasprotovali, saj bi ta red veljal za celo Železarno. Kljub takim ocenam sta bila prisotna tudi negotovost in odpor do novosti, ki se niso preizkušene v praksi. V tej zvezi so predlagali dodatna posvetovanja še pred referendumom.

Na seji je obširno poročal tudi obratovodja Žičarne, ki je navzoče podrobno seznanil z doseženimi proizvodnimi rezultati in delovno problematiko. Čeprav tone niso najvišje, merilo, pa je izpolnjevanje planskih obveznosti prav gotovo pogoj tudi za dobre finančne rezultate. Žičarna je v preteklem obdobju imela nekaj težav z naročili, z novo lužnico, predvsem pa s preveliko menjavo delavcev, zato majhen zaostanek za načrtom ni neuspeh.

Za leto 1989 so si poleg količine, ki je nekoliko manjša od lanske, zadali kar precej zelo zahtevnih nalog. Predvsem se bodo trudili dvigniti kvaliteto in izplen, izboljšati želijo delovno in tehnološko disciplino, stabilizirati kader v proizvodnji — ob vsem tem pa pričakujejo take osebne dohodke, s katerimi bodo kos življenjskim stroškom in ki bodo primerno motivirali njihovo zahtevno proizvodno delo. To naj bi bila tudi glavna skrb sindikata, ki se mora še bolj približati potrebam delavcev in se strokovno okrepiti tako, da bo postal močnejši in učinkovitejši. Tej prenovi bodo tudi sami namenili vso pozornost.

Kratko poročilo z letne seje osnovne organizacije sindikata Jeklovlek in zaključke sindikalne konference TOZD Okrogli program bomo objavili nekoliko kasneje.

Sindikat Železarn

Dopisujte

SŽ — ŽELEZARNA JESENICE, o. sol. o., Cesta železarjev 8, 64270 JESENICE

razpisuje za šolsko leto 1989/90 naslednje ŠTIPENDIJE

Usmeritev — program	Stopnja zahtev.	Štev. razpisanih štipendij
VISOKE IN VIŠJE ŠOLE		
dipl. ing. metalurgije	VII	15
dipl. ing. kemijske tehnologije	VII	2
dipl. ing. matematike (ali fizike)	VII	5
dipl. ing. strojništva	VII	7
dipl. ing. elektro tehnike	VII	6
dipl. ing. računalništva	VII	5
dipl. org. računalništva	VII	3
dipl. ekonomist	VII	11
dipl. pravnik	VII	1
ing. strojništva	VI	3
ing. elektro tehnike	VI	2
SREDNJE USMERJENO IZOBRAŽEVANJE		
metalurška usmeritev:		
4-letni program — metalurški tehnik	V	15
3-letni program — valjavec, talilec, modelni mizar, livar, žičar, kovač	IV	60
kovinsko predelovalna usmeritev:		
3-letni in 4-letni program	IV, V	75
3-letni program — avtomehanik	IV	5
elektro tehniška usmeritev:		
4-letni program — elektronik	V	4
4-letni program — energetik	V	4
3-letni program — energetik (CSUI)	IV	20
kemijska usmeritev:		
4-letni program — kemijski tehnik	V	5
kulturna usmeritev:		
4-letni program — fotograf	V	1
gostinsko turistična usmeritev:		
4-letni program — kuharski tehnik	V	1
3-letni program — kuhar	IV	1
naravoslovno-matematična usmeritev		
Jesenice (1. letnik):		
4-letni program — narav.-matem. tehnik	V	8

1. Kandidati zaprosijo za štipendijo s posebnim obrazcem Vloga za štipendijo v Železarni Jesenice, ki ga je priredila Železarna za svoje potrebe in ga lahko dobijo na vseh osnovnih šolah, Centru srednjega usmerjenega izobraževanja na Jesenicah in kadrovskem sektorju Železarn Jesenice, ali z obrazcem DZS 8.40, ki se kupi v knjižarni.

2. Osebnih dohodkov staršev za leto 1988 vpišejo delovne organizacije, v katerih so starši zaposleni; višina otroškega dodatka se posebej označi, sicer se upošteva, da ga kandidat ne prejema.

Starši, ki so upokojeni, priložijo odrezek pokojnine za december 1988 in označijo, če so upokojeni Železarn.

3. Fotokopijo zadnjega šolskega spričevala oz. potrdilo o opravljenih izpitih se predloži ob zaključku šolskega leta oz. najkasneje do konca junija 1989.

PRIJAVE ZA ŠTIPENDIJO JE TREBA ODDATI DO 31. MAJA 1989 NA KADROVSKI SEKTOR ŽELEZARNE JESENICE.

ŽELEZARNA JESENICE KADROVSKI SEKTOR

Hala regeneracije Žičarne (foto: Irena Kučina)

Vstop v obdobje »industrijskega despotizma«?

Bo sindikat sodeloval kot enakovreden partner pri usklajevanju organiziranosti in samoupravnih aktov DO Železarne Jesenice in SOZD Slovenske železarne z zakonom o podjetjih?

Delavski svet SOZD SŽ je na seji 24. marca med drugim imenoval komisijo za pripravo predloga uskladitve organiziranosti ter samoupravnih splošnih aktov SOZD SŽ z zakonom o podjetjih ter sprejel okvirni program njenega dela. Komisija naj bi v maju pripravila izhodišča nove organiziranosti in teze za razpravo, v septembru pa že osnutke samoupravnih splošnih aktov, tako da bi se v novembru lahko o novih samoupravnih aktih že odločali. Istočasno z aktivnostmi na ravni SOZD SŽ naj bi potekale tudi aktivnosti na ravni delovnih organizacij članic SOZD. Čeprav zakon o podjetjih predvideva kot zadnji rok za vskladitev 31.12.1991, naj bi mi te aktivnosti zaključili že v letošnjem letu.

Kot je znano, naj bi zakon o podjetjih ustvaril povsem nove temelje za uspešno gospodarstvo predvsem z uveljavitvijo različnih oblik lastnine, z večjo avtonomnostjo in odgovornostjo podjetij do lastnega razvoja in s sprostitvijo ustvarjalnih sposobnosti (razširitev pristojnosti) poslovnih organov. Z zakonom o podjetjih naj bi se ustvarili tudi osnovni pogoji za delovanje trga blaga, dela in kapitala.

Slo naj bi za korenit prelom z dosedanjim družbeno prakso, ki naj bi se izvedel preko treh reform: gospodarske, politične in reforme partije. V okviru teh treh reform se v ospredje vse bolj rinejo vrednote razvite (zahodnoevropske, skandinavske) meščanske družbe, medtem ko »samoupravljanje« in mnoge druge »svetlinje« socializma izgubljajo na veljavi.

Ze dolgo časa poslušamo tarnjanje poslovnih organov in njihovih teoretičnih zagovornikov, da »samoupravljanje« predstavlja resno oviro za učinkovito uveljavljanje podjetniške iniciative — in zato ni nič nenavadnega, če prav v aktivnostih usklajevanja organiziranosti in samoupravnih splošnih aktov s sila ohlapnim zakonom o podjetjih vidijo priložnost(!), da samoupravljanje delavcev in podjetij izvedejo na minimum, če ga ne morejo že povsem ukiniti. V njihovem povsem praktičnem interesu je, da se ob prvi priložnosti znebijo »žandarja« (delavcev, samoupravnih organov, sindikata), ki jim nenehno gleda pod roke, da je opazke na njihove temeljito premišljene ukrepe ali pa s svojimi sklepi in zahtevami celo ogroža njihovo izvajanje, predvsem pa jim krade dragoceni čas in energijo, sicer tako potrebno za hitro in učinkovito ukrepanje v dnevno spreminjajočem okolju.

Tudi v interesu delavca je, prav gotovo, da dela v uspešnem podjetju, da dobi plačo, ki mu omogoča dostojno ži-

vljenje, da je ponosen na svojo firmo, ker so njeni — in s tem njegovi — izdelki na trgu priznani in zaželeni, da dela z vizionarskim vodstvom, pod katerim mu ni treba skrbeti, kakšna bo z jutrišnjem dnem perspektiva firme in s tem njegova lastna.

Lahko bi torej celo rekli, da se interesi delavcev in vodstva pokrivajo — vendar le do neke meje. Tudi člani vodstva so namreč samo ljudje: boljši ali slabši, bolj ali manj strokovni, bolj ali manj človeški, bolj ali manj za takšno ali drugačno vizijo, strategijo razvoja, vodenja, bolj ali manj podvrženi takšnim ali drugačnim ocenam, vplivom, interesom... Neko hotenje, za katerim tiči še tako dober, najboljši namen, ni tudi vedno najboljša pot do rešitve.

Tudi ne gre zgolj za vprašanje zaupanja: gre za praktično vprašanje. Kaj bi naprimer v naših razmerah, ko gre za družbeno podjetje, tvegal poslovidni organ, ki bi mu delavci dali neomejena (ali vsaj zelo ohlapna) pooblastila, če bi s svojo avanturistično potezo podjetje uničil ali spravil na rob propada? Ravno tako napačno, kot če bi direktorju z akti povsem zvezali roke, bi bilo tudi to, če bi dopustili naprimer, da bi mu s samimi akti (ali pa z »luknjami« v aktih) omogočili, da neomejeno razpolaga z družbeno lastnino, jo nenadizirano siromaši ali celo pretaka v privatni sektor, kjer v bodočnosti mogoče celo vidi svojo lastno prihodnost — ali pa, da lahko neusmiljeno obračunava (prerazporejanje delavcev, disciplinski ukrepi, brez kriterijev) z vsemi tistimi, ki bi se mu drznili pri njegovem ravnanju argumentirano oporekati. In še vrsto drugih pomislekov, ki kažejo, da interesi vodstva in delavcev niso vselej identični oziroma si celo nasprotujejo, bi lahko navedli.

Zato je nujno, da se vsi delavci, še zlasti pa sindikalna organizacija (in če ne drugače, preko nje), z vso resnostjo vključimo v pripravo novih samoupravnih aktov, seveda ne v tem smislu, da bi v njih hoteli utrditi kakršnekoli privilegije za neznanje, nedelo in nedisciplino. Nasprotno: v aktih je treba utrditi pravice, ki temelje na delu, znanju, kvaliteti in demokratičnih medsebojnih odnosih vseh zaposlenih. Takšnih pravic pa bomo imeli samo toliko — tako kažejo izkušnje — kolikor si jih bomo (s pravočasno vključitvijo v akcijo) izborili.

Edina možnost, ki jo imamo kot delavci, da sami sebi dopustimo ali pa onemogočimo več ali manj samouprave, bo razprava o novem statutu delovne organizacije kot podjetja. Zakon o podjetjih namreč samo za ta akt izrecno določa, da se ga sprejema z referendumom, kar pomeni, da bomo takrat, ko se bomo osebno izjavljali o njegovi vsebini, dobesedno zakoličili obseg naše samouprave: pristojnosti delavcev, samoupravnih organov, poslovnih organov.

Ker je pričakovati (tudi glede na sedastvo komisije), da bo najvišje vodstvo skušalo že v statut kot temeljni akt vgraditi svojo vizijo nove podjetniške »kulture« in filozofije ter pogoje za izvajanje svoje podjetniške strategije, se moramo, tako delavci kot sindikat, vključiti že v samo nastajanje novih aktov: v razpravo o tezah za nove akte (le-te naj bi bile izdelane maja). Ne sme se več zgoditi to, kar se je dogajalo, ko smo morali ob reorganizaciji Železarne sprejemati nove, bistveno spremenjene samoupravne akte, ne da bi nam kdorkoli povedal, kakšen nov koncept, kultura, filozofija, se vanje vgrajuje.

Ne bo odveč, če si na tej točki našega razmišljanja nekoliko osvežimo zgodovinski spomin.

Kljub temu, da je v sporazumu o združitvi TOZD v DO ŽJ prišlo do bistvenih sprememb pri opredelitvi vloge tedanjega Centra za proučevanje samoupravljanja in informiranje in da so vsa poznejša dogajanja tedaj nakazane spremembe, vključno z ukinitvijo nalog proučevanja, prenosom nalog s področja samoupravnega prava, novo mikroorganizacijo, novo strategijo (prenosom, čeprav v praksi še neizvedenim, dela nalog v TOZD) informiranja, **potrjevala**, je bilo na seji odbora za uresničevanje zakona o združenem delu, dne 10.2.1987 **dano zagotovilo** s strani člana poslovnega odbora, da je v tem primeru »izpuščeno samo nepotrebno besedilo in s tem ni zmanjšan pomen dela CPSI.«

Naključje tudi ni — tudi to dokazuje kasnejša praksa — da so ble iz statuta TOZD in DSSS črtane pravice delavcev (zreducirale so se zgolj na dolžnosti) do sprejemanja stališč in odločitev pri vrednotenju svojega dela in delovnih nalog, pri sestavljanju normativ za svoje delovne naloge, pri sestavljanju, sprejemah oziroma dopolnitvah opisa svojih delovnih nalog, pri oblikovanju sistema napredovanja itd. — in to brez kakršnegakoli pojasnila. Ista ugotovitev velja tudi za določbe (obveze) v zvezi s povratnim informiranjem.

TOZD Okrogli program

Odbor za gospodarstvo v TOZD Okrogli program je na 2. seji 30. marca med drugim razpravljal o poslovanju v letu 1988, gospodarskem načrtu za leto 1989 ter se seznanil z zadnjim veljavnim cenikom za honorarno pakiranje žebeljev in cenikom za razkladanje surovin in za opravljanje drugih del v obratu Elektrode.

Ocenil je, da je sprejemanje gospodarskega načrta v mesecu marcu nesprejemljivo. Načrt bi moral sprejemati v dveh fazah: količinski del že v jeseni preteklega leta, drugi del pa v prvem mesecu tekočega leta, kajti kot posledica prepoznega sprejemanja načrta in naročil se kaže pomankanje naročil v treh obratih TOZD Okrogli program.

V obilni meri je podprl tudi srečelove, ki jih bodo organizirali: Sekretariat za notranje zadeve občine Jesenice (20 kilogramov nesortiranih žebeljev, 3,2 ki-

Strah, da bi lahko tudi tokrat nekaj posameznikov, ki jim je kljub usodnim dilemam večine, že povsem znano, kakšna bo družba prihodnosti, nekje za zaprtimi vrati skuhalo svoj čarovniški zvarek, ki bi lahko imel za nas nepredvidljive posledice, je povsem utemeljen. Da ne gre zgolj za neko apriori, paranoično nezaupanje v novo podjetniško kulturo in filozofijo, ki naj bi se jo vgradilo v nove akte, ne govore le gornje ugotovitve. Potrebno si je samo ogledati zapisnik 22. seje delavskega sveta DSSS z dne 1.2.1989 in se nekoliko zamisliti nad izjavami podpredsednika poslovnega odbora za pravno, kadrovske in sociološko področje Janeza Poljšaka.

Janez Poljšak se zavzema za strogo hierarhično — avtoritarno vodenje, brez pogajanj (četudi na osnovi argumentov) in kompromisov. Njegova stališča so jasna: »Vsako vodenje je boleče. Tisti trenutek, ko prideta interesa v nasprotje, mora pač nekdo popustiti. V hierarhični lestvici popušta tisti, ki je nižji in pri vodenju ta lestvica obstaja...«. Za Poljšaka je pomembno »razumeti določene stvari, v katero smer gredo«. In kakšna je ta smer? »Najprej se moramo adaptirati na naše pogoje.« Poljšaka prav nič »ne zanima, kako je to urejeno na visoko razvitem zahodu«, kajti »najprej moramo priti iz tega poznega 19. stoletja, ne pa, da samo govorimo, da smo na prehodu v 21. stoletje.« Poljšak pa je član komisije, ki naj pripravi teze in nove akte!

Ce k temu dodamo še dejstvo, da smo nekaj o »možnostih in pogojih razvoja inkubatorjev« v Železarni, zvedeli po že letu dni trajajočih aktivnostih, da smo bili v zvezi z mešanim podjetjem z ameriško firmo in z ustanovitvijo mešanega podjetja v ZRN postavljeni takorekoč pred izvršeno dejstvo — in lahko bi še kaj našli — potem nas bodo usoda samouprave, s še večji kompetencami poslovnih organov, mora skrbeti.

Naš cilj vsekakor je, po standardu, kvaliteti, učinkovitosti približati se razvitemu zahodu. To pa najbrž ne bo mo-

goče doseči, ob slabih plačah, z neko militaristično, represivno, despotično organizacijo, ki še dodatno demotivira delavce.

Medtem ko naj bi se mi z militarizacijo podjetij (upam, da se motim) skušali rešiti iz krize in preživeti v konkurenčnem boju, pa razviti svet svoje nove možnosti išče v takimenovani »kulturni« podjetja (v povzetkih iz strokovne literature, ki so jih pripravili na SOZD SŽ, lahko preberemo, da je to: vzorec pravi, ki jih sprejemajo vsi člani kolektiva, kot izhodišče za razmišljanje, reševanje problemov; vrednote, ki jih delijo člani kolektiva in se pogosto kažejo kot običaji, zgodbe, legende, značilnosti izražanja in podobno)... Po istem viru naj navedem še kot iztočnico naših razmišljanj ob spremembah samoupravnih aktov, da je »vrhunska uspešnost poslovanja predvsem rezultat kulture poslovanja, ki se kaže v spodbujanju angažiranosti in kreativnosti zaposlenih« in da po mnenju Werberja (»Kultura podjetja kot faktor preživetja«) »večina strategij propade, ne zato, ker bi bile slabe, marveč zato, ker ljudje pri njihovem uvajanju niso sodelovali«. In, da zaključim: »Sodelovanje v izvajanju strategij pa zahteva analizo sedanjega vzdušja in ustvarjanje nove kulture: vrednot, pravi, predstavi, ki so povezane s strategijami. Pri tem pa je ključna vloga vodilnih delavcev, še zlasti integrativna vloga poslovnih organov.«

In tako smo navsezadnje spet pri skupnem cilju: skupaj izoblikovati strategijo, ki naj nas izvleče iz krize. Ali, kot pravi Sonja Lokar (sicer v zvezi s prenovo partije): »Za preveč resne stvari gre, da bi smeli dopustiti uveljavljanje argumenta višine glasu in če to ne bi zaleglo, argumenta moči.« V nasprotju z dosedanjim prakso moramo z razpravo začeti že ob tezah. Kajti kot kaže praksa je stvari nemogoče spreminjati in dopolnjevati, ko je stroj že v polnem zagonu. Bo sindikat poskrbel, da bodo v nove samoupravne akte vgrajeni tudi interesi delavcev in ne le interesi vodilnih struktur?

Božidar Lakota

Odbori za gospodarstvo

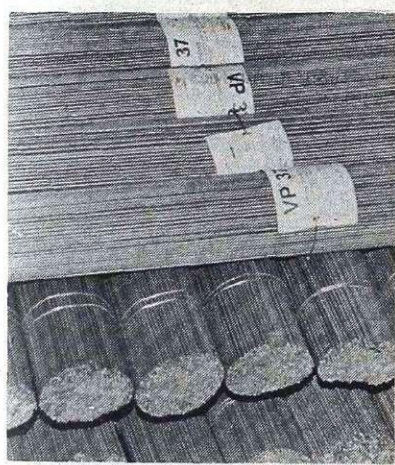
lograma elektrod Jadran), SŠEDU Kranj — razredna skupnost 4.a (enaka količina žebeljev in elektrode), CSUI Jesenice — 4! letnik metalurške usmeritve (25 kilogramov nesortiranih žebeljev, 3x2 kilograma elektrod Jadran, kolut VAC žice 0,8 mm in 30 kilogramov pocinkane žice), DPD Svoboda Ivan Krivec Hrušica (4 kilograma elektrod Jadran), Izobraževalni center organov za notranje zadeve Tacen (20 kilogramov nesortiranih žebeljev, 3x2 kilograma elektrod Jadran).

Se radodarnosti pa je bil do Planinskega društva Dvojmojstrana, ki se loteva adaptacije Slajmerjeve koče v Vratih. Dobilo je tri tone betonskega železa Ø 6 mm, šest ton betonskega železa Ø 8 mm, tono jeklenih palic Ø 10 mm in 100 kilogramov odpadnih žebeljev različnih dimenzij. Gasilskemu društvu Smokuc, ki gradi nov protipožarni bazen, je podaril jeklene palice, in sicer: 40 kosov Ø 12 mm, dolžine 465 cm, 36 kosov Ø 12 mm, dolžine 135 cm ter 30 kosov Ø 8 mm, dolžine 460 cm

(skupaj 380 kilogramov). Planinsko društvo Jesenice je kot pomoč za gradnjo vodnega zbiralnika nad Tičarjevim domom dobilo 12 ton, Odbojarski klub Jesenice pa tono betonskega železa. Tudi Gasilsko društvo Ljubno, ki gradi nov gasilski dom, ni ostalo prazen rok. Dobilo je 75 kilogramov žičnikov različnih dimenzij (70,80,100 in 120 mm). Odbor je poskrbel tudi za članstvo Partizan-društva za telesno kulturo in rekreacijo Jesenice; ne bo jih že blo, saj je TOZD Tehnične dejavnosti prevzel stroške za ogrevanje za leto 1989 (odobril je poprečno mesečno porabo 70 do 80 GJ).

Pod razno odbor ugotavlja, da je inf lacija v zadnjem času izničila smise vseh nagrad za tehnične izboljšave. Zato je delavskemu svetu Železarne predlagal, naj pospeši izdelavo in sprejem novega pravilnika s področja inovacij oziroma, da naj sprejme časovne sklepe o revalorizaciji posebnih nado mestil za tehnične izboljšave.

CSI — BL

(foto: Irena Kučina)

Teze o prenovi sindikata

I. Družbenoekonomski, socialni in politični položaj delavcev v kriznih razmerah ter nujna uveljavitev delavca kot upravljalca z družbenim kapitalom in nosilca politične oblasti v novem tipu socializma, ki se razvija pri nas, terjajo celovito prenovo sindikata v neodvisno delavsko organizacijo. Sindikalna prenova je nepogrešljiva sestavina gospodarske in družbene reforme in je začete demokratizacije družbe, utemeljena pa je v interesih, zahtevah in potrebah članstva. Vlogo, delovanje in organiziranost sindikata je treba prenoviti in postaviti tako, da bodo v njem povezani delavci, upoštevaje načela vzajemnosti in solidarnosti, uveljavljali svoje gmotne in socialne pravice na bistveno novih zahtevah na podlagi dela ter njegovih rezultatov ter prispevali k razvijanju humanejšega in bogatejšega socializma.

Razširjena seja Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije je izhajala iz nujnega zoževanja preširoke fronte delovanja sindikata in na teh izhodiščih opredelila kot strateške cilje sindikata:

- delavec — upravljalec družbenega kapitala in nosilec politične oblasti, ne pa državne, tehnobirokratske in politične strukture;
- razvojna prenova gospodarstva in prehod v inovacijsko družbo — temelj bogatejše in bolj humane prihodnosti delavcev, večje gospodarske učinkovitosti, bolj produktivnega zaposlovanja, odpiranja novih delovnih mest, bolj humanega dela;
- sistem in politika delitve osebnih dohodkov — sestavni del prizadevanj za ustvarjanje večjega dohodka ter nagrajevanje po delu kot materialna spodbuda

za boljše gospodarjenje in edino merilo za razlikovanje;

- socialna politika in socialni razvoj — prvina gmotne varnosti delavcev; socialni programi v ozidih družbenopolitičnih skupnostih — pogoj za prehod na tržno gospodarjenje;
- zveza sindikatov — sindikat članstva, samostojen in neodvisen od države, političnih in poslovnih oblasti. To narokuje prevrednotenje funkcije sindikata v razmerah tržnega gospodarstva z jasno opredelitvijo klasičnih varovalnih funkcij, kot jih pozna v razvitem svetu; uveljavitev delavske solidarnosti, ko se zavzema za ekonomsko, socialno in drugo varstvo članstva in ko gre za akcijo, priznanje in odpiranje prostora za pluralizem sindikalnih interesov, kar velja tudi za sindikalno organiziranje in temeljito kadrovske prenovali.

Uresničevanje teh ciljev razširjene seje zahteva spremembe v metodah in načinih delovanja sindikata na vseh ravneh ter dodelavo ali preraščanje sindikata iz zgolj politične organizacije v neodvisno in samostojno delavsko organizacijo — v gibanje, ki ima svoj politični in interesni program, v katero se združujejo delavci na podlagi prostovoljnih interesov za izražanje, uresničevanje in varovanje različnih posamičnih in skupnih interesov članstva, ki odraža pluralizem sindikalnih interesov.

II.

Programske zasnove takšne prenovljene vloge sindikata so:

Nadaljnji razvoj samoupravljanja kot temeljne oblike osamosvojitve delovnega človeka, sproščanje ustvarjalnosti in svo-

bode delavca kot posameznika in vseh delovnih ljudi pri delu in upravljanju ter kot temelja demokratičnega delavčevega nadzora nad upravljanjem in vodenjem v gospodarstvu in v družbi. Zavzemamo se za takšen socializem, ki bo gospodarsko učinkovit in socialno uspešen, ki bo spodbujal ustvarjalno in inovativno delo posameznikov in skupnosti, ki bo hkrati razvijal civilizacijske, znanstveno-tehnološke, informacijske, gospodarske, politične in kulturne dosežke in ki bo uveljavljala idejo socialističnega humanizma.

2. Razvojna preobrazba družbe, ki bo uveljavljala gospodarsko neodvisnost delovnega človeka pri izbiri načina za zagotavljanje možnosti za njegov ekonomski obstoj. To postavlja kot pogoj pluralizem lastniških odnosov ob prevladujoči družbeni lastnini kot temeljnem družbenoekonomskem odnosu in na njem zasnovanem samoupravljanju, ki bo uveljavil tržno ekonomijo, konkurenčnost, trg kot merilo gospodarnosti, kot podlago za sprostitve ekonomske pobude in samostojnosti nosilcev gospodarstva ter novo tehnološko raven razvoja naše družbe.

3. Razvijanje demokracije kot temelja za uveljavljanje in spoštovanje civilizacijskih pridobitev in širjenje prostora ustvarjalnosti, svobode in dostojanstva delovnega človeka in občana; v tem okviru zagotavljanje neposrednih volitev, ki bodo zagotavljale konkurenco programov, sposobnosti in osebnosti, kar naj bo tudi podlaga za promocijo sindikalnih kadrov.

4. Razvijanje sodobne pravne države v funkciji razvoja in varstva civilizacijskih pridobitev ter družbenega in gospodarskega položaja delovnih ljudi. To postavlja za pogoj reintegracijo njenih ekonomskih usmerjalnih funkcij in razvijanje skupščine in tudi javnosti kot temeljnega mehanizma družbenega nadzora nad oblastjo in državo. Na teh osnovah je treba razvijati dosledno spoštovanje ustavnosti in zakonitosti kot temeljnega načela razvite družbe.

5. Postaviti se po robu nadaljnjemu poseganju državno-oblastnih organov v občini, republikah in federaciji kot tudi poslovnim strukturam vselej, ko ti s svojimi ukrepi in ravnanjem slabijo gmotni in socialni položaj delavca. Sem sodi nasprotovanje vsakemu poizkusu delovanja države mimo ustavnih in zakonskih pooblastil, zaviranje posegov v procese reprodukcije in vdolovanje družbenih dejavnosti ter zahteva po koreniti razbremenitvi gospodarstva.

6. Hkrati z doslednim uveljavljanjem gospodarskih dejavnosti proizvodnje in storitev terjamo uveljavitev ekonomske cene dela kot enakopravnega proizvodnega dejavnika. Zavzemali se bomo za večje plače delavcev.

Zavzamo splošno oziroma linearne posege v delitev, ker so se pokazali kot popolna zapa motivacije delavcev za sproščanje ustvarjalnosti, razvoja in gospodarske reforme nasploh. Z uveljavitvijo tržnega načina gospodarjenja je treba odpraviti prepodobno urejanje delitve ter zagotoviti samostojnost in odgovornost gospodarskih osebkov za boljše rezultate dela in gospodarjenja, za višje osebne dohodke.

Vztrajamo, da se najnižji in zajamčeni osebni dohodek hitreje prilagajata inflacijsko rastočim življenjskim stroškom, da bomo tako preprečili nadaljnje padanje realnih osebnih dohodkov.

Delitvena razmerja morajo podpirati gospodarsko učinkovitost podjetja in dosežke posameznika, ki so merljivi, vidni in dokazljivi. To pomeni, da osebni dohodki od projektiranih nalog, raziskovalnega dela, marketinške obdelave, ustvarjalnega dela ne morejo biti omejeni z družbenimi usmeritvami.

7. Gmotna in socialna varnost presežkov delavcev postaja v tržnih razmerah gospodarskega preceh družbeni problem. Zato vztrajamo, da je zaščita produktivnega dela v funkciji razvoja podjetja in novih produktivnih zaposlitev presežkov delavcev.

Ugotavljanje presežkov delavcev mora biti stvar dialoga med vodstvom podjetja, gospodarsko zbornico in sindikatom podjetja, skladno s sindikalnimi zaščitnimi merili.

Za učinkovito reševanje presežkov delavcev: za reševanje vprašanj prezaaposlovanja, prekvalifikacij, dokvalifikacij, delitev nadomestil osebnih dohodkov delavcem, ki ostanejo začasno brez dela, za nadomestila osebnih dohodkov in izplačevanje odpravnin v funkciji dohodkov in izplačevanja odpravnin v funkciji odpiranja novih možnosti produktivnih zaposlitev, je potrebno ustanoviti namenski sklad in koncentracijo sredstev. Možni viri tega namenskega sklada so lahko sredstva podjetij, sredstva skupnih rezerv v republikah in v občini ter razvojni dinar, del sredstev skupnosti za zaposlovanje, bančna sredstva, davki, obveznice občanov in drugi viri. Kolikšen naj bo delež podjetja in družbe v takšnem rizičnem skladu, je predmet nadaljnjega dogovora in sprememb ustreznih zakonov.

8. Delovne in življenjske razmere delavcev so podlaga za njihovo kakovostno življenje in delo. Tu smo priča zastoji in nazadovanju, na kar sindikat ne pristaja.

Zdravo in varno delovno okolje, invalidizacija delavcev, izobraževanje in napredovanje delavcev, delovni čas in gradnja stanovanj — zlasti za mlade delavce — terjajo razdelavo vsake naloge posebej in novo opredelitev sindikalnih zahtev v samoupravnih aktih, v jutrišnjih kolektivnih pogodbah in v sindikalni listi.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Prihodnje seje skupščin SIS

Alarm za zdravstvo

Na 7. seji skupščine občinske zdravstvene skupnosti Jesenice, ki bo v ponedeljek, 10. aprila, ob 11. uri v sejni dvorani skupščine občine Jesenice, bodo podobno kot na 7. seji skupščine kulturne skupnosti obravnavali lanske letošnje poročila zdravstvenih skupnosti in zdravstvenih organizacij združenega dela in letošnji finančni načrt zdravstvene skupnosti, poročilo in finančni načrt skupne strokovne službe SIS občine Jesenice (povzetek o slednjem je bil objavljen v Železaru 16. marca) ter začeli postopek priprav na volitve v skupščine SIS prihodnje leto. Poleg tega pa bodo obravnavali še nekaj posebnih zadev.

Pred prejšnjo sejo skupščine zdravstvene skupnosti sta se v Železarni sestali delegaciji TOZD Tehnične dejavnosti in DSSS, delegata za skupščino pa niso določili le v TOZD Okrogli program in Družbeni standard. Vendar pa so bili na skupščini le trije delegati (TOZD Tehnične dejavnosti in Komerčiale ter DSSS).

Na vprašanje delegatke iz TOZD Tehnične dejavnosti v zvezi s prispevkom uporabnikov k stroškom zdravstvenih storitev (participacija) je bilo odgovorjeno, da se skupščine (če uporabnik participacije ne more takoj plačati, jo lahko kasneje po položnici). Precej pripomb in vprašanj, na katera je dobila tudi odgovore, pa je sprejela delegacija DSSS. Občinska zdravstvena skupnost je obširno odgovorila na vprašanja v zvezi s prenosom plačevanja potnih stroškov in drugih stroškov, ki nastanejo pri uveljavljanju zdravstvenega varstva zaradi poškodb pri delu na organizaciji združenega dela. Odgovor strokovne službe v Železarni (FRS) o poravnavi terjatev Železarnice Jesenice do zdravstvene skupnosti pa je delegacija DSSS prejela že julija 1988. Odgovor na vprašanja v zvezi z organizirano zdravstveno skupnostjo in zdravstva na Gorenjskem je razviden iz zapisnika prejšnje seje skupščine zdravstvene skupnosti.

Realizacija finančnega načrta zdravstvene skupnosti za leto 1988 in predlog finančnega načrta za leto 1989.

V občinski zdravstveni skupnosti Jesenice je bilo lani na razpolago dobrih 19,3 milijard dinarjev. Skoraj vse je bilo sicer zbrano s prispevno stopnjo, vendar pa za približno 46 milijonov manj kot je bilo načrtovano. Ostalih prihodkov je bilo približno 165 milijonov (obresti, prispevek, ki ga je republika solidarnostno namenila za leto 1987 ipd.). Odhodkov pa je bilo približno 20,2 milijarde oziroma približno 871 milijonov več kot prihodkov. Ta primanjkljaj bo treba pokriti letos. Zelo se je povečala solidarnost do republike (za 567 % glede na leto 1987) in stroški pogrebnin (za 410 %). Zadnja valorizacija lanskega leta načrta je temeljila na naslednjih izhodiščih: rast osebnih dohodkov za 140 % ter materialnih stroškov in amortizacije za 180 % glede na leto 1987.

Letos naj bi po prispevni stopnji družili približno 44,7 milijarde dinarjev ali 133 % več kot lani, vseh prihodkov skupaj pa naj bi bilo približno 44,8 milijarde (ali 131,2 % več kot lani). Upoštevano je 133 % povečanje sredstev (glede na lanske leto) za nadomestila in denarne pomoči, neposredno zdravstveno varstvo, materialne in druge odhodke, povračila strokovni službi ter skupnemu republikemu in regijskemu programu. Zaradi pokrivanja lan-

skoletnega primanjkljaja ter republiške solidarnosti (povečanje za 137 %) pa bi bilo treba zbrati približno 1,9 milijarde dinarjev več, kot je načrtovano.

V poslovnih poročilih zdravstvenih organizacij združenega dela v jeseniški občini je prikazano, kam nas je na Gorenjskem pripeljalo desetletno varčevanje (prisilovno varčevanje Gorenjci smo pri svojem zdravju varčevali že precej prej, preden se je začelo vseplošno omejevanje sredstev). Razlika med potrebnimi sredstvi za izvajanje zdravstvenega varstva in zakonsko dovoljenimi v letu 1988 je pripeljala Gorenjske bolnišnice v nezavidljiv položaj kljub temu, da ni nobena zaključila poslovnega leta z izgubo. Izgube ni bilo le zato, ker niso obračunali revalorizacije zalog in revalorizacije amortizacije. Čisti dohodek je zadoščal le za oblikovanje sredstev za bruto osebni dohodek in rezervni sklad. Tako so se odpovedali inflacijskemu pokrivanju že nastalih stroškov in prepotrebni obratni sredstvom za likvidnost. Delež materialnih stroškov se v strukturi celotnega prihodka veča (leta 1987 je znašal 31,8 %, 1988 pa 35 %), delež amortizacije zaradi neobračunanih valorizacij pa pada (1987. leta 5,4 %, 1988 pa 4,3 %). Medicinska oprema je v jeseniški bolnici iztrošena že 90 % (!), v Bolnišnici za ginekologijo in porodništvo Kranj 86 % in v Psihiatrični bolnici Begunje 80 %. Za primer naj navedemo, da v jeseniški bolnici plačila ne zadoščajo niti za kritje vseh materialnih stroškov. Delno za to in za izplačilo osebnih dohodkov morajo na žalost najemati kredite (drage!).

V Dispanzerju za medicino dela Železarnice Jesenice je prišlo do velikih sprememb, ko je začela delati Jeklarna 2. Ker se je zmanjšalo število zaposlenih v Železarni, so se vse postavke ključnega računa dispanzerja realno znižale, zmanjšalo pa se je tudi število zdravstvenih delavcev (po opravljenih urah). Na poslabšanje poslovanja kaže dejstvo, da čisti dohodek omogoča le oblikovanje zakonsko določenega rezervnega sklada in nujna izplačila sklada skupne porabe, ničesar pa ni za poslovni sklad.

V Zdravstvenem domu Jesenice so se izgubi izognili tako, da niso obračunali revalorizacije materialnih stroškov in amortizacije. Ostanek čistega dohodka pa zadošča le za oblikovanje nujnega dela sklada skupne porabe. Pomemben je delež participacije.

Ko bo republiška skupščina določila osnutek Amandmajev k ustavi SR Slovenije, ga bo posredovala v javno razpravo. Zdravstvena skupnost se je v to vključila že tako, da je delegacijam posredovala tiste amandmaje, ki zadevajo organiziranost zdravstva. Opozoriti velja zlasti na bistvene spremembe dosedanjega sistema:

9. Sindikat se zavzema za preustroj družbenih dejavnosti na podlagi dopolnitve načel vzajemnosti in solidarnosti. Zato bo vztrajal pri pripravi nacionalnih programov družbenih dejavnosti.

10. Socialna in gmojna varnost delavcev z nizkimi osebnimi dohodki, upoko-jencev z nizkimi pokojninami in nezaposlenih delavcev sta resno ogroženi, zato je potrebno izpolniti socialno-varstveni sistem, poiskati dodatne vire sredstev in jih bolj skoncentrirati v občinah ter na tej podlagi bolj učinkovito nuditi socialno-varstvene pomoči.

Nujna postaja politika majhnih korakov rasti cen, da bodo delavci lahko vzdržali posledice delovanja trga.

11. Razviti in zagotoviti moramo bolj kakovostno raven pri varstvu pravic delavcev iz dela in delovnega razmerja glede na novo opredelitev delovnih razmerij v zakonodaji in kolektivnih pogodbah.

12. Zaščita stavekajočih delavcev, ki ne smejo odgovarjati za stavko, ne glede na to, ali v njej sodelujejo ali jo organizirajo, vključuje:

- preprečevanje prenehanja delovnega razmerja delavcem, ki so stavkali;
- preprečevanje različnih oblik pritiskov na delavce, ki v stavki niso sodelovali, ali pritiskov na delavce, da se oddajo za stavko proti svojem prepričanju in lastnim interesom, izhajajoč iz načela, da je odločitev za stavko osebna pravica delavcev;
- zagotavljanje vsega potrebnega stavekajočim delavcem in tudi stavkovnemu odboru za opravljanje funkcij, določenih v stavkovnih pravilih;
- uveljavljanje pravic stavekajočih delavcev v skladu s sindikalnimi dokumenti, vključno z uveljavitvijo pravice do nadomestila osebnega dohodka na podlagi sindikalne liste;
- varstvo stavekajočih delavcev in tudi stavkovnega odbora v pogajanjih s samoupravnimi, poslovnimi in drugimi orga-

Programska zasnova je temelj poenotenja zahtev in pričakovanj članstva s sindikatom, temelj in motiv akcijskega delovanja članstva pri uresničevanju njihovih težej in politike sindikata; je izhodišče za vzpostavljanje zaveznitva z drugimi nosilci interesnega in političnega organiziranja v naši družbi. Program-ska zasnova in njeno uresničevanje, ki zahteva drugačno delo in vlogo sindikata, je prispevek sindikata k razvijanju demokratičnih odnosov in pluralizma političnih interesov v naši družbi. V sindikatu jih razumemo kot razvijanje demokratičnega dialoga, tekmovanje, napredovanje, priznavanje različnih zamisli posameznikov, politično in družbeno organiziranih oseb, strpen odnos do razlik, kritičnost javne besede ter demokratično strnitev interesov, ne pa kot razvijanje strankarskega sistema.

III. Programske usmeritve bomo dosegli z uresničitvijo tehle ciljev lastne prenov:

1. Delavci se na podlagi svojih interesov svobodno in prostovoljno vključujejo

— položaj samoupravnih interesnih skupnosti in možnost, da skupščina družbenopolitične skupnosti s svojim aktom zagotovi obvezno javno financiranje ustavno in zakonsko zagotovljenih pravic oziroma skupnih družbenih potreb,

— možnost ustanavljanja skladov, v katerih bi se lahko združevala tako proračunska sredstva kot tudi sredstva drugih zainteresiranih subjektov,

— možnost razpisov obveznih javnih posojil ipd.

Iz Poročila o delu skupščine občinske zdravstvene skupnosti Jesenice in njenih organov v letu 1988, je razvidno, da so delegati sprejemali konstruktivne in optimalne odločitve kljub temu, da je zdravstvena skupnost poslovala v pogojih težkih gospodarskih razmer in visoke inflacije.

V Predlogu programa dela skupščine občinske zdravstvene skupnosti Jesenice in njenih organov za leto 1989 naj opozorimo predvsem na Problematiko zdravstva (organiziranost, financiranje) v občini Jesenice ter Poročilo o položaju družbenih dejavnosti in v občini Jesenice.

Predlagan pa je tudi sklep o prispevkih za zdravstveno varstvo za leto 1989, s katerim so določene osnove in višine prispevkov za zdravstveno varstvo obrtnikov in delavcev, zaposlenih pri njih, kmetov in članov njihovih gospodinjstev, detaširanih delavcev, zaposlenih v tujih in mednarodnih organizacijah in predstavništvih ipd.

Nada Dejak ČŠI

Jeklarka (foto: Irena Kučina)

Sonja Laharnar: Pridna delavka in dobra športnica

V temeljni organizaciji Okrogli program je lani sindikat izvedel športno tekmovanje v streljanju z zračno puško, kegljanju na asfaltu in šahu za moške in ženske vseh starosti. Osnovni namen tekmovanja je bil zbliževanje delavcev te temeljne organizacije.

Sonja Laharnar

Čeprav je bilo takšno tekmovanje v tej temeljni organizaciji lani prvič organizirano, niso imeli večjih težav, le udeležba je bila manjša, kot so pričakovali. Predvsem v Elektrodah je bila udeležba žensk v športnih tekmovanjih glede na delež zaposlenih (70 % za-

poslenih v Elektrodah je žensk) minimalna. Sonja Laharnar pa se je udeležila vseh športnih tekmovanj in dosegla tudi zelo dobre rezultate. Njen uspeh naj bi bil vzpodbuda tudi ostalim njenim sodelavkam v obratu in v tozdu.

Sonja je pridna delavka in dobra tekmovalka, ki najde čas tudi za rekreacijo. Zato niti ni presenetljivo, da je po rezultatih prekašala tudi nekatere moške sodelavce. Skupni zmagovalac športnega tekmovanja tozda Okrogli program je bil obrat Elektrod, predvsem po zaslugi Sonje Laharnar, ki je v vseh disciplinah obratu prinesla veliko točk.

Sonja je v našo železarno prišla septembra leta 1983, ko se je v Elektrodah zaposlila kot rezalka. Čeprav je delo zelo naporno, ker mora biti stalno ob stroju, in je povrh vsega še zelo enolično in hrupno, je Sonja med najbolj pridnimi delavkami v tem obratu; dosedaj predvideva rezultate, kvaliteta njenega dela pa je zelo dobra. Je zelo vestna in se s sodelavkami dobro razume, v službo pa prihaja eno uro pred dnino, tako da takrat, ko sirena oznani začetek šifta, je pridno dela.

Ko smo jo vprašali, ali je za to kakšen poseben razlog, je preprosto odgovorila, da je tako navajena še iz časov, ko je hodila v gostinsko šolo na Bled. Doma so jo vzgajali, da se mora človek v miru pripraviti na delo (se preobleči, popiti jutranje okrepčilo, pregledati stroj in program dela) in ona tako sedaj vzgaja tudi svojo hčerko.

S športom se je ukvarjala že v osnovni šoli, ko je vadila streljanje z zračno puško, v srednji šoli pa se je poleg tega ukvarjala tudi s kegljanjem. Šport jo je vedno privlačil, saj se je tudi njen oče ljubiteljsko veliko ukvarjal s športom, predvsem z atletiko.

Kje si vzame čas za to dejavnost? Sonja je rekla, da se čas za rekreacijo vedno najde, samo, če se hoče. To, da nimamo časa, nam je velikokrat le dobrodošel izgovor, ki ga imajo ženske najraje. Res je, da se ženske veliko lažje ukvarjajo z rekreacijo, če jim jo pomaga pri hišnih in gospodinj-skih opravilih. Če pa moški o delitvi dela nočejo nič slišati, si mora ženska čas za sebe pač izboriti. Ker Sonja doma razumejo, pa tudi hčerka, je že velika, se z rekreacijo lahko ukvarja, vendar le ljubiteljsko; za resno športno dejavnost je namreč potrebno veliko več treningov in časa.

Sonja ni samo pridna delavka in dobra športnica, ampak tudi aktivna družbenopolitična delavka, saj je zelo dejavna predvsem v sindikatu obrata in v delavskem svetu tozda.

Svoj delovni dan ima zapolnjen z rednim delom, s športno aktivnostjo in s samoupravnimi dolžnostmi. Toda, ker zaradi vedno večje draginje s svojo plačo ne more biti zadovoljna, resno razmišlja, da bo šla v šolo. Volje za to ima dovolj, zato smo prepričani, da ji bo tudi to uspelo; želimo ji, da bi svoj cilj čim lažje in čim hitreje dosegla. Srečno!

Lilijana Kos

● samostojnejšega in odločnejšega nastopanja organov Zveze sindikatov Jugoslavije v institucijah političnega sistema federacije, na skupno dogovorjenih interesih, vključno z dosledno uveljavitvijo ZSJ kot predlagatelja odločitev in aktov, pomembnih za delavce, v zvezni skupščini;

● konstituiranja, oblikovanja in delovanja zveznih odborov sindikatov dejavnosti na skupnih interesih posameznih dejavnosti.

5. Metode in oblike dela sindikata: Oblikovanje, sprejemanje in uveljavljanje politike sindikata mora biti v interesu članstva. Zato morajo vodstva sindikatov pri načrtovanju akcij dobro poznati razmere v posameznih okoljih. Razvijanje sodobnih oblik in načinov dela sindikata zahteva določitev postopkov pri oblikovanju stališč, določene načine sprejemanja odločitev, njihovega uresničevanja in nadzora pri izpeljavi.

A. Pri oblikovanju stališč, zahtev in načinov oblikovanja odločitev bo sindikat zahteval:

● dostop do vseh podatkov in informacij, ki so pomembni za odločanje delavcev in sindikata;

● od predlagateljev politike in rešitev jasno ter strokovno in družbeno utemeljene politike, interesnih programov in konkretnih predlogov v variantnih rešitvah za reševanje problemov in zahtev članstva;

● opiranje odločitev v sindikatu na strokovno utemeljene in tehtne argumente ter izražene različne interese članstva vključevanje lastnega znanja in strokovnosti ter neodvisnih zunanjih strokovnih institucij in posameznikov v oblikovanje odločitev, zagotovitve bolj strokovnih kadrov v sindikatu ter skupnih strokovnih in tehničnih servisov za posamezne ravni sindikalne organiziranosti;

— sindikat je neodvisen od državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in ustanov, ne prevzema nalog od nikogar in ni odgovoren nikomur razen članstvu. Deluje na podlagi svojega programa in statuta, sodeluje z vsemi dejavniki in samostojno izbira ukrepe za uveljavljanje interesov članstva;

— sindikat se bo izognil dosedanjim oblikam in metodam dela socialistične zveze, ki ne upoštevajo specifične in samostojne vloge ter nastopanja sindikata v sistemu in v skupščinskem odločanju in ki z usklajevanjem do vseh podrobnosti teži k monolitnosti interesov;

— stališča sindikata do temeljnih vprašanj gmojnega in socialnega položaja delavcev so podlaga drugim družbenim dejavnostim za usklajevanje in vzpostavljanje zavezništva sindikata s posameznimi deli fronte;

— sindikat bo v organih upravljanja v podjetjih in drugih organizacijah zastopal interese članstva in se pogajal za njihovo uveljavitev ter terjati obvezno obravnavo sindikalnih stališč in opredeljevanje do njih na podlagi argumentov; vztrajal bo pri uveljavljanju obveznosti in odgovornosti organov upravljanja do vloge sindikata, opredeljene v statutu podjetja in drugih organizacij;

— samostojno bo nastopal v skupščinskem sistemu s svojimi zahtevami in pobudami ter predlagal ukrepe in akte, ki zadevajo položaj delavca;

— sindikat se bo pogajal s poslovnimi in državnimi organi, gospodarsko zbornico in drugimi ustanovami na podlagi sindikalne liste po načelu partnerstva in konsenza;

— ZSJ se zavzemamo za zagotovitev:

● načela samostojnosti posameznih sestavnih delov ZSJ, s tem da se pri odločanju in izbiranju sredstev sindikalnega boja dosledno uveljavlja konsenz ter upoštevajo specifični interesi delov ZSJ;

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Novo mladinsko predsedstvo Železarne

V petek, 31. marca, je bila ponovljena programskovolilna konferenca KS ZSMS Železarne Jesenice. Poleg delegatov in članov Predsedstva KS ZSMS Železarne so se konference udeležili še gosti.

Po izvolitvi organov konference je delovni predsednik v razpravo dal poslovnik o delovanju konference KS ZSMS. Ker ni bilo pripomb nanj, so s konferenco nadaljevali po opredelitvah iz poslovnika.

Finančno poročilo KS ZSMS Železarne za leto 1988 je podala računovodkinja sindikata Mira Rihtaršič. Delegati so ga enoglasno sprejeli.

Ena od glavnih točk dnevnega reda so bile vseokrog volitve novih članov predsedstva KS ZSMS. Tako so delegati izvolili pet novih članov predsedstva ter ponovno izvolili Dragutina Gvozdiča za sekretarja KS ZSMS Železarne. Novi člani so: Mojca Polc, predsednica Komisije za družbenoekonomske odnose, Žilko Sučur in Samira Oraščanin, oba zadolžena za OO ZSMS TOZD Okrogli program ter Roman Kavčič in Leon Vidmar, ki bosta v tej mandatni dobi zadolžena za OO ZSMS TOZD Ploščati program.

Pri peti točki dnevnega reda smo obravnavali program dela KS ZSMS za leto 1989. Predsednik KS ZSMS Železarne Herman Debelak je rekel, da ne bi pojasnjeval že objavljenega programa dela in so ga delegati najbrž že obravnavali ampak je poudaril nekaj osnovnih stvari, ki so pogoj za nadaljnje delo.

Ena od teh je, da programa ne more izpeljati posameznik ali pa samo skupina aktivnih mladincev, zato je pomembno, da sprejem programa ni le izpolnitev neke formalnosti, ampak da ga sprejemajo kot lasten program in da s tem, ko ga sprejemajo prevzamejo nase tudi svoj delež pri njegovi izpeljavi.

V tem letu lahko pričakujemo tudi kongres ZSMS, na katerem naj bi temeljito preverili uporabnost statuta ZSMS kot dokumenta, ki načelno opredeljuje delo mladinske organizacije. Če hočemo izoblikovati statut, ki nam bo ustrezal, moramo pri njegovem preoblikovanju tudi aktivno sodelovati, ne le sprejemati že izoblikovana stališča drugih. To pa lahko storimo le, če poznamo obstoječi statut, ki je trenutno še veljaven in po katerem se tudi ravnamo.

Nadalje je povedal, da je nekaj osnovnih načel obstoječega statuta zajetih tudi v uvodnem delu programa dela KS ZSMS, nekatere druge dele statuta in pa nekaj pobud za spremembo pa je že predstavil tudi Ivan Puc v eni od prejšnjih števil Železarja, kar bo dobra osnova za izoblikovanje pripomb in pobud med javno razpravo o statutu.

Ena od sprememb v statutu naj bi bilo tudi področje članstva v ZSMS. Že od 1. januarja 1989 dalje se mladi delavci, ki prihajajo v našo delovno organizacijo lahko ponovno odločajo o svojem članstvu v ZSMS. Večina mladih se odloči za to članstvo, vendar pa so tudi mladi, ki se za to ne odločajo več. Vzroki so verjetno v sami mladinski organiziranosti in način dela. V Železarni smo glede dela v mladinski organizaciji naredili nekaj več kot v drugih delovnih organizacijah, ne samo na Jesenicah, ampak tudi širše, vendar še vse premalo pozornosti posvečamo obveščanju naših štipendistov, kakor tudi poskusom rešitve njihovih problemov. Eden od glavnih vzrokov je pre-

stop iz enega okolja (šole) v drugo okolje (delovna organizacija). Član ZSMS pa bo najbrž želel biti vsak mlad človek (ne le po letih), ki bo v tej organizaciji videl svoje mesto oz. možnost uveljavitve svoje politične ali interesne dejavnosti.

Pogoj za aktivnejše in boljše delo na področju usposabljanja in delovanja članov ZSMS je tudi ustrezno vodstvo, ki naj bi se ne ukvarjalo predvsem samo s seboj. V vodstvu naj bi bili mladinci, ki bi izoblikovali in zagovarjali stališča, vendar pa le toliko časa, dokler so v interesu okolja, v kateri so bili izvoljeni, saj s svojim delom odgovarjajo najprej njim.

V zadnjem času je bilo Predsedstvo KS ZSMS sklicano že trikrat, vendar ni bilo niti enkrat sklepno. S to konferenco naj bi nekatere neaktivne člane predsedstva zamenjali, če pa se bo neklepčnost pojavljala še naprej, pa bo treba ponovno začeti evidentiranje in

sklicati izredno konferenco, na kateri bomo neaktivne zamenjali, ker si ne moremo dovoliti, da postavimo na kocko aktivnost celotne organizacije zaradi nevestnosti nekaterih članov predsedstva oziroma njihovega neodgovornega obnašanja. V takem primeru bo naloga mladinske organizacije in aktivov, da evidentirajo čim večje število mladih, ki bodo resnično in odgovorno zastopali interese svojih okolij. Saj le z dobrim vodstvom in aktivnimi mladinci lahko dobro delamo, tako v mladinski kakor tudi v delovni organizaciji. Samo z dobrim in odgovornim delom bomo lahko reševali probleme, ki nam jih nalaga sedanjí trenutek, da si izbirimo boljše jutri.

Po govoru predsednika so delegati enoglasno sprejeli program dela KS ZSMS Železarne Jesenice za leto 1989.

Po konferenci so se udeleženci pridružili mladim iz TOZD Družbeni standard, ki so imeli družabni večer, in brigadirjem, ki so ob glasbi dua Black Jack praznovali svoj praznik, 1. april, dan brigadirjev.

D.C.

S programsko volilne konference (foto: Silvo Kókaly)

Sodelovanje s kosovsko občino Štrbci

Na priporočilo Stalne konference mest in občin Jugoslavije, da občina Radovljica, skupaj z občinama Bačka Palanka in Bor vzpostavi stike in sodeluje z občino Štrbci v SAP Kosovo, je Komisija za sodelovanje z drugimi mesti pri OS Radovljica 17. marca sprejela predlog programa sodelovanja.

Člani komisije so bili enotni, da je treba delegatom vseh zborov radovljiške občinske skupščine razjasniti možnosti sodelovanja glede na možnosti gospodarstva in naravne danosti. Gre predvsem za prenos tehnologije na področju gozdarstva, turizma in kmetijstva. Za zdaj še ni videti posebnih izsledkov za skupno vlaganje, za kar si prizadevajo v Bački Palanki in v Rudarsko metalurškem kombinatu Bor, kjer obetajo takojšnjo nabavo predelovalnih strojev. Nekaj možnosti je zara-

di dosedanjega sodelovanja tovarne Ivo Lola Ribar iz Železnikov in zaradi izredno obetavnega zimskega turizma.

Pod vznožjem Šarplanine imajo tri hotele in izjemne možnosti za razvoj smučarskega turizma z dobrimi tereni in zmogljivostmi, ki bi jim v Jugoslaviji le težko našli primerjavo. Od nad 12 tisoč prebivalcev jih je v občini zaposlena le slaba desetina, četudi so pogoji za razvoj gospodarstva bolj ugodni, kot kaže sedanja podoba.

Skupščini občine Radovljica bo komisija predložila, da pristojni upravni organi najprej analizirajo stanje in možnosti za sodelovanje, nakar bo potrebno v dogovoru s slovensko gospodarsko zbornico izdelati programe, ki bodo sprejemljivi za obe občini.

JR

tično propagando, obenem pa bo njegova vsebina odraz politike in prizadevanja sindikatov ter interesov članstva;

● pravočasno obveščanje delegatov v skupščinskih zborih in skupščinah SIS o politiki in stališčih sindikata v sredstvih za obveščanje delegatov (skupščinski poročevalci, poročevalci zdravstvene skupnosti itd.);

C. Načini uveljavljanja sindikalne politike in odločitev:

● zastopanje sprejetih odločitev in interesov članstva v institucijah odločanja;

● razvijanje pogajalskih funkcij;

● pogajanje za sklenitev kolektivnih pogodb in dogovorov s poslovojnimi sestavi, gospodarskimi zbornicami, državnimi organi itd.;

● dogovarjanje in sporazumevanje z drugimi udeleženci pri načrtovanju in izpeljavi akcij v skupnem interesu, pri izdelavi sistemskih rešitev in konkretnih odločitev, ki zadevajo položaj delavcev;

● razvijanje oblik pritiskov;

● ugotavljanje odgovornosti in uveljavitev instituta odgovora poslovojnih organov in drugih nosilcev javnih funkcij;

● grožnja s stavko in najava stavke;

● organiziranje in vodenje stavke.

6. Temeljna načela sindikalne organiziranosti:

— Organiziranost sindikata mora izhajati iz potreb člana sindikata in iz različnih težajev članstva.

— Razvijanje različnih prilagodljivih oblik interesnega, programskega in akcijskega organiziranja sindikata namesto doslej prevladujočih togih, vnaprej danih oblik organiziranja.

— Opredelitev sindikata podjetja oziroma OO ZS, občinske in republiške organizacije ZSS ter sindikatov dejavnosti, organiziranih predvsem na ravni republike, kot stalnih in temeljnih oblik razrednega in političnega organiziranja in

delovanja članstva ter uveljavljanja njihovih interesov.

V okviru teh stalnih oblik organiziranja moramo krečiti različne interesne oblike prilagodljivega organiziranja članstva po panožnem načelu, funkcionalno-proizvodnem, prostorskem, strokovno-političnem in drugih načelih.

— Samostojnost in neodvisnost delovanja različnih oblik sindikalne organiziranosti v Zvezi sindikatov Slovenije na podlagi skupaj dogovorjene politike in programov delovanja.

— Nanovo opredeliti vlogo sindikatov dejavnosti kot samostojnih nosilcev strokovnih in političnih odločitev ter konstitutivnih delov Zveze sindikatov Slovenije ter v njihovem okviru uveljaviti različne oblike trajnega in prilagodljivega organiziranja. Sindikati dejavnosti samostojno in neodvisno — v okviru dogovorjene sindikalne politike — zastopajo, se pogajajo in sklepajo kolektivne pogodbe za uresničitev interesov članstva s poslovojnimi organi, državnimi organi in splošnimi združenji gospodarske zbornice.

Sindikalna organiziranost mora upoštevati tudi nadaljnji razvoj komunalnega sistema, zlasti različne oblike območnih koordinacij.

Izhajajoč iz teh načel sindikalnega organiziranja je treba do kongresa presoditi, kako okrepiti organiziranost sindikatov po dejavnostih in v tem okviru uveljaviti zahtevo iz operativnega programa, da so sindikati dejavnosti konstitutivni deli Zveze sindikatov Slovenije ter na tej podlagi dopolniti statut Zveze sindikatov Slovenije.

7. Kadrovska politika sindikatov:

Samostojnost in neodvisnost sindikata zahtevata samostojno kadrovska politiko v sindikatu. Zato so cilji kadrovske preneve naslednji:

— sprejem takšnih meril in načel, ki bodo zagotavljali, da bodo v organe sindi-

metalurška himna:

Stan moj, to je moj ponos in metalurgov vernih.
Je smisel mojega življenja, cilj hrepenenj nezmernih.
V njem sila naša hoče duha združiti večno,
srce mu kliče vroče: Srečno, srečno, srečno!

Za rod naš in za dom, z roko in z glavo kujmo!
In za pravico in za čast žar ognja razpihujmo!
V tem stanu mi smo združeni, nerazdružljivi večno.
Naj vse ga zdaj slavi! Srečno, srečno, srečno!

Te dni je v Ljubljani na univerzi Edvarda Kardelja TOZD Montanistika praznovala 70-letnico. Ob tej priložnosti so bila predavanja v Cankarjevem domu, kjer so predavali zaslužni člani te ustanove in gostje. Tudi najmlajša smer metalurgija je praznovala okroglih 50 let obstoja in delovanja montanistike. V teh letih je zaključilo študij 209 inženirjev metalurgije, 900 diplomiranih inž. metalurgije, 82 magistrstov in 37 doktorjev metalurških znanosti.

Metalurški kadri so zelo iskani in jih primanjkuje. To trditev dokazujejo razpisi za kadrovske štipendije, ki nekajkrat presegajo število študentov metalurgije. Vse več povpraševanja po metalurgiji je tudi na področjih, ki mejijo na metalurgijo.

Ob 31. skoku čez kožo se v vsakem montanistu zbudi ponos, da pripada strokam, ki so uspele ohraniti stanovske tradicije nekdanjih pridobivalcev rudnih bogastev.

Ceremonial malega in velikega skoka čez kožo se je začel 18. marca že v dopoldanskih urah z malim skokom, se nadaljeval v paradni pohod po ulicah Ljubljane in dosegel vrh na osrednji prireditvi 31. skoka čez kožo v veliki dvorani kina Union. Na prireditvi so bili zbrani vsi, ki v teh strokah sodelujejo in jih razvijajo. Prisotni so bili tudi visoki predstavniki republike in gostje.

Skok čez kožo je tradicionalna prireditev, ki vsakemu udeležencu pomeni vrhunec v dobi študija. Njegove korenine segajo zelo daleč v preteklost, saj človeštvo že od nekdaj jemlje bogastvo rud in mineralov iz osrčja zemlje. Ker je to delo nevarno, so novopečeni knapi morali s svojo zrelostjo dokazati, da so vredni knapovskega stanu in vseh privilegijev, ki so jim pripadali. Skok čez jašek, ki pelje v rudnik, je bil tak preizkus poguma. Kožo so jim opasali okoli ledij in jim je služila kot zaščita, ko so se spuščali v osrčje zemlje po jašku. S časom so bili jaški vedno bolj široki in je ta običaj prešel v simboličen

skok čez kožo s soda; kožo držita dva izkušena člana stanovske tovarišije. Vsak, ki skoči v ta stan, izbere botra, ki mu predstavlja vzor in mu stoji ob strani v nadaljnjem življenju.

Na 31. skoku čez kožo so skakali naslednji štipendisti Železarne Jesenice: Tatjana Čepon, ki ji bo v življenju stal ob strani boter Milan Šušteršič,

Slobodanka Šmitran, ki ji bo v življenju stal ob strani boter Milan Šušteršič,

Matjaž Skube, ki mu bo v življenju stal ob strani boter Martin Šketa.

Pretekle izkušnje nas učijo, da mora montanistika vzgajati strokovnjake s tako poglobljenim znanjem, da bodo v vedno težjih naravnih okoljih zmogli premagovati strokovne težave. Vendar to ni dovolj, v čim večji meri se morajo uveljaviti tudi v družbenim delom.

Jeklo je tudi danes najpomembnejša kovina oziroma material, ki ga uporabljamo na vseh področjih tehnike v prometu, v proizvodnji energije in hrane, v medicini, informacijski tehniki itd. Jekla kot zlitine železa z naravnimi elementi v glavnem ne moremo nadomestiti. Z nobenim drugim materialom zaradi lastnosti, ki jih ima: trdnost, raztezak, žilavost, korozijska obstojnost, uporabnost pri nizkih (-270 °C), in visokih (preko 1200 °C) temperaturah. To je samo nekaj dejstev, ki dajejo pomen besedi jeklo. Zato za jeklo velja, da če ga ne bi poznali, bi ga morali izumiti!

(iz brošure XXXI. skok čez kožo predstavlja Matjaž Skube)

Mladinske novice in novičke

Par dni pred konferenco se je sestalo Predsedstvo KS ZSMS, ki pa tako kot na zadnjih dveh sejah zopet ni bilo sklepno.

Zato pa je štab za pripravo Srečanja mladih črne metalurgije Jugoslavije izdelal nekaj konkretnih predlogov, o katerih bomo pisali v eni od naslednjih števil.

Iz OO ZSMS Družbeni standard smo prejeli zapisnike, v katerih so poleg že znanih točk dnevnega reda

obravnavali tudi poslovni potočili TOZD Družbeni standard in Železarne Jesenice za leto 1988 in nanju niso imeli pripomb.

Delovni sestanek smo imeli tudi s predstavniki VP Bohinjska Bela, kjer smo se dogovorili o nadaljnjih skupnih akcijah do konca maja.

Komisija za mladinsko prostovoljno delo je skupaj z dvema mladinkama iz OS Tone Čufar uspešno izvedla delovno akcijo pri Jelenu.

● preverjanje odločitev z interesi in zahtevami članstva in njihovo soočanje z drugimi pogledi in stališči;

● načrtovanje načinov, postopkov in nosilcev sindikalnih akcij pri uveljavljanju stališč.

B. Politični marketing in informiranje:

● pisanje kratkih, jedrnatih in delavcem razumljivih gradiv, stališč in sklepov ter njihovo širjenje med članstvom;

● načrtovanje političnega marketinga s politiko in delom sindikata, ki naj določi cilje, nosilce, organizacijski prijem in roke sindikalne akcije, stalne možnosti nastopanja v sredstvih javnega obveščanja, še posebej ob aktualnih političnih dogodkih, pomembnih za delavce;

● razvijanje različnih sodobnih propagandnih oblik in prijemov za pridobitev javnosti in članstva za sindikalno politiko in gibanje (prek sredstev javnega obveščanja, z odprtimi pismi, letaki, okroglimi mizami, javnimi nastopi funkcionarjev, tematskimi posveti in pogovori s članstvom);

● organiziranje enotnega sodobnega računalniško podprtega informacijskega sistema, ki bo zagotovil strokovno in družbeno utemeljenost odločitev, medsebojno obveščanje organizacij in organov sindikata kot sestavni del razvijanja sodobnih metod in oblik delovanja, političnega dela vseh oblik sindikalnega organiziranja in racionalizacije dela;

● oblikovanje svoje banke podatkov in informacij, ki bo omogočila neodvisno, avtoritativno in utemeljeno nastopanje sindikata pri uveljavljanju delavskih interesov v institucijah političnega sistema, ki bo hkrati vpeta v druge informacijske sisteme;

● razvijanje časopisa Delavska enotnost v sodobnem političnem magazinu, ki bo skupaj s priložnostnimi poročevalci zagotavljal objektivno obveščanje in poli-

delo, zagotavljajo njihovo odgovornost, jih razrešujejo oziroma terjajo od samoupravnih organov njihovo razrešitev na podlagi uresničevanja programov in politike sindikatov. Ta načela je treba uveljaviti v Statutu ZSS.

8. Izobraževanje sindikalnih kadrov:

— Nanovo postaviti cilje, programe ter oblike strokovnega, političnega in akcijskega izobraževanja ter usposabljanja nosilcev funkcij v sindikatu in članov zveze sindikatov. Tej zahtevi je treba prilagoditi vlogo in naloge Sindikalnega izobraževalnega centra v Radovljici. Za spremljanje in usmerjanje politike izobraževanja in usposabljanja v sindikatu se ustanovi programski svet.

— Izobraževanje sindikalnih delavcev je treba prilagoditi novim oblikam dela sindikatov in možnostim uporabe sodobnih izobraževalnih sredstev ter potrebam in željam članstva.

9. Financiranje:

— Plaćevanje sindikalne članarine je pravica in dolžnost člana, ki nastane s sprejemom člana v zvezo sindikatov.

— Organizacija in dejavnost Zveze sindikatov Slovenije se financira s članarino in drugimi prihodki v skladu s statutom in programom dela.

— Članarina v ZSS se deli na podlagi programov delovanja posameznih organizacij in nalog sindikata skladno s sprejeto politiko financiranja.

— Uveljaviti je treba javnost namenske uporabe in gospodarjenja s sredstvi sindikalne članarine.

— Neplačevanje in neodvajanje sindikalne članarine ter samovoljno spreminjanje dogovorjenih delitvenih razmerij pomeni ogrožanje programov delovanja in politike sindikata ter kršenje Statuta ZSS in drugih aktov Zveze sindikatov Slovenije.

O pripravi na kongrese in političnem pluralizmu

Priprave na programskovollilne seje osnovnih organizacij ZK in občinske konference ZK, na kongres ZKS in kongres ZKJ ter obravnava stališč predsedstva CK ZKS o političnem pluralizmu sta bili osrednji točki dnevnega reda na zadnji seji Občinskega komiteja ZKS Jesenice v sredo, 29. marca.

Program aktivnosti v pripravi na programskovollilne seje in kongrese v letošnjem letu je predstavil izvršni sekretar Tomaž Mencinger. Naloge in časovni roki v programu temeljijo na predpostavki, da bo kongres ZKS konec novembra, kongres ZKJ pa v drugi polovici decembra letošnjega leta. Predstavimo nekaj ključnih točk iz programa aktivnosti.

V aprilu bo potekalo evidentiranje v osnovnih organizacijah in organih ZKS za vodstva na vseh nivojih. V juniju bodo programskovollilne seje osnovnih organizacij ZK, v septembru ali oktobru pa programskovollilna seja Občinskega komiteja ZKS, seja komiteja, na kateri bodo izvolili predsednika in predsedstvo, seja predsedstva, kjer bodo izvolili sekretarja predsedstva in izvršne sekretarje, v tem času pa bo zaključena tudi obravnava kongresnih dokumentov. Po besedah izvršnega sekretarja bo treba v vseh teh postopkih dati priložnost novim ljudem z zna-

njem in sposobnostmi, treba se bo zavzemati za spremembe odnosov ter opustiti dosedanje prakso, ko so delali spiske za posamezne funkcije le iz določenega kroga ljudi.

Na seji so sprejeli sklep o razpustitvi nekaterih osnovnih organizacij v jeseniški občini (vzroka: premajhno število članov ZK ali organizacijske spremembe v okolju, kjer so delovali); tiste osnovne organizacije, ki bodo v tem času spoznale potrebo po drugačni organiziranosti, jo lahko tudi izvedejo.

Stališča predsedstva CK ZK Slovenije o političnem pluralizmu je predstavil sekretar MS ZKS za Gorenjsko Boris Bavdek. Dejal je, da je bil v tem času v razpravo o tem dokumentu vnesen izrazit političen naboj. Gre za dokument, ki odgovarja na aktualna dogajanja v družbi (ustanovitve gibanj, zvez...). V Jugoslaviji obstajajo trije pogledi v odnosu do političnega pluralizma in do vloge ZK. V prvem se na ZK gleda kot na monopolno idejnopolično silo z vsemi atributi partije na oblasti. S takim konceptom, ki je gradil svojo moč ob zadnjih ustavnih spre-

membah in je zahteval tudi obvladovanje sredstev obveščanja, imamo pri nas že lastno zgodovinsko izkušnjo. Poleg koncepta strankarske demokracije obstaja tudi prevladujoče spoznanje, da je monopolna vloga ZK že izčrpal svojo moč in da gospodarska reforma predpostavlja tudi konkurenco na političnem področju. Poudaril je, da so potrebne tudi spremembe frontne organizacije in od nje same je odvisno, ali bodo vsa ta nova gibanja in zveze delovala znotraj ali pa izven nje.

V razpravi so predsednik OS ZSS Jesenice, predsednik OK ZSMS in predsednik OK SZDL, ki je veliko pozornosti namenil oplajanju različnosti znotraj frontne organizacije, predstavili v glavnem že znana stališča iz republiških centrov. Veliko bolj odločen je bil predsednik borčevske organizacije, ki je v zaključku dejal, da danes ZK potrebuje idejno trdnost, nima pa niti koncepta niti taktike. Z nekaterimi njegovimi trditvami se poznejši razpravljalci niso strinjali, a tudi to je del političnega pluralizma.

S to sejo razprava o tem dokumentu še nikakor ni končana, saj so se člani občinskega komiteja odločili, da se v teh dneh začne razprava tudi v osnovnih organizacijah ZK.

M.C.

Brezveterje v dolini Gornjesavski

V začetku aprila bo četrta kandidacijska in volilna konferenca OK ZSMS Jesenice. Svoje čase so močno centri take kilave enote uklinili. Časi se spreminjajo in zato bi bila najbolj primerna samoukinitvev.

Vsem, ki se v teh burnih trenutkih sprašujejo, kaj je z jeseniško frontno organizacijo, lahko sporočimo le to, da je njen predsednik še vedno Alojz Kalan.

Vprašljive zamudne obresti za stanarine

Dominvest Jesenice je z letošnjim januarjem uvedel novost plačevanja stanarine in drugih na stanovanje navezujočih se obveznosti.

Zavezancem tega plačevanja so v pisni obliki sporočili, da to lahko prene-sejo na svoje tekoče račune pri Ljubljanski banki ali Jugobanki, ki bosta z zadovoljstvom opravili vsa plačila. Zavezancem, ki pri banki nimajo tekočega računa, in drugim, ki tako želijo, pa Dominvest mesečno dostavlja račun na obrazcu št. 10 SDKJ. Na naslovni strani računa je med drugim naveden rok plačila, to je do 25. v mesecu in klavzula po tem roku zaračunavamo zamudne obresti (podčrtal V.B.).

Na hrbtni strani so navedeni dnevi, ko se lahko račun poravnava na blagajni Dominvesta. V to, kakšen je rezultat navedene novosti glede plačevanja stanarin, se ne bomo spuščali.

Zadržali se bomo pri klavzuli: Po tem roku zaračunavamo zamudne obresti. Glede stanarin je ta klavzula v nasprotju z zakonom o stanovanjskem gospodarstvu (Ur. l. SRS, št. 3/81 in št. 1/86) in pomeni njegovo kršitev. To svojo trditev opiram na dodatno določilo 64/a člena ZSG (Ur. l. SRS, št. 1/86), ki se glasi:

«Če imetnik stanovanjske pravice ne plačuje redno stanarin, izda stanovanjska skupnost odločbo, s katero ugotovi neplačevanje stanarine ter mu naloži, da je dolžan v roku 15 dni poravnati neplačano stanarino s pripadajočimi zamudnimi obrestmi. Ta odločba je izvršilni naslov. Predlog za uvedbo postopka izvršbe vloži skupnost stanovanjske skupnosti ali OZD, če jo za to pooblasti skupnost stanovanjske skupnosti (podčrtal V.B.).

Če imetnik stanovanjske pravice z odločbo iz prvega odstavka tega člena ni zadovoljen, lahko v 30 dneh po prejemu te odločbe predlaga pri pristojnem rednem sodišču ugotovitev višine stanarine in zneska neplačane stanarine.

Sodišče odloča o tem v nepravdnem postopku. Vložitev predloga ne zadrži izvršitve odločbe.

Tak je torej postopek, ko gre za dolžnike stanarin. Druge obveznosti ne obravnavamo. Pri Dominvestu pa spet nekaj kar po domače. Na hrbtni strani računa so na koncu rezervirali zaporedno številko 13: **zamudne obresti** (podčrtal V.B.). Mogoče se bo tak način pri nepoučenih obnesel.

Ker je ta Dominvestova novost stara že tri mesece in gre na očitano kršitev ZSG, kaže, da je izostala ustrezna intervencija družbenega pravobranilca samoupravljanja. Na to kršitev bi se moral odzvati tudi pristojni samoupravni organ pri stanovanjski skupnosti.

Sicer pa ima ta Dominvestova novost še druge pomanjkljivosti, o katerih pa morda kdaj prihodnjic. Ne gre samo za zamudne obresti dolžnikov stanarin.

Vibr

Pomembni sklepi in priporočila Občinske turistične zveze Jesenice

V marcu je bila v Kranjski Gori letna skupščina Občinske turistične zveze Jesenice. Na njej so sprejeli kar 15 pomembnih sklepov in priporočil. Tako bo Turistično društvo Kranjska Gora prispevalo milijardo din za posodobitev žičnic in naprav za zasneževanje smučišč pri vlečnicah Kekec, Moja in novi vlečnici na Podlesu. Dve stari milijardi bodo prispevali za almanah občine Jesenice pod pogojem, da bo zajel zgodovino vse občine.

Za zbiranje in porabo sredstev za posodobitev žičnic in naprav bodo ustanovili poseben odbor, ki naj bi ga vodil Alojz Katnik, predsednik komiteja za gospodarstvo. Vse sile bodo zastavili, da bo doslej zelo delovno turistično društvo v Žirovnici nadaljevalo svoje delo in da bodo zopet nadaljevali s tradicionalnim živinorejskim balom. Glede na nemožnost finančno stanje turističnih društev je bilo priporočeno, da se pri njih zopet obnovi gospodarska dejavnost, in sicer povsod tam, kjer so za to ustrezni pogoji.

Glede na velike nove načrte planskega komiteja bodo Občinska turistična zveza, posebno pa obe sosednji turistični društvi, nudili čimvečjo podporo in pomoč, da se dograditev centra in hotelskega kompleksa z večnamensko dvorano ter igrišči čimprej uresniči. Vsem petim turističnim društvom so priporočili, da še več pozornosti posvetijo čistoči krajev in pri tem ugotavljajo

jo uresničevanje določil in sprejetih odlokov. Menili so, da naj se pri nabavi spominkov pazi na originalnost, masekota Kekec pa naj se pripravi v več različnih izvedbah. Izvršni svet skupščine Jesenice so zaprosili, da naj pomaga Turističnemu društvu Dovje-Mojstrana pri prizadevanjih za čimprejšnjo rešitev zemljiških zadev za turistične naložbe na tem področju. Turistični zvezi Slovenije in Gorenjske so zaprosili, da se v največji možni meri zavzame, da se bo čimprej zgradila avtocesta ob robu južnega dela Jesenice.

Skupno z gostinskimi delavci in lastniki prenočitvenih zmogljivosti si bodo prizadevali, da se bo turistična taksa pobirala v celoti ter v vseh krajih. Glede zimskih športov so poudarili, da je poleg urejanja smučišč in žičnic treba misliti na pripravo terena in urejanje tekaških prog, ki so vedno bolj iskane.

Branko Blenkuš

Kinološko društvo tudi v železarskem mestu pod Mežaklo

Ljubitelji štirinožnih prijateljev v železarskem mestu Jesenice so se odločili, da se organizirajo v svojem društvu. Ustanovni občni zbor je bil lani v septembru, prve programske cilje pa že uresničujejo. Sedaj šteje društvo že več kot 60 članov z Jesenic in okoliških krajev.

Društvo se je pod vodstvom predsednika Leona Ženerja že takoj na začetku odločilo, da bodo del programa namenili tudi družabnosti in boljsemu spoznavanju članov med seboj. Tako je že lepo uspel prvi družabni večer, ki so ga pripravili v dvorani kulturnega doma na Dovjem. Pokazalo se je, da so skupaj ljudje, ki znajo ustvariti dobro voljo in razpoloženje. Za ples je skrbel ansambel Mari, pripravili so tudi družabne igre, uspel je tudi srečelov z

glavnim dobitkom: nemškim ovčarjem z rodovnikom. Dobitke so prispevale delovne organizacije in obrtniki iz jeseniške in radovljiške občine, izkupiček od uspešnega družabnega večera pa bodo porabili za delo društva.

Ena od glavnih nalog v društvu je vzgoja psov. Za delo imajo urejen poligon pri Elanovem testnem centru na Lipcah. Lani oktobra so že imeli prve tečaje za šolane pse, v vzgojo in izpiti pa nadaljujejo tudi v letošnjem letu.

Imajo tri vodje tečajev in dva markerja. Sedanja tečaj vodi Brane Pirce.

Osrednja spomladanska naloga članov društva bo nastop šolanih psov in družabni večer 20. maja v dvorani na Jesenicah. Ob tem je pohvalno tudi to, da so se člani jeseniškega društva odločili, da bodo izmenjevali izkušnje in skrbeli za povezovanje tudi z drugimi društvi v Sloveniji. Na prvem družabnem večeru so bili predstavniki društev iz Bakovcev in Lesc. Tudi na majsko srečanje na Jesenicah bodo povabili člane drugih društev.

Med letošnjimi načrti naj omenimo še izpite šolanih psov 1. julija, vodstvo društva pa si bo prizadevalo še povečati članstvo.

J.R.

CSUI JESENICE

Enota za izobraževanje ob delu

CSUI Jesenice razpisuje v šolskem letu 1989/90 za izobraževanje ob delu naslednje usmeritve in smeri:

VIP	NAZIV SMERI IZOBRAŽEVANJA	POKLICI, DELA OZ. NALOGE
1. Pridobivanje, predelava in obdelava kovin (SKR)	A. Pridobivanje in predelava kovin (II)	— različna enostavna in manj zahtevna dela pri pridobivanju groblja, barvnih kovin in zlitin, pridobivanje jekla — manj zahtevna dela v livarnah — manj zahtevna dela pri izdelavi metalurških proizvodov — dela pri čiščenju metalurških proizvodov — manj zahtevna dela pri metalurško-kemični obdelavi izdelkov in mineralurgiji
	B. Obdelava kovin (II)	— ročna obdelava kovin — dela na manj zahtevnih strojih in napravah — montažna in vzdrževalna dela v procesni proizvodnji — manj zahtevna montažna in vzdrževalna dela v energetiki — manj zahtevna dela v varilstvu
2. Metalurgija (SR)	A. Talilec — livar (IV)	— vodenje obratovanja livnih naprav — dela in naloge pri pripravi vložka — dela in naloge pri obratovanju plavža — proizvodnja glinice — elektroliza glinice — vodenje obratovanja talilnih peči — litje barvnih kovin — priprava vložka za jeklarsko predelavo — pridobivanje jekla po različnih postopkih
	B. Kalupar — livar (IV)	— izdelava kalupov, ročno, strojno s šablono — izdelava jeder — vlivanje v peščene kalupe — tlačno litje — čiščenje vlitkov
	C. Livarski modelar (IV)	— izdelava različnih modelov iz lesa — izdelava različnih modelov iz umetnih snovi — izdelava modelov za jedra — izdelava skeletov in šablon
	Č. Gradbenec industrijskih peči (IV)	— izdelava industrijskih peči — popravilo peči in ponov — tekoče vzdrževanje industrijskih peči
	D. Preoblikovalec (IV)	— valjanje jekla in barvnih kovin — stiskanje in iztiskavanje profilov — žarjenje — kaljenje — umetno kovanje in druge vrste kovanja — eluksiranje — adjustiranje — pletenje žice
3. Metalurgija NAD	A. Obratni metalurški tehnik (V)	— kontrola v neposredni proizvodnji in v laboratorijih — priprava dela — zahtevna operativna dela na metalurških procesnih napravah
4. Kovinarstvo in strojništvo (SR)	A. Oblikovalec kovin (IV)	— strugar — frezalec — vrtalec — ostrilec — brusilec — orodjar — mehanik obdelovalnih strojev
	B. Preoblikovalec in spajalec kovin (IV)	— konstrukcijski ključavničar — varilec
	C. Strojni mehanik (IV)	— mehanik delovnih strojev industrijskih naprav — mehanik energetskih strojev in naprav — mehanik industrijskih strojev in naprav
5. Kovinarstvo in strojništvo NAD	A. Obratni strojni tehnik (V)	— organizacija in vodenje dela v neposredni proizvodnji in storitvi — upravljanje zahtevnih procesnih naprav — izvajanje zahtevnih del in nalog v neposredni proizvodnji in storitvi — kontrola dela v proizvodnji in v laboratorijih

POGOJI ZA VPIS:

— starost 18 let

SKR program:

- šolanje traja dve leti,
- izpolnjena osnovnošolska obveznost (najmanj 6. r. osnovne šole),
- ustrezno zdravstveno stanje in
- ustrezna zaposlitev v stroki s priporočilom TOZD (metalurška ali kovinarsko-predelovalna stroka).

SR program:

- šolanje traja tri leta,
- zaključen 8 r. osnovne šole,
- ustrezno zdravstveno stanje in
- ustrezna zaposlitev v stroki s priporočilom TOZD (metalurška ali kovinarsko-predelovalna stroka).

NAD program:

- šolanje traja dve leti,
- uspešno zaključena kovinarska, metalurška ali avtomehanična šola,
- najmanj eno leto delovnih izkušenj v ustrezni smeri,
- če kandidat ni končal ene od zgoraj navedenih smeri, mora imeti pet let delovnih izkušenj v kovinarski ali metalurški stroki in mora opraviti izpit iz ustreznega programa (teorija in praksa).

Za vpis je potrebno predložiti na Enoto za izobraževanje ob delu naslednje:

- vlogo na obrazcu 1.20,
- zaključno spričevalo OS,
- za NAD program tudi diplomu IV. stopnje,
- potrdilo o zaposlitvi,
- izjavo DO o plačevanju šolnine in
- zdravniško potrdilo.

Prijave pošljite do 1. septembra na CSUI Jesenice, Enota za izobraževanje ob delu. Oddelki bodo odprti le, če bo prijavljenih zadostno število kandidatov.

Poročilo o praznovanju dedka Mraza 1988

Nesporazumi ob lanskoletni organizaciji dedka Mraza

Prav je, da poleg finančnega poročila o porabi sredstev za praznovanje dedka Mraza v lanskem decembru pojasnimo še nekatere nesporazume, ki so nastali predvsem zaradi velike želje, da nam ne bi vse, kar smo leta in leta organizirali, v lanskem letu propadlo.

Problem je bil v tem, da še do sredine decembra nismo vedeli, ali bomo sploh lahko organizirali kakršnekoli aktivnosti. Že v oktobru smo poslali dopise vsem delovnim organizacijam z željo, da prispevajo po 2.000 din na zaposlenega. Odziv je bil slab; do sredine decembra nismo imeli skoraj nobenih nakazil. Takrat sem kot predsednik OZ DPM Jesenice kritično analiziral nastale situacije. Bilo je nekaj zamer, predvsem v Železarni. Vsa leta, odkar organiziramo prireditve ob novem letu, je Železarna prispevala svoj delež. Verjetno sem prav to v pogovoru na radiu premalo poudaril. Bilo je tudi tako, da je Železarna prispevala, ostali v občini pa le v manjšem deležu.

Niti najmanj ne želim polemizirati na odgovore, ki so bili posredovani v oddaji Radia Jesenice in v članku v Železarni. Denarne prispevke železarjev, pa naj bo to za letovišče v Novigradu ali za organizacijo novoletnih praznovanj, potrebujemo in si zaenkrat ne moremo predstavljati vseh teh prireditve brez pomoči Železarne.

Da s kritiko ne bi zapirali poti za prihodnje leto, moram povedati, kar je tudi iz finančnega poročila razvidno, da se delež drugih delovnih organizacij dviguje. Če je bilo še v letu 1987 razmerje 80:20 v korist Železarne, je že v lanskem letu 60 % Železarna in 40 % ostale delovne organizacije. To razmerje je že skoraj realno. Potrebno je doseči samo še to, da prepričamo še ti-

ste delovne organizacije, ki prav ničesar ne prispevajo. Res pa je, da se je na novoletno praznovanje za otroke potrebno začeti pripravljati v mesecu marcu.

Kratka analiza lanskega dedka Mraza

Nič bistveno drugače ni bilo kot v prejšnjih letih. V nekaterih krajevnih skupnostih je bilo celo več aktivnosti in več prireditev za otroke. Vsem šolskim otrokom smo omogočili ogled filmskih predstav. Predšolski so dobili skromna darila. Obdarovanih je bilo 2.491 predšolskih otrok. Predšolski otroci so si ogledali igrice Rdeča kapiča. Dedek Mraz je obiskal otroke v vseh skupinah vrtec, v šolah in KS.

Posebne programe in aktivnosti so imeli v krajevnih skupnostih Kranjska Gora in Blejska Dobrava. Prav v teh krajevnih organizacijah DPM so dokazali, da se z veliko dobre volje članov in prijateljev otrok da marsikaj narediti. Želimo, da bi bilo v letošnjem letu tako tudi drugod v občini. Vsem tem organizatorjem, ki imajo še toliko volje in entuziazma, da so pripravili prostovoljno nekaj narediti za najmlajše, naj bo predvsem zadovoljstvo otrok vzpodbuda za letošnje aktivnosti. Ni pomembno, kaj drugi vidijo, pomembno je, da imamo sami dober občutek, da smo nekaj naredili za otroke.

Smo naredili kaj narobe in slabo? Da, verjetno tudi. toda v našem vsa-

kdanjem življenju in delu še tistih ne kritiziramo, ki so za svoje slabo delo plačani. Teh nekaj ljudi v občini, ki se delajo prostovoljno po raznih klubih in društvih, zato ne bomo kritizirali. Sami bodo znali oceniti svoje delo in če je bilo slabo ali izvedeno z manj sreče, jih moramo le vzpodbuditi, da bo naslednje leto bolje. V imenu več kot 4.000 otrok pa zahvala vsem, ki so na kakršenkoli način pomagali, seveda z željo, da storimo za njih še kaj več, ne samo ob novem letu, ampak tudi med letom.

Kako bo letos?

Če želimo več in bolje, moramo začeti s pripravami že sedaj.

Naše pobude so:

— v mesecu maju bomo organizirali otroški ŽIV-ZAV na otroškem igrišču vrtca na Plavžu. Podobno naj bi bilo tudi v KS.

— sklicali bomo vse kulturne skupine v občini in jih vzpodbudili, da bi pripravile čimveč programov za novoletne prireditve;

— organizirali bomo pustne maskerade v KS in na Čufarjevem trgu za jeniške otroke.

Kaj pa sredstva?

Predlagamo, da v delovnih organizacijah združijo za novoletne prireditve po 5.000 din na zaposlenega. To je 150% več kot v letu 1988.

Predsednik OZ
DPM Jesenice
Anton Dežman

NOVOLETNO PRAZNOVANJE 1988

PRIHODKI:

— saldo iz preteklega leta	163.675.—
— nakazila 89	9.834.000.—
— namensko za filme OOS Ž. J.	1.500.000.—

skupaj zbranih sredstev 11.497.675.—

ODHODKI:

— prireditve:	
RDEČA KAPICA 14 pred.	1.600.000.—
KINO PREDSTAVE 18	2.190.000.—

skupaj prireditve 3.790.000.—

— darilni paketi:

2000/otroka	114.000.—
DPM Rateče	412.000.—
Kranjska gora	390.000.—
Mojstrana	428.000.—
Hrušica	300.000.—
Javornik	278.000.—
Blejska Dobrava	694.000.—
Žirovnica	2.380.000.—
Sava, Plavž in Planina pod Golico	143.970.—
bonboni	

skupaj darila 5.139.970.—

— ostali stroški: obiski DM in oprema

— pustna maskarada:	747.920.—
Kranjska gora, Mojstrana in Žirovnica	1.200.000.—
— planirano za ŽIV ZAV	600.000.—

skupaj odhodki 11.477.890.—

OSTANEK PRIHODKOV ZA NASLEDNJE LETO 19.780.—

Nakazila za novoletno praznovanje 1988

Gorenjska oblačila 308.000, TO Delikatesa 216.000, Zdravilišče Triglav 20.000, Center za socialno delo 28.000, Dom Franceta Berglja 114.000, Skupna služba SIS 40.000, Društvo upokojencev 2.000, DO Kres 68.000, Kemična čistilnica 50.000, TOZD za vleko vlakov 100.000, OŠ Prežihov Voranc 135.000, OŠ Mojstrana 60.000, Industrija plastičnih izdelkov 100.000, Gradis Jesenice 244.000, OOS APP Jesenice 26.000, TO Zarja 120.000, DO Dominvest 52.000, Center srednjega usmerjenega izobraževanja 200.000, Vodovod Jesenice 146.000, Karavanska poslovna skupnost 12.000, Osnovno zdravstvo Gorenjske 140.000, Planika Breznica 478.000, OŠ Polde Strazišar 40.000, Železarna Jesenice 5.399.000, OŠ Tone Čufar 202.000, Skupne službe VIZ 16.000, Iskra Telematika 200.000, Bolnica Jesenice 1.058.000, Občina Jesenice 260.000, OOS Železarna Jesenice 1.500.000. Skupaj nakazila: 11.334.000 din.

Organizacije združenega dela, ki niso nakazale sredstev za novoletno praznovanje 1988

TO Rožca, Kompas hoteli Kranjska Gora, ABC Gorenjka, Tehnični biro, družbenopolitične organizacije občine Jesenice, Gozdno gospodarstvo Bled TOZD Jesenice, Integral Jesenice, PTT Jesenice, Merkur Kranj TOZD Jesenice, Zavarovalnica Triglav, SDK Kranj PE Jesenice, Ljubljanska banka PE Jesenice, Jugobanka, Elim Jesenice, Gradinec Kranj TOZD Jesenice, Uprava za notranje zadeve, Kovinska oprema Mojstrana, Kovinar Jesenice, Klavnica Jesenice, Elektrarna Moste, Carinarnica Jesenice, LIP Mojstrana, Elektro Žirovnica, Železniško gospodarstvo, Dimnikarsko podjetje, OŠ Jeseniško bohinjskega odreda, OŠ Karavanskih kurirjev NOB, OŠ Gorenjskega odreda, Izolirka TOZD Jesenice, Kovin Jesenice, Zdravstveni dom Jesenice, Temeljno sodišče Kranj enota Jesenice, Vatrostalna Jesenice in Tobak PE Jesenice.

Pokončna drža hruščanskih borcev

Zares je prijetno spremljati sestanek, na katerem ne mlatijo le prazne slame. V vrstah borcev v krajevni skupnosti Hrušica v jeseniški občini vedno preveva mladostni zagon pri obravnavanju programskih nalog in reševanju problemov. Letna skupščina te borčevske organizacije, ki šteje 54 članov, je ponovno pokazala pokončno držo borcev oziroma krajanov, ki imajo grenke spomine na leta okupacije. Belo polje s spomenikom padlim talcem je že desetletja nem opomin na dogodke iz vojne vihr v tem delu slovenske zemlje.

Poročilo predsednika krajevnice organizacije ZB NOV Hrušica Jaka Šmida je bilo tudi tokrat zares skrbno pripravljeno in marsikomu za vzor. Najprej je orisal družbenopolitične razmere v naši domovini, zatem je spregovoril še o delu borčevske organizacije. Člani so še vedno neločljivo vpleti v vsa dogajanja v krajevni skupnosti, prav borčevska organizacija je verjetno med najbolj aktivnimi. Vsako leto borci sodelujejo pri različnih prireditvah v okviru krajevnega praznika, organizirajo srečanje s člani ŽRVS in mladino. V okviru lastnega programa pa največ pozornosti namenjajo reševanju socialnih in stanovanjskih problemov članov, ohranjanju tradicij NOB in spomeniškega varstva.

Razprava na letni skupščini je jasno pokazala, da se borci še kako zavedajo neugodnega položaja, v katerem se je znašla Jugoslavija. Brez dlake na jeziku so obsodili vse negativne pojave, ki

rušijo Jugoslavijo. Jasno so poudarili, da se je treba boriti proti vsem oblikam šovinizma in nacionalizma, pot v lepši jutri pa si je moč začrtati le z delom. Ob tem so borci podprli tudi vse načrtane reforme za izhod iz krize.

Tudi nadaljni program so hruščanski borci skrbno pripravili. Poleg stalnih nalog, ki jih bodo uresničevali preko krajevnice konference SZDL, se bodo zavzemali za izgradnjo centralnega spomenika na Hrušici. Več pozornosti bodo namenili sosedski pomoči članov, popisali in uredili pa bodo tudi gradivo v muzeju v domu družbenih organizacij.

Na letni skupščini so se hruščanski borci aktivno vključili tudi v zbiranje sredstev za pomoč za obnovo Bolnice Franja. Že na seji so zbrali 190 tisoč dinarjev, z akcijo pa so kasneje še nadaljevali med ostalim članstvom.

J.R.

Na Brezjah ustanovili Društvo upokojencev Črnivec

Pred dnevi so v domu družbenopolitičnih organizacij na Brezjah sklicali ustanovni občni zbor Društva upokojencev Črnivec. Udeležilo se ga je 35 upokojencev iz KS Brezje in Mošnje, manjkali pa so upokojenci iz KS Ljubno. Prvotno je bilo dogovorjeno, da se bodo tudi oni vključili v skupno društvo. KK SZDL Ljubno je namreč prepoznalo poslala soglasje. Za predsednika

društva so izvolili Stanka Megliča. Sprejeli so program dela: pridobivanje novih članov, skrb za kulturno in rekreativno dejavnost, izlete in seznanjanje članov z njihovimi pravicami. Za začetek je Zveza društev upokojencev Radovljica namenila društvu na Brezjah 300.000 din, druga sredstva pa bodo pridobili s članarino.

JR

Pestra letna skupščina krajevnice organizacije ZB NOV Sava

15. marca je bila v domu Društva upokojencev Jesenice redna delovna skupščina članov krajevnice organizacije Združenja borcev NOV in VVI Sava Jesenice, na kateri so obravnavali enoletno delo organizacije in se seznanili o trenutni ekonomski in družbenopolitični situaciji v Sloveniji in Jugoslaviji.

Skupščino so obiskali učenci Glasbene šole Jesenice. V imenu učencev in učiteljev Glasbene šole Jesenice je borce podprla učenka Mateja Pogačar. Pod vodstvom mentorja Francija Richterja so učenci s prijetnim glasbenim programom razveselili vse prisotne.

Skupščino je otvoril predsednik Karel Frančeskin in pozdravil vse prisotne članice in člane organizacije ter goste: predsednika Občinske konference SZDL Jesenice Alojza Kalana, predsednika Občinskega odbora ZB NOV Staneta Križnarja in sekretarja OO ZB NOV Janeza Palčiča. Poročilo o enoletnem delu organizacije je podal predsednik Karel Frančeskin.

Čeprav je starost članov od 60 do nad 80 let (7 članov), večina bivših borcev, internirancev in vojaških vojni invalidov razne naloge in aktivnosti opravlja z enako zagnanostjo kot v najmlajših letih, je poudaril predsednik Frančeskin. Prav zato sta lani dva člana dobila priznanje Medobčinskega sveta ZB NOV za Gorenjsko, ena članica priznanje za več pohodov v Dražgoše, štirje člani so predlagani za državno odlikovanje. Pri ohranjanju tradicij NOB so se člani redno udeleževali spominskih svečanosti na Ljubelju, Lipniški planini, v Svecah na Koroskem, na Jesenicah. Določeno skrb or-

ganizacija posveča spominskim obeležjem v krajevni skupnosti. Borci so sodelovali tudi pri pripravah in prireditvi proslave krajevnega praznika.

Glede socialnozdravstvene problematike poročilo poudarja, da člani še posebno zanimajo, kaj je storil občinski odbor, da bi borčevski dispanzer bolje delal, saj je večkrat zaprt. Glede priznavalnin je predsednik kritično poudaril, da ni vse tako, kakor bi moralo biti. V tem pogledu ni dovolj sodelovanja z občinskim odborom ZBZ, saj se priznavalnine dajejo brez mnenja krajevnega odbora. To vprašanje je potrebno razčistiti, saj bo odgovorna komisija OO ZBZ ob sodelovanju s komisijami in odbori krajevnih organizacij lažje delala in se pri reševanju priznavalnin pošteno odločala.

V okviru sprejetega dnevnega reda je skupščino pozdravil predsednik Občinske konference SZDL Jesenice Alojz Kalan. V obširnem in zelo kritičnem orisu je seznanil navzoče s sedanjimi razmerami, ki so za nas vse bolj zaskrbljujoče. Poudaril je, da si je v sedanjih gospodarskih in političnih razmerah izhod iz krize težko predstavljati. Nanizal je veliko neuspehov gospodarstva, posebno kmetijstva ter izvoza in dela.

Predsednik Občinskega odbora ZB NOV Jesenice Stane Križnar je dejal,

da se v celoti ne strinja s tem, kar je povedal predsednik SZDL in je predstavljal svoje gledanje na sedanje stanje.

Tudi Bine Kobentar je izjavil, da se ne strinja z vsem, kar je povedal Kalan. Ne zdi se mu prav, da vodilni funkcionarji s svojimi izjavami plašijo ljudi, namesto bi iskali izhod iz krize. Vlivati bi morali upanje, da bomo našli izhod iz težkega stanja, v katerem smo.

Janez Palčič, sekretar Občinskega odbora ZBZ NOV Jesenice, je v razpravi posvetil pozornost notranjim borčevskim problemom, saj izgleda, je poudaril, da je veliko nejasnosti glede socialnih pravic borcev. Povedal je, da so na vseh borčevskih skupščinah ugotavljali iste probleme.

Po končani razpravi, ki je bila zelo zanimiva, odkrita in po besedah delovnega predsednika tudi koristna, je predsedujoči predlagal skupščini kadrovske spremembe. Povedal je, da je predsednik Frančeskin predlagal, naj ga zaradi zdravstvenega stanja razrešijo dolžnosti predsednika organizacije. Frančeskin je predlagal, da bi njegovo dolžnost prevzel dosedanjí podpredsednik Maks Dimnik. Navzoči so predlog sprejeli z razumevanje ter zamjenjavo potrdili z glasovanjem, s tem, da Frančeskin postane podpredsenik. Na podlagi poročil in razprave je odločeno, da se zaključki iz zapisnika vne-sejo v program dela odbora za 1989.

Franjo Ropret

Delovna konferenca organizacije borcev NOV Javornik-Koroška Bela

Kar 54 članov ZB NOV se je v soboto, 18. marca, zbralo na delovni konferenci. Na začetku leta 1988 je bilo v organizaciji 260 borcev in aktivistov. Starostni sestav naših članov je naslednji:

nad 80 let starih je bilo v letu 1988 kar 23 članov in članov, najstarejši član je bil lani star 90 let, še živi, najstarejša članica je lani umrla v 90 letu staro. Od 70 do 79 let starih je bilo v letu 1988 83 članov in članice; od 60 do 69 132, manj kot 60 pa je bilo v letu 1988 starih 22 članov. Povprečna starost članov je bila v letu 1988 68 let in pol.

Kljub visoki povprečni starosti ki aktivno delujejo na raznih področjih družbenopolitičnega življenja. Delovni so predvsem v DU, PD, v SZDL, v GD, nekaj jih je tudi v TVD Partizan, nekateri imajo tudi vodstvene funkcije, ki jih vestno opravljajo.

Zdravstveno stanje je glede na starost zadovoljivo, vsi člani, razen treh, živijo v krogu domačih, trije pa so v domu Dr. Franca Berglja.

O socialnem položaju naših članov pa pove dejstvo, da kar petina članov

prejema varstveni dodatek, poleg tega smo letos 14 članom podelili »zimsko pomoč«. Morda je zelo pomemben podatek, da ima od skupno 260 članov 153 priznana posebno delovno dobo, in sicer: od leta 1941 le 8 članov, od leta 1942 10 članov, od leta 1943 52 članov, od leta 1944 76 članov, od leta 1945 7 članov. Več kot 100 članov nima priznane posebne delovne dobe. Prav ta podatek vzbuja pri naših članih največ nejevolje. Med člani, posebno med tistimi, ki jim zaradi mladosti ni bila priznana dvojna doba, vzbujajo mnenje, da so nekateri udeležbo v NOB lepo vnovčili. Imamo primere, da so bili še mlajši pa imajo udeležbo priznano. Poudarjeno je bilo, da komisije niso imele enotnih meril, zato ni nič čudnega, da imamo primer, ko sta začela oba delati leta 1942: eden je bil od 1942 do 1945 leta v taboriščih, eden pa je šel septembra 1943 v partizane, bil s štiri-

najsto divizijo na Štajerskem, bil ujet ter do konca vojne v taborišču. Prvi ima priznan status, drugi pa nima niti dneva posebne delovne dobe. Na Jesenicah pa imamo kar dve, ki imata priznano posebno delovno dobo, čeprav sta bili med vojno še v osnovni šoli. Imeli sta pač srečo, da sta se znašli, ali pa dobre prijatelje, da so lažno pričali. Tistim, ki so kot mladinci nosili glavo napredaj, pa so takrat, ko so uveljavljali svoje pravice rekli, da so bili premali. Toda sedaj je prepozno in moramo na te stvari pozabiti.

Na konferenci smo se tudi zmenili, da bomo podprli solidarnostno akcijo za obnovo bolnice Franja in da bo v letu 1990 članarina 5.000 din ter da bomo v letu 1989 delali po svojih zmogljivostih. Razšli smo se z željo, da bi se pri nas stvari izboljšale in da bi uresničili naloge, katere so si zadali naši vodilni: da bi nacionalizem izginil in da bi ponovno okrepili bratstvo med narodi.

S.Torkar

Prisrčen spomin na Nušiča

V petek, 31. marca, je bila v Gledališču Tone Čufar na Jesenicah zadnja domača premiera v letošnji gledališki sezoni. Jeleniški gledališčniki so sezono zaključili s komedijo Branislava Nušiča Sumljiva oseba, v režiji Vere Smukavec. Nastopili so: Ivan Berlot, Tatjana Košir, Nina Slamnik, Borut Verovšek, Rado Mužan, Klemen Košir, Roman Iskra, Milan Trkulja, Igor Škrli, Bojan Dornik, Miran Kenda in Boštjan Smukavec. V realizaciji predstave so sodelovali: Jože Bedič (scenograf), Tomaž Frahm (glasba), Ivanka Leskova (šivilja), Zvonka Divjak (rekviziter), Majda Rebernik (šepetalka), Jakob Kenda (inšpicient), Marjan Jazbec (luč), Marjan Gogala in Ljubiša Stojković (odrska mojstra).

Prizor iz Nušičeve komedije (foto: Janko Rabič)

Ob petdesetletnici smrti Branislava Nušiča, srbskega pisatelja, pripovednika in dramatika, predvsem pa komediografa (1864-1938) so amaterska in profesionalna gledališča v skoraj vseh krajih Jugoslavije v tej gledališki sezoni z uprizoritvami njegovega bogatega komediografskega opusa počastili spomin na tega velikega gledališkega ustvarjalca. Priljubljenost in slavo si je Nušič pridobil prav s svojimi komedijami, med katerimi je tudi Sumljiva oseba. Ta satirična komedija je nemara njegova najbolj domiselna igra, v kateri grčasti humor prepričljivo upodablja omejenost birokratskega policijske oblasti v Obrenovičevi Srbiji. Napisana je bila leta 1887, prvič pa je bila uprizorjena šele šestindeset let pozneje, v nekoliko spremenjenih družbenih razmerah Kraljevine SHS. Nušič nam tudi v Sumljivi osebi prikazuje podobe in prispodobе tedanjega časa in režima, ogledalo malomeščanskega in snobovskega pohlepa po blasti in denarju, egoizem in lažnivost. Publika se navdušuje nad Nušičevimi deli, katerim je dal svoj pečat kot komediograf, ki je odrski umetnosti posvetil največ let svojega ustvarjalnega življenja. Nušičeve komedije so v glavnem vse polne asociacij tudi na naš čas.

Režiserka nam je uspela skozi rezke prizore, ki vzbujajo smeh, prikazati obilo Nušičevih satiričnih prvin. Postavitve Sumljive osebe na jeseniški oder nam ne predstavljajo Nušiča samo kot klasičnega srbskega komediografa, ampak tudi kot duhovitega satirika, ki bi ga lahko imenovali naš sodobnik. Režiserka je dojela nekakšno obveznost do Nušičeve izvirnosti, ker bi vsako odstopanje od tega zmanjšalo vrednost Nušičevega dela. In prav ob teh spoznanjih smo lahko ugotovili, da je režiserka skozi optiko Nušičevih likov

ohranila vse prvine Nušičeve komediografije. Te se kažejo v značajskih potezah Nušičevih likov, ki jim je režija omogočila dinamično podajanje interpretacij in obilo svobodne iniciative.

Ivan Berlot je tolmačil lik Jerotija Pantića, okrajnega načelnika v zagnanem stremu, kot abstrdnega in agresivnega človeka, smešnega, željnega slave, višjega plačilnega razreda in napredovanja, ki lovi v kalnem. Berlot daje živahnost dogajanjem na odru, »nosi predstavo« in Jerotija predstavlja kot vročkrvnega, močnega, prebrisanega, zvitega in avtoritativnega za podrejene in smešnega za gledalce. Tudi družinsko idilo začne razgrajevati načelnikova velika skrb, kako odkriti sumljivo osebo, kakor naroča ministrska brzojavka. Berlotova igra je jasna, temperamentna v slogu absurda.

Tatjana Košir je bila Berlotu (Jerotiju) dobro partnerica kot njegova žena Andja, pomodna, v izgovorjavi in oblačenju — saj je kapetanica. Mlado, očkovo in mamino oporečnico Marico, njuno hči, je podala Nina Slamnik v sproščenem slogu, v trenutkih z nekakšno nepotrebno ihto. V komediografsko farsičnost so vključeni s posamičnimi igralskimi kreacijami tudi okrožni pisarji. Najizrazitejši je bil Žika (Rado Mužan), ki je igral skrajno enostavno in je bil izjemen v različnih reakcijah, v odnosu na ostale akterje pa impresiven v njegovem slogu z zelo močnim poudarkom na dialogih (včasih je preglasen). Borut Verovšek je podal lik pisarja Viča s številnimi značilnostmi in poudarjenimi detajli, ki jih je Vičiju namenil pisec, zahtevala pa režija. Bil je poslušni pisar okrožnega načelnika vse do tedaj, ko je prišlo do razpeta komedije. Klemen Košir je kot Milisav, bivši podnarednik, prikazal razne satirične »štose« uspešno. Tudi Praktikant (Roman Iskra) in Joso

(Boštjan Smukavec) sta dala predstavi primeren delež dobre odrske igre. Igor Škrli se je kot okrajni detektiv Aleksa izkazal s komično učinkovitimi karikaturami ter prepričljivo in učinkovito mimiko.

Po prvem delu predstave, polne zapletov, se je funkcionalno potrdil tudi drugi del komedije. V komični resničnosti policijske uprave vzbujajo pozornost že kar vnaprejšnja »obdelava« sumljive osebe, za katero gledalci vse skozi vedo, da je ljubimec načelnikove hčerke Marice, le razplet še ni jasn. Pri »obdelavi« sumljive osebe, ki jo vodi načelnik Jerotije in pisar Viča, sta po »predpisih« prisotna tudi dva državljana: gospodar Spasa, oštr (Bojan Dornik) je pripeljan kar iz zapora, in Miladin, trgovec (Miran Kenda), ki se je prišel pritožiti na kmetiča iz Trbušnice. Njihova vključitev v komedijska dogajanja je zelo popestrila predstavo. Originalnost v vedenju, malica kar med »obdelavo« osumljenca ter nenehno dokazovanje privržnosti oblasti, so izzvali valove smeha.

Zaslišanje sumljive osebe pa ni potekalo po zaželeni poti, po kateri bi načelnik prišel do višjega plačilnega razreda in napredovanja v službi. Osumljeni na noben način ni hotel postati revolucionar. Po poklicu je bil »samo« apotekar in še »pesnik« naivnih ljubzenskih pesmic, ki jih je pošiljal načelnikovi hčerki. Da bi prikazali revolucionarnost prijete sumljive osebe, so ga zasliševalci spremenili kar v ključavničarja. To pa je že bilo dovolj, da načelnik sporoči ministru notranjih zadev, da so sumljivo osebo prijeli. V nadaljevanju »obdelovanja« osumljenca pa iz »dokaznega materiala« (pisma Djoka in Marice) zasliševalci in priče zvedo za ljubezen »osumljenega revolucionarja« Djoka in načelnikove hčerke Marice. Zaplet je kronan s telegramom ministra, da je iskana sumljiva oseba prijeta v sosednjem okraju. Osumljenca Djoka je igral Milan Trkulja solidno in simpatično.

Tako so v splošni izostrenosti dogajanj in končni režijski realizaciji v tragikomični farsičnosti bili vključeni vsi igralci, ki so uspešno dve uri zabavali polno dvorano občinstva. Bil je to prisrčen spomin na življenje in delo velikega komediografa Branislava Nušiča.

Premiera je imela še posebnega slavljenca. Okrajnega načelnika Jerotija Pantića je igral Ivan Berlot. To je bila njegova petstota predstava na jeseniškem odru. Na odprtem odru je sprejel čestitke, šopek in darilo. Čestitkam se pridružuje tudi Železar.

Franjo Ropret

Domislice in reki v šaljivi preobleki

Ljubiti pomeni: preiti v isto misel, v isti glas, isti dih; prostor in čas...

Je naša prihodnost vizija preteklih norcev?

Toliko resnične ničnosti je v naši resničnosti.

Benjamin Gracer

Srečanje otroških in mladinskih pevskih zborov

Letošnje srečanje otroških in mladinskih pevskih zborov jeseniške občine, v organizaciji Zveze kulturnih organizacij Jesenice, bo v petek, 14. aprila, ob 19. uri v dvorani Gledališča Tone Čufar Jesenice. Nastopili bodo:

- otroški pevski zbor Glasbene šole Jesenice, zborovodja Jože Humerca,
- dva otroška in mladinski pevski zbor ŠKD Prešernov rod Osnovne šole Gorenjskega odreda Žirovnica, zborovodkinja Darja Kolenc,
- mladinski pevski zbor ŠKD Ježkov rod Osnovne šole Karavanskih kurirjev NOB Koroška Bela, zborovodja Davorin Rostohar,
- mladinski pevski zbor ŠKD Osnovne šole Tone Čufar Jesenice, zborovodkinja Marija Reichman,
- otroški in dva mladinska pevška zbora ŠKD Osnovne šole Prežihov Voranc Jesenice, zborovodkinji Stanka Mencinger in Mira Mesarič.

Skupaj bo nastopilo okrog 500 pevk in pevcev. Vstop je prost.

Srečanje glasbenih šol Gorenjske

Glasbena šola Jesenice vabi na vsakoletno tradicionalno srečanje glasbenih šol Gorenjske, ki bo letos na Jesenicah. Na teh srečanjih se z nastopoma najboljših učencev preverja kvaliteta glasbenega znanja Gorenjske in zamejske slovenske mladine.

Prireditve bo 7. aprila v gledališču Tone Čufar ob 17. uri.

Na srečanju bodo nastopili mladi glasbeniki naslednjih šol: Glasbena šola Škofja Loka, Glasbena šola Kranj, Glasbena šola Tržič, Glasbena šola Radovljica, Slovenska glasbena šola iz Celovca, Slovenska glasbena šola iz Ukeve in Glasbena šola Jesenice.

Upošteva se razgibano narodnostno osveščanje na Slovenskem v zadnjem času, ki črpa svojo moč v boju za bolj demokratično družbo tudi iz narodove kulture, pričakujemo, da vrstniki nastopajočih in starejši pridete na prireditev. Vstop je prost.

Slovenski film Triglavске strmine na Dovjem

Organizacijski odbor XVI. Mednarodnega festivala amaterskega filma pri Zvezi kulturnih organizacij Jesenice in KUD Jaka Rabič Dovje-Mojstrana vas vabijo v petek, 7. aprila, ob 20. uri v kulturni dom na Dovje na predvajanje

— drugega celovečernega slovenskega filma Triglavске strmine, v režiji Ferda Delaka in po scenariju Janeza Jalna iz leta 1932. Film karakterizirajo ljubezen do lepote naše pokrajine in slovenske folklorne in hkrati napora osvoboditi se vpliva nemškega »kulturfilma«, najti specifičen slovenski likovni izraz na podlagi izvirne slovenske krajinske fotografije in ustreznih motivov. Poleg številnih drugih v filmu nastopajo tudi vrhunski gorniki iz našega območja: Joža Čop, Miha Potočnik in Uroš Zupančič;

— dokumentarnega filma Izlet v Belo Krajino (1933) in

— dokumentarnega filma Prekop judenburških žrtev (1923).

Predvajanje filmov je povezano z razstavo Predvojni slovenski film, ki jo bodo odprli istega dne ob 19. uri v galeriji Kosove graščine na Jesenicah. Obe prireditvi sta spremljajoči prireditvi letošnjega mednarodnega festivala amaterskega filma, ki bo od 20. do 22. aprila v Gledališču Tone Čufar na Jesenicah.

Helca Krasnik razstavlja na Javorniku

V razstavnem prostoru Viktorja Gregorčiča v delavskem domu na Javorniku prirejajo razstavo likovnih del

slikarke Helce Krasnik

iz Trbovelj, članice in ene od ustanoviteljic likovnega društva zasavskih likovnikov RELIK.

Otvoritev razstave bo v petek, 7. aprila, ob 19. uri.

Vabimo vas, da si ogledate razstavo in otvoritev, ki jo bodo izvedli člani dramskega odseka javniške Svobode in Danica Butinar s citrami.

O slikarki in njenem delu bo spregovoril Jože Varl, predsednik ZKO Jesenice.

Vidimo se na otvoritvi

in nato vsak dan od 7. aprila do 15. aprila od 17. do 19. ure, razen sobote in nedelje.

Dopoldanski čas je rezerviran za skupinske ogleda, predvsem šolske mladine.

Obvestilo

Krajane krajevne skupnosti Blejska Dobrava obveščamo, da bo od 7. do 10. aprila akcija za odvoz kosovnih odpadkov. Med te odpadke sodijo: staro nerabno pohištvo, večji kosi embalaže, debla, razrezane avtogume.

Večji kosovni odpadki so tudi opuščenji gospodinjstvi aparati in karoserije vozil, ki pa sodijo na Dinos. To so namreč sekundarne surovine, ki jih s pridom uporablja industrija.

Kontejnerji za kosovni odvoz bodo postavljeni:

- pri skladišču Železarne Jesenice,
- pod kostanj pri stavbi KS,
- pri Gasilskem domu,
- na Lipcah in
- na Kočni.

Komunalno podjetje Kovinar Jesenice

Društvo mejnih ved Jesenice (v ustanavljanju)

vabi vse občane, ki jih zanimajo parapsihološke vede, na

ustanovni občni zbor,

ki bo v petek, 7. aprila, ob 18. uri v prostorih bivše gimnazije, učilnica 18, 1. nadstropje.

Koordinacijski odbor

Miha Mazzini

Drobtinice 44

Bil je potr. Ne tako zelo, kot bi pričakoval. Bolj v stilu jebiga, kaj hočemo.

Občudujoče sem ga pogledal. Takega karakterja ne potre ni. Varen je do smrti.

— Kaj je s Selimom? Si ga vidiš?

— Bio je samnom kot lekara. Zbog bolovanja. Posle je nestao.

Železarna je obratovala z zmanjšano močjo. Polovica delavcev je bila na bolniški. Sedeli so v prenapolnjeni gostilni. Še govoriti se jim ni ljubilo. Včasih je kdo na glas zastokal. Neobičajen mir je vladal v prostoru. Penzionisti so se škodoželjno hahljali.

— Idem u krevet, — je rekel Ibro in počasi vstal, se opotekel in spačil od bolečine.

Pozdravila sva se. Odjadral je proti izhodu. Zginil za vogalom. Hipuzl me je dregnil v hrbet.

— Greš z mano? V hribe?

Pokimal sem.

Na planoti, ki je omejevala železarno z desne strani, je bila vas. Včasih smo šli v gostilno pod vrhom in se tam zapili.

Polomljen rumen spaček si je vzel precej časa za vžig. Med mučenjem mašine sta prišla mimo dva policija. Pogledala sta me in nadaljevala pot. Zaledenel sem, čeprav je bila verjetnost, da so me včerajšnji preganjalci spoznali, zelo majhna. Bili smo le sence v temi. Spomnil sem se, da se še nisem zahvalil Karli, za njeno nedvomno posredovanje, ko so me odpeljali na policijsko postajo. To moram storiti čimprej. Jutri.

Motor je rjovel po vijugasti cesti, crkaval in stokal. A vseeno držal do gostilne.

Stala je na samem, sredi gozda. Za naslednjim ovinkom se je pričevala vas. Hipuzl je

zavohal moj denar, drugače me ne bi povabil s sabo. Bil je OK. Nisem škrt, če ne gre drugače.

Podložila sva zadnji kolesi s kamni.

Iz žepa je potegnil košček pivnika in mi ga ponudil.

Odklonil sem.

— Vzem! Močan je! Iz Kalifornije.

Nisem vzel, kljub Kaliforniji, kjerkoli že to je.

Zmignil je z rameni in ga pogoltnil.

Koščen, brkat oštr je dremal za šankom. Usedla sva se v kot in naročila pijačo.

Trije kmečki fantje na drugem koncu so umolknil, dokler si naju niso dodobra ogledali. Nisva jim bila všeč.

Naslonjen ob zid, sam za mizo, je vaški hipuzl igral na kitaro.

Kadarkoli sem prišel sem, je bil tu. Kitara je bila znamke Mercedes ali pa je nalepko pomotoma tako obrnil. Vedno je brenkal en in isti komad. Pa tiho prepeval.

I can't get no satisfaction od Rollingov.

Zabaval sem se s preračunavanjem, kolikokrat je bil že nezadovoljen. Preigrava ga že vsaj deset let. Minimalno. Vsak dan. Tridesetkrat, recimo. Številka je bila gromozanska.

Hipuzl je potihom mrmral zraven. Ni se silil govoriti. Monologi o potovanjih po Indiji pri meni niso vžgali.

Drugo in tretjo rundo sem naročil hkrati. Gostilničar je bil tip natakara, ki v tebi zbudi občutek krivde, da ga motiš.

Eden izmed trojice je krenil na stranišče. Spotaknil se je ob Hipuzlovo nogo, stegneno izpod mize. Brenil je vanjo.

Hipuzl ni reagiral. Droga je že delovala. Mirno je povlekel nogo malce navznoter in prijel za kozarec.

Vašcan je odšel na stranišče. Pri povratku se je spet spotaknil. Napraviti je moral velik

ovinek, da se mu je to posrečilo.

— Sedaj je dovolj! Opraviči se mi!

Že ko sva vstopila, sem vedel, da bodo padle batine. Napolnila me je pomirjenost z usodo. So stvari, ki jim ne moreš ubežati.

Pridejo za tabo. Prej v dolini sva bila edina brez obvez in podpludb. Jutri bomo vsi enaki.

Hipuzl je gledal skozenj. Bil je nekje drugje.

Vstal sem, se postavil mirno in pričel peti. Bandiero rosso. Ne navdušeno. Bolj žalostno.

Hipuzl me je posnemal. Objela sva se čez rame, se podpirala in pela.

Pretepač je dobil okrepitev. Vsi trije so stali pred nama in naju osuplo opazovali. Čakal sem, kdaj jim bo dovolj godbe. Usekali bodo.

Nisem znal celega teksta. Manjkajoče dele sem pokrpal z No nos moveran.

Če nam je že usojeno pasti, bomo padli s pesmijo na ustih. Po možnosti revolucionarno.

Kodr ne zna dobro teksta, lahko poje la la la la. Nemi naj odpirajo vsaj usta. In tako dokažejo našo enotnost.

Nisem jih gledal. Zrl sem mimo njih, v okno.

Nenadoma se mi je zazdelo, da vidim zunanji profil.

Zatulil sem na ves glas. Zadoleno je kot grom.

— Kdo pravi, da je Nastja kurba?!!!!!!!

Trojica se je spogledala.

— Kuuuuurbaaaaaa, — je nežno zategnil Hipuzl, še vedno v španskem sentimentu.

Vrata so treščila ob zid.

Podboje je zapolnil Selim.

Prejle sem prav videl.

Vdanost v usodo je izgnila. Napolnila me je borbenost.

Rezki Jereb v spomin

Po hudi bolezni, ki jo je tako potrpežljivo prenašala, in v upanju, da se bo pozdravila, je dotrpla naša sodelavka Rezka. Šele 55 let bi dopolnila, bila je še polna načrtov, toda njena živica, ki jo je s tako ljubeznijo obdelovala in se veselila vsake povrtnine in cvetke, bo letos zamažena čakala na njene pridne roke.

Bila je otrok številne družine, ko je že v rosnosti izgubila oba starša. Ostalo je sedem nepreskrbljenih otrok, ki so se porazgubili po tujih hišah.

Zgodaj je spoznala krivice in hudobijo tujih ljudi in zelo mlada je morala iskati zaslužek. Zaposlila se je v adjustaži na Javorniku II. kot prebiralka in po dveh letih odšla za službo v tujino.

Okusila je grenki kruh, ki ga ponudi tujina, in se po dveh letih vrnila. Ker ni dobila zaposlitve,

je z ljubeznijo varovala tuje otroke; kar pet jih je, ki se je še danes spominjajo.

Pred 14. leti se je zaposlila pri nas kot sobarica. Bila je marljiva, natančna in čista. Nikoli ni negodovala, če je bilo treba delati tudi v popoldanskem času. Žal se je njena življenjska nit pretrgala in prežgodaj končala, ostal pa bo svetel spomin nanjo, kot na skromno in dobro sodelavko.

Samo eno leto je še imela do upokojitve, potem bi se lahko vsa predala svojemu domu, ki ga je nenehno z veseljem urejala, in svojemu vrtu.

Rezkini bližnji sorodnikom izrekamo sožalje, njej pa želimo počitek v grobu, ki naj bo kot cvetoč vrt, ki ga je tako ljubila.

V imenu sodelavcev
TOZD Družbeni standard
Sonja Kos

Jazz koncert

DPD Svoboda Tone Čufar, razstavljalni salon DOLIK Jesenice, vas vabi v petek, 7. aprila, ob 19.30 v razstavljalni salon DOLIK na

jazz koncert

kvarteta: Domen Jeraša — pozavna, Lojze Jeraša — pozavna, Mitja Jeraša — tenor, sopran sax, Franc Rožič — alt sax, klarinet. Kot gost nastopa Primož Kerštanj — klavir.

Vstop je prost.

Vabilo na letno skupščino

Vabimo vse člane na letno skupščino Turističnega društva Jesenice, ki bo v petek, 21. aprila, ob 17. uri v prostorih osnovne šole Karavanskih kurirjev NOB na Koroški Beli.

Upravni odbor
Turističnega društva
Jesenice

Obvestilo!

Vse krajanje krajevne skupnosti Javornik-Koroška Bela obveščamo, da bo komunalno podjetje Kovinar Jesenice organiziralo akcijo za odvoz kosovnih odpadkov v vaši krajevni skupnosti, in sicer v naseljih Javornik in Koroška Bela.

Pet kontejnerjev bo od 11. do 13. aprila, to je v torek, sredo in četrtek, postavljeno na petih mestih:

na Koroški Beli:

- poleg zadrage oz. gostišča Mlekuž in
- pri trafiki oz. avtobusni postaji na Svetinovi cesti,

na Javorniku:

- pred bloki na Ulici Alojza Travnja,
- na Savski cesti ob baraki, ki je v rušenju in
- na parkirnem prostoru pred krajevno skupnostjo.

Glede na to, da vsak dan lahko opazimo na različnih mestih kosovne odpadke, ki jih krajanje odlagajo brez občutka za lepo okolje in urejeno okolico, še posebej opozarjamo vse krajanje, da vsaj v teh treh dneh vse večje kosovne odpadke odložijo v kontejnerje, kot je navedeno.

Prosimo vas, da to obvestilo upoštevate; drug drugemu bomo hvaležni, da bomo na čimmanj mestih opazili odvržene odpadke.

Krajevna skupnost
Edi Giorgioni
Javornik-Koroška Bela

Sekretariat za občno upravo in splošne zadeve občine Jesenice razpisu je

javno dražbo

za prodajo:

1. Garažnega boksa štev. 10 v izmeri 12,80 kvad. m., ki je na Jesenicah pod tržnico, v nivoju Ceste maršala Tita; izklicna cena je 11.000.000 din, revalorizirana z indeksom rasti gradbenih cen v mesecu marcu 1989.

2. Osební avto Lada Niva, leto izdelave 1987, po izklicni ceni 40.000.000 din.

3. Osební avto Zastava 750, leto izdelave 1984, po izklicni ceni 4.000.000 din.

Kupec je dolžan skleniti prodajno pogodbo takoj, rok plačila je 5 dni od dneva sklenitve pogodbe.

Za nakup garaže se davek na promet nepremičnin ne plača. Za nakup osebnega avtomobila pa je kupec dolžan plačati še prometni davek. Prodaja se vrši po načelu videl — prevzel.

Interesenti, ki nameravajo sodelovati na javni dražbi, morajo pred pričetkom položiti kavicjo v višini 10 % od izklicne cene.

Javna dražba bo v ponedeljek, 17. aprila, ob 13. uri v konferenčni sobi zgradbe Skupščine občine Jesenice.

Ogled garaže je možen na dan licitacije med 8. in 10. uro, ogled vozil pa na dan licitacije med 10. in 12. uro.

DEŽURNI TRGOVINI

V soboto, 8. aprila, bosta na Jesenicah od 8. do 19. ure odprti trgovini:
DELIKATESA poslovalnica
7, Jesenice, Titova 7, in
DELIKATESA Kašta 4 na
Plavžu, Jesenice, Tavčarjeva
6.

DEŽURNA LEKARNA

V aprilu je za občino Radovljica in Jesenice dežurna lekarna na Bledu.

Razstavljalni salon DOLIK Jesenice

V razstavljalnem salonu DOLIK DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice je od 1. do 12. aprila na ogled razstava akvarelov akademskega slikarja Leona Koporca.

Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Gledališče Tone Čufar

V gledališču Tone Čufar na Jesenicah bodo ponovili komedijo Branislava Nušića Sumljiva oseba v četrtek, 6. aprila.

Predstava bo zaradi precejšnje dolžine teksta in ne glede na letni čas ob 19.30.

Namenjena je abonmajskim naročnikom, vstopnice pa so v predprodaji tudi za ostale obiskovalce gledališča.

Servis na Hrušici

Na Hrušici 195 je Rudi Trošt odprl servis za popravilo vseh vrst gospodinskih aparatov in električnih strojev ter izdelavo instalacij. Popravila opravlja tudi na domu.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO ŽELEZAR

7. aprila, ob 16. uri ni kino predstave. Ob 18. in 20. uri premiera amer. barv. glasb. filma U2 — VELIKI ROCK KONCERT.

8. aprila, amer. barv. glasb. film U2 — VELIKI ROCK KONCERT ob 16. in 18. uri. Ob 20. uri premiera amer. barv. policijs. thriller filma PRESIDIO.

9. aprila, amer. barv. glasb. film U2 — VELIKI ROCK KONCERT ob 16. uri. Ob 18. in 20. uri amer. barv. thriller film SMRT V AVTO KINU.

10. aprila, amer. barv. thriller film SMRT V AVTO KINU ob 16. in 18. uri. Ob 20. uri amer. barv. trda erotika SEKS MED DELOVNIM ČASOM. Mladini do 15. leta starosti ne dovolimo ogleda filma.

11. aprila, amer. barv. thriller film SMRT V AVTO KINU ob 16. in 18. uri. Ob 20. uri amer. barv. trda eroti-

ka SEKS MED DELOVNIM ČASOM. Mladini do 15. leta starosti ne dovolimo ogleda filma.

12. aprila, amer. barv. komedija ŽENSKAR ob 16. in 18. uri. Ob 20. uri FILMSKO GLEDALIŠČE: amer. barv. tele-komedija TV DNEVNIK.

13. aprila, amer. barv. komedija ŽENSKAR ob 16. in 18. uri. Ob 20. uri amer. barv. trda erotika SEKS MED DELOVNIM ČASOM. Mladini do 15. leta starosti ne dovolimo ogleda filma.

KINO DOVJE

9. aprila, amer. akcijs. film STRAHOVIT UDAREC ob 19. uri.

KINO KRANJSKA GORA

7. aprila, amer. barv. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II ob 17. in 20. uri.

radio triglav jesenice

89,8 Mhz — slinost: Jesenice
96,7 Mhz — slinost: Bohinj
96,8 Mhz — slinost: Gornjesavska dolina
96,0 Mhz in 87,7 Mhz — slinost: Radovljica, Kranj, Domžale, Kamnik in Bežigrad

Petek, 7. aprila:

16.00 — Obvestila; 16.05 — Pregled kulturnih in športnih dogodkov ob koncu tedna; 16.30 — Domače novice; 16.45 — Minuta za varčevanje z energijo; 17.00 — Kamen spotike: Neurejeni jeseniški pločniki; 17.45 — Obvestila; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.40 — Povabljeni ste; 18.55 — Zaključek programa.

Sobota, 8. aprila:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 16.45 — Minuta za varčevanje z energijo; 16.47 — Šparovček Radia Triglav, zabavna glasbena oddaja; 17.45 — Obvestila; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.55 — Zaključek programa

Nedelja, 9. aprila:

11.00 — Mi pa nismo se uklonili: Izgon partizanskih družin z Lancovega in beg iz taborišča; 11.30 — Obvestila; 12.00 — Nedeljsko popoldne — vmes čestitke poslušalcev, Minuta za varčevanje z energijo in EP.

Ponedeljek, 10. aprila:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 16.45 — Minuta za varčevanje z ene-

Torek, 11. aprila:

16.00 — Obvestila; 16.30 Domače novice; 16.45 — Minuta za varčevanje z energijo; 17.00 — Rekli so...; 17.30 — S čajem ob pol šestih; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.40 — Novosti iz zabavne glasbe; 18.55 — Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Sreda, 12. aprila:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 16.45 — Minuta za varčevanje z energijo; 17.00 — Aktualno; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.35 — Novice iz narodnozabavne glasbe; 18.55 — Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Četrtek, 13. aprila:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 16.45 — Minuta za varčevanje z energijo; 17.00 — Tine Rožanc pred predstavo na Jesenicah; 17.45 — Obvestila; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.35 — Vedno zelene melodije; 18.55 — Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

ZAHVALE

Po dolgi in težki bolezni nas je zapustila naša draga mama, babica in prababica

MARIJA RAZTRESEN
z Javornika.

Zahvaljujemo se vsem družbenopolitičnim organizacijam, Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela, krajevni skupnosti, strelski družini in planinskemu društvu.

Zahvaljujemo se tudi vsem sosedom z ulice Alojza Travnja za nesebično pomoč in darovano cvetje in dr. Janezu Grošlju za dolgotrajno zdravljenje.

Hvala tudi jeseniškim pevcem in govorniku Stanetu Torkarju za občutene besede slovesa.

Hčerki Marija in Pavla
ter sinu Silvo z družinami

DRAGA RONNERJA

se svojci iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za zrečena pisna in ustna sožalja, za podarjeno cvetje in vso pomoč.

Se posebej se zahvaljujemo družini Kralj in Ariani ter sostanovalcem s Hrušice številka 118 in 119 ter vsem ostalim ki so se kako drugače poslovili od pokojnika.

Iskrena hvala pevcem za zapete žalostinke, posebno še mlademu Toneju Kozjeku za zaigrano pokojnikovo najljubšo pesem.

Žena Marica in sin Drago z družino

Vsem invalidom

Društvo invalidov Jesenice želi seznaniti članstvo o ponudbi Zdravilišča Laško, ki omogoča ugodnejše pogoje bivanja ter s tem lažjo pot do zdravja ter psihofizične sprostitve. Ponuja sodelovanje, s katerim nudi: desetdnevni popust za tekoče veljavne cene njihovih storitev ter na vse 7,10,14 in 21-dnevne zdraviliške programe s potrdilom ali veljavno izkaznico DI Jesenice, oziroma petnajstodnevni popust v primeru, če je naš član upokojen. Slednje velja ob predložitvi pokojninskega listka. V kratkem o cenah: soba 1/2, polni penzion, 68.000 din, polpenzion pa 60.000 din in turistična taksa 1.000 din dnevno.

Zveza DI Slovenije je posredovala društvu, da se lahko vključi, kdor želi oziroma je osamljen, v Svetovalnico za življenje v dvoje ŽIVA Ljubljana, Hranišniška 7/a, tel. 061-313-186. Del prepisa: »V Živi se zadnje čase trudimo pomagati invalidom, slepim in slabovidnim, gluhoonim ter tudi tistim, ki so imeli v življenju veliko težav...« Uradne ure za stranke so vsak dan.

Vse podrobne informacije dobite v pisarni DI Jesenice.

Občni zbor Društva upokojencev Jesenice

Društvo upokojencev Jesenice vabi svoje člane na redni letni občni zbor, ki bo v soboto, 8. aprila, ob 16. uri v domu društva na Jesenicah, Pod gozdom 13.

Članice in člani društva udeležite se občnega zbora v čimvečjem številu in aktivno sodelujte s svojimi predlogi v razpravi.

Za vedno nas je zapustil naš dragi

ZVONE LABURA

Ob nenadomestljivi izgubi se zahvaljujemo sosedom, krajanom, sorodnikom in prijateljem, ki so nam v najtežjih dneh nudili pomoč.

Hvala družbenopolitičnim organizacijam, borcev NOB, poslovnemu odboru Železarne in bivšim sodelavcem Željarne.

Posebej se zahvaljujemo pevcem in godbenikom za žalostinke. Hvala za tople in lepe besede predsedniku Medobčinskega sveta ZSS za Gorenjsko Branetu Iskri, predstavniku borcev Maksu Dimniku ter obratovodju Željarne Leonu Mesariču, ki se je od Zvoneta poslovil tudi v imenu Alpskega letalskega centra Lesce.

Vsem, ki ste Zvoneta imeli radi ter ga pospremili na zadnji poti, ki ste zasuli njegov grob s cvetjem in s tiho mislijo počastili njegov spomin, iskrena hvala.

Vsi njegovi

Sindikalni organizaciji ETN se zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezni.

Fatima Dizdarevič

Osnovni organizaciji sindikata Jeklovlek ter sindikatu Železarne se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezni.

Nevenka Habjan

Sindikatu obrata Elektrode, vsem sodelavkam in sodelavcem dneine Legat se ob mojem odhodu v pokoj iskreno zahvaljujem za vsa lepa in dragocena darila ter lepe besede.

Obenem jim želim še veliko delovnih uspehov in medsebojnega razumevanja.

Magdalena Erlah

Ob odhodu v pokoj se vsem sodelavkam in sodelavcem dnin Krajnik in Bizjak obrata Jeklovlek najlepše zahvaljujem za darila.

Vsem skupaj želim veliko zdravja in delovnih uspehov.

Tončka Pintar

Telesna kultura (šport) mora biti že v Ustavi opredeljena kot področje posebnega družbenega pomena

To je bila tudi rdeča nit posveta, ki sta ga v Poljčah pripravila TKS in ZTKO Slovenije za predsednike in sekretarje občinskih TKS in ZTKO.

Obrazložili so osnutke amandmajev k Ustavi SR Slovenije s posebnim poudarkom na telesni kulturi v ustavi in posredno s tem tudi v družbi ter organiziranost telesne kulture.

V izredno vsebinsko bogati razpravi o osnutku amandmajev k Ustavi SR Slovenije so vsi poudarjali, da mora šport oziroma telesna kultura postati v Sloveniji področje splošnega družbenega pomena, ker je sedanje stanje telesne kulture nezadovoljivo, čeprav je telesna kultura tisto področje, ki bi moralo imeti enake možnosti razvoja v naši družbi kot šolstvo, zdravstvo, kultura.

Tako pa se dosedaj dogaja, da se na vseh področjih izvajajo varčevalni ukrepi prav na področju telesne kulture! Poglejmo samo primer izobraževanja, kjer je kot varčevalni ukrep zmanjšanje števila učiteljev telesne vzgoje, krčenje programov telesne vzgoje na šolah. Podobno je tudi v občinah, kjer se prispevna stopnja za telesno kulturo manjša iz leta v leto.

Razpravljalci so večkrat poudarili, da je telesna kultura ljudi v Sloveniji na nizki ravni in s padanjem življenjskega standarda se še poslabšuje. To med drugim kažejo tudi rezultati raziskave, ki jo je sodelavci opravil dr. Janko Strel s Fakultete za telesno kulturo.

Zato bo potrebno v Sloveniji spremeniti

ti miselnost in telesno kulturo upoštevati kot sredstvo preventive za ohranjanje zdravja in telesnih sposobnosti delovnih ljudi, še posebej mladine in otrok.

Tako je naloga vseh dejavnikov telesne kulture, da se na vseh področjih javne razprave o spremembah slovenske Ustave dosledno zavzemajo, da se telesna kultura uvrsti med družbene dejavnosti, ki so opredeljene v 2. točki XV. amandmaja. Z uresničitvijo te zahteve bi dosegli:

- ustavnopravni položaj telesnokulturne dejavnosti,
- ustrezno samoupravno organiziranje telesne kulturne dejavnosti in
- stabilni in trajni vir financiranja telesnokulturne dejavnosti.

Očitno bo potrebno znova in znova dokazovati vpliv telesne kulture tako na zdrav razvoj otrok in mladine kot tudi na delovno storilnost delovnih ljudi, kar je še kako pomembno tudi za narodno gospodarskega vidika. V povezavi z zdravstvom bi morali javnosti predložiti alarmantne rezultate o zdravstvenem stanju otrok in mladine in dokazati, da je bila že z dosedanjim mačehovskim odnosom do telesne kulture storjena nepopravljiva škoda.

Drugi vidik zahteve za ustrežnejši odnos do telesne kulture pa mora temeljiti na razvejanosti in raznovrstnosti dejavnosti, na vključevanju prebivalstva vseh starostnih kategorij, predvsem otrok in mladine, kar vendarle zahteva posebno

družbeno skrb in nenazadnje tudi družbeni nadzor.

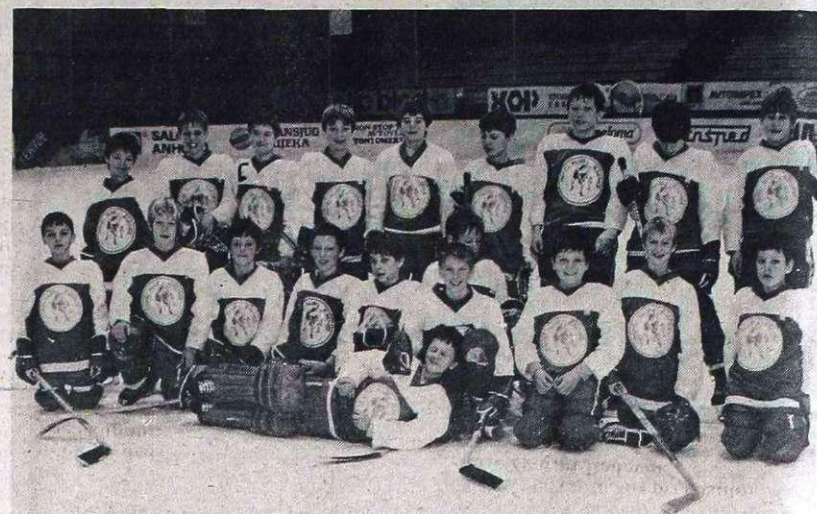
Precej časa pa so razpravljalci namenili tudi sami organiziranosti telesne kulture v Sloveniji. Praksa je pokazala, da je dvodolna organiziranost v telesni kulturi nepotrebna. V velikih primerih se dogaja, da so na sejah skupščin samo izvajalci, ki so po sili razmer delegirani med uporabnike. Če k temu dodamo še dolge poti do posameznih odločitev, ukvarjanje telesnokulturne skupnosti z lastnimi problemi na eni strani, na drugi strani pa že pred letom 1974 organiziranimi Zvezami za telesno kulturo, ki združujejo izvajalce, po interesih in so se organizirale podobno kot samoupravne interesne skupnosti, ni čudno, da prihaja do podvajanja in drobljenja sil in moči in nepotrebnega dvojnega razpravljanja in odločanja.

Zato so se udeleženci posveta zavzeli, da bi samoupravni sistem v telesni kulturi poenostavili in pocenili.

Posameznim okoliščinam naj bi dopustili, da se organizirajo po svojih značilnostih. Zavzeli so se, da se v športu uvede nekaj športni parlament, ki bi zastopal interese telesne kulture navzven.

Razpravljalci so si bili enotni, da je potrebno telesno kulturo tudi po organiziranosti približati ljudem. Predvsem pa je ne smemo siliti v obleke, ki ji ne odgovarjajo ali pa jih je telesna kultura že prerasl.

Branko Jeršin

Selekcija hokejske šole (foto: Franci Črv)

Obveščamo vse nastopajoče člane selekcij hokejskega kluba Jesenice, ki so nastopili na zaključni prireditvi, da lahko naročijo fotografije v razstavnem salonu Dolik.

Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Terminski načrt DŠRI Železarnice za leto 1989

V Železarni nismo zaradi slabih zimskih pogojev izvedli celotnega programa zimskega dela DŠRI (smučanje, sankanje) in smo te dejavnosti po sklepu komisije za športno rekreacijo prenesli v jesenski del, če bo dovolj snega (v mesecu novembru in decembru).

Za ostale športne dejavnosti predlagamo naslednji raspored:

April:
11., 12., 13., 14., 18., 19. in 20. DŠRI Železarnice Jesenice v košarki;

Maj:

9., 10., 11., 12., 16., 17. in 18. DŠRI Železarnice Jesenice v odbojki;
20. pohod delavcev SOZD SZ v organizaciji DO Železarna Ravne;
29., 30., 31. DŠRI Železarnice Jesenice v malem nogometu
22., 24., 26., 29., 31. DŠRI Železarnice Jesenice kegljanje na asfaltu;

Junij:

1., 5., 6., 7. DŠRI Železarnice Jesenice v malem nogometu;
24. pohod delavcev SOZD SZ v organizaciji DO Veriga Lesce;
letne igre SOZD SZ (datum še ni določen);

Avгust:

19. pohod delavcev SOZD SZ v organizaciji DO Železarna Štore;
31. DŠRI v plavanju;

September:

5., 6., 7., 8., 12., 13. in 14. DŠRI Železarnice Jesenice v balinanju;
9. pohod Janeza Jenka na Stol;
25., 26., 27., 28. in 29. DŠRI v streljanju;

Oktober:

9., 10., 11., 12., 16., 17. in 18. DŠRI Železarnice Jesenice v namiznem tenisu;

November:

7., 8. in 9. DŠRI v šahu;

V mesecu novembru in decembru bi ob ugodnih snežnih razmerah izvedli DŠRI Železarnice Jesenice v veleslalomu, smučarskih tekih in sankanju.

Odbojcarski turnir ob dnevu žena

Zveza za telesno kulturo Jesenice je tudi letos pripravila in organizirala sedaj že tradicionalni odbojcarski turnir v počastitev dneva žena.

Ta odbojcarski turnir je v štirih letih postal priljubljena oblika srečanj žena, ki se ukvarjajo z rekreacijo, in to iz cele občine. Tudi na letošnjem turnirju je nastopilo 16 ekip, ki so se srečale v treh igralnih dnevih. Sistem temovanja je bil tokrat nekoliko spremenjen, saj se organizator tekmovalca trudi, da bi vsem ekipam nudil možnost srečanja ter približno enake pogoje za igro.

Turnir je bil v telovadnici CSUI. Prvi igralni dan so se ekipe pomerile v skupinah, ki jih je določil žreb. Iz šestih skupin so zmagovalke igrale nato v dveh skupinah, prav tako tudi drugo in tretje uvrščene ekipe. Zadnji dan turnirja, 29.

marca, so ekipe odigrale še tekme za razvrstitve. Tak sistem tekmovalca je omogočal, da vse ekipe odigrajo štiri do pet tekme.

Vse tekme so bile borbene, razpoloženje igralcev prijetno, sojenje dobro vse tri igralne dni. Organizator turnirja je za vse udeležence pripravil spominske pripone, za prve tri uvrščene ekipe pa je tokrat namesto medalj prišle drese za odbojko.

Čeprav je na tem tekmovalcu bolj kot rezultat pomembno, da se žene sprostijo in ob igranju odbojke pozabijo na vse tegobe vsakdanjega življenja, vseeno pogledimo rezultate zadnjega dne, ko so igrale za razvrstitve od 1. do 16. mesta: Železarna Jesenice — Komerciala: Zdravstveni dom Jesenice 0:2 TDO Golica: TVD Žirovnica 2:0

Upravni organi občine Jesenice: OŠ Kranjska Gora 2:0 OŠ Žirovnica: TVD Javornik-Koroška Bela 2:0

Duty free (Korensko sedlo): CSUI 0:2 OŠ Koroška Bela: Bolnica Jesenice 0:2 Veteranke: OŠ Tone Čufar 2:0 Železarna Jesenice — ETN: OŠ Prežihov Voranc 0:2

Vrstni red: 1. Veteranke, 2. OŠ Tone Čufar, 3. OŠ Prežihov Voranc, 4. Železarna — ETN, 5. CSUI, 6. Duty free — Korensko sedlo, 7. Bolnica, 8. OŠ Koroška Bela, 9. Upravni organi Sob Jesenice, 10. OŠ Koroška Bela, 11. OŠ Žirovnica, 12. TVD Javornik-Koroška Bela, 13. TDO Golica, 14. TVD Žirovnica, 15. Zdravstveni dom Jesenice, 16. Železarna — Komerciala.

Nogomet

Primorje: Jesenice 2:0 (1:0)

V 12. kolu OČL — zahod so Jeseničani gostovali pri moštvu Primorja, ki se bori za obstanek v ligi. Jeseničani, ki so odpovali na tekmo brez polovice moštva, so bili mnenja, da lahko z dobro igro iztržijo vsaj točko. Domačini so takoj na začetku tekme silovito napadli, saj so želeli čim prej doseči gol in taka igra jim je prinesla dve lepi priložnosti v prvih minutah tekme. Jeseničani so svojo priložnost čakali v protinapadih in to jim je nekajkrat tudi uspelo.

Prvi gol so dosegli domačini v zadnjih minutah prvega polčasa. Po izvedenem kotu so bili v skoku najvišji domačini, njihov strel je Stankovič odbil z gol črte, vendar zopet do enega domačih igralcev, ki je tokrat ponujeno priložnost izkoristil in poslal žogo v mrežo.

V drugem polčasu so bili v premoči Je-

seničani, ki so želeli doseči gol in izenačiti. Kljub terenski iniciativi pa jim ni uspelo izdelati kake lepše akcije in priti do strela. Z lahkoto so Jeseničani prihajali do sredine igrišča, tam pa so se njihove akcije ustavljale, ker so imeli premalo igralcev na nasprotnikovi polovici, da bi lahko izpeljali kako lepšo akcijo. Še najlepšo priložnost za izenačenje je napravil Husič, ko je s kakih sedmih metrov streljal točno v vratarja domačih. Drugi gol so domači dosegli tik pred koncem tekme in tako zapečatili usodo Jeseničanov.

Kljub odsotnosti Trkulje, Bešiča, Kondiča, Sučurja in Ibrahimovića so Jeseničani tokrat napravili lepo priložnost, da bi osvojili kakšno točko. V naslednjem kolu igrajo Jeseničani v nedeljo, 9. aprila, ob 10.30 v Naku proti istomestnemu moštvu.

Nastopili so: Tokić, Radič, Mitrovič, Pivač, Džamastagić, Omanović, Hadžić, Stankovič, Husič, Razboršek, Čatac (Kuvek). NO

Kegljači Gradbinca klubski prvaki

Na ledeni ploskvi v Podmežakli so člani Kluba za kegljanje na ledu Jesenice zaključili uspešno sezono. Vse zimske mesece so tekmovalci trenirali in se udeleževali različnih turnirjev in prvenstev. Jeseniške ekipe in nekateri posamezniki so tudi v letošnji sezoni dosegli nekaj lepih mednarodnih uspehov. Pokazalo se je tudi, da železarsko mesto še vedno ostaja središče tega zimskega športa pri nas. Škoda je le, da je bilo letos premalo denarja, da bi se tekmovalci lahko udeležili evropskega prvenstva na Finskem.

V zimski sezoni so na Jesenicah organizirali tudi klubski prvenstvo, in sicer moštveno in posamezno v bližnjem in zbijanju. V moštvenem delu je zmagovala ekipa Gradbinca, med posamezniki je pri članih zmagal Borut Berčič in pri mladincih Janez Mohorč.

Rezultati:

Moštveno:
1. Gradbinca 57 točk, 2. Vatrostalna 49, 3. Hladna valjarna Jesenice 44, 4. Železar 43, 5. Jesenice I 27.

Posamezno — člani: 1. Borut Berčič 796 točk, 2. Sandi Lužnik 759, 3. Rudi Šapek 747, 4. Franc Kralj 719, 5. Roman Leban 717.

MLadinci: 1. Janez Mohorč 495, 2. Rudi Šapek ml. 482, 3. Dragan Mušič 438. J.R.

Vladimir Sotlar zmagovalec hruščanske prireditve

Veselo in zabavno je bilo v soboto zvečer na Hrušici. Organizatorji, člani DPD Svoboda Ivan Krivec, so bili več kot prijetno presenečeni nad velikim obiskom na 2. večeru prvopriprilskih lazi in šal. Poleg domačinov so na prireditve prišli tudi iz številnih drugih krajev v jeseniški občini in na Gorenjskem.

To je lep dokaz, da je prireditev izvirna in zanimiva, pa tudi edina na Gorenjskem. Program je bil pester in raznolik, vendar tudi tokrat ni šlo brez nekaterih pomanjkljivosti in manjših spodrsrlajev. Program bi moral biti še bolj dodelan, predvsem pa bo potrebno poskrbeti za boljše ozvočenje.

Za polno vedro smeja je že na začetku poskrbel osrednji gost prireditve,

Razpis prvenstva Železarnice v košarki za leto 1989

Organizator prvenstva je Komisija za športno rekreacijo, izvajalec pa Košarkarski klub Jesenice. Vodja tekmovalca bo Toni Čebulj.

Tekmuje se po Pravilniku Košarkarske zveze Jugoslavije z dodatkom Pravilnika o DŠRI Železarnice Jesenice.

Ekipa šteje 10 igralcev, ki se neomejeno menjaajo. Igra se 2 x 10 minut (bruto). Ekipa ima pravico do ene prekinitve igre v 10 minutah. Ekipa, ki ne bo prišla na dvoboj, bo izgubila srečanje z rezultatom 10:0. V primeru neodločenega rezultata se igra podaljšek 3 minut.

Tekmovalje je ekipno. Ekipe lahko prijavite na sindikatu Železarnice Jesenice do četrta, 6. aprila, do 13. ure, ko bo žrebanje v sejni sobi sindikata.

Tekmuje se na lastno odgovornost.

V soboto 15. patroljni tek v Zgornji Radovni

Člani Strelske družine Janez Mrak Dovje-Mojstrana bodo v soboto, 8. aprila, v Zgornji Radovni organizirali vsakoletni patroljni tek. Vseh 14 dosedanjih je bilo na snegu, 15. jubilejni tek pa bodo zaradi mile zime udeleženci tekli brez smuči.

Ta zanimiva športna prireditev je do sedaj vedno pritegnila veliko ljubiteljev teka, ki tako vsako leto počastijo spomin na požig Radovne. Tudi tokrat pričakujejo ekipe društev in organizacij in krajevne skupnosti Dovje-Mojstrana ter ekipe

strelskih družin, teritorialne obrambe, JLA in milice z območja jeseniške občine. Tekmovalje bo ekipno, udeleženci pa bodo razdeljeni v naslednje kategorije: člani od 18 do 35 let, od 35 do 50 in nad 50 let. Članice bodo tekale v eni kategoriji.

Proga bo dolga 4 in 3 kilometre, na določeni točki pa bodo člani ekip izvedli streljanje z malokalibrsko puško.

Start bo ob 10. uri pri gostilni Pri Psnaku v Zgornji Radovni.

J.R.

Košarka

st. pionirji

Slovo v polfinalu pokala Šumi

Že sam žreb je določil, da bo ena od favoriziranih ekip izločena v polfinalu. To je bil po vseh ocenah najmočnejši polfinalni turnir pokala Šumi za leto 1989. Z drugimi besedami povedano finale pred finalom. Prva tekma Jesenice (selekcija) z Ježico je že odločala, katera izmed ekip bo finalist. Rezultat je bil

Ježica: Jesenice 40:33 (22:20)

Ježica je bila že klubski slovenski prvak. Dogodki na igrišču pa so kljub zmagi Ježice pokazali, da je bila le-ta samo papirnati favorit. Prvi polčas je potekal mirno. Z agresivno igro so nasprotniki ušli za sedem točk. Po minuti odmora so se naši igralci približali na tri točke. To je bilo v sedmi minuti. Od tedaj naprej pa je bil koš Ježice kot začaran. Zoga ni in ni hoteli skozi obroč. Zopet smo zaostali za sedem točk in pet minut pred koncem je sledila še minuta odmora. Igro smo nadaljevali s konjskim presingom in postali gospodarji na igrišču. Ampak samo na igrišču, kajti zaključek napadov je bil katastrofalen. Šest napadov zapored so naši igralci zgrešili izpod koša. Od šestih pro-

stih metov zadeli le enega. Brez zadetkov pa ne moreš zmagati. V zadnjih petih minutah smo dosegli tako kot nasprotnik le tri točke.

Kljub porazu zaslužijo naši igralci pohvalo za srčno in borbena igro. Niso se predali do konca tekme. Lahko da je slabim zaključkom v napadu botrovala tudi velika želja po zmagi. Da sta se pomerili resnično dobri ekipi kaže tudi nizek rezultat.

Koš za Jesenice so dosegli: Dončič 9, Jesenšek, Šaula, Zaveljčina, Rupar, Lojč 14, Škrbič 2, Čare, Prevodnik 2, Gartner, Valentar 6, Kristan.

Druga tekma z Novo Gorico je bila le še formalnost, saj je Ježica tudi njih premagala in to z osmimi točkami razlike. Rezultat je bil

Nova Gorica: Jesenice 41:59 (30:26)

Kljub temu sta obe ekipi igrali s polno močjo. Domačini so imeli v prvem polčasu pobudo, saj so vodili tudi z desetimi točkami. V drugem delu pa so se naši igralci razvili in z odlično igro tako v obrambi kot v napadu povsem zasenčili nasprotnika. Drugi del so dobili kar z dvaindvajsetimi točkami. In če bi bili tako učinkoviti na prvi tekmi, če...

Koš za Jesenice so dosegli: Dončič 14, Jesenšek, Šaula 2, Zaveljčina, Rupar 10, Lojč, Škrbič 12, Čare 3, Prevodnik, Gartner 5, Valentar 9, Kristan 4.

B.G.